

KPMG Gündem

Sayı 19 • Temmuz / Eylül 2014

DENETİMİN DEĞERİ

ŞAŞIRTMAYAN YENİLİK:
VERGİ AFFI

cutting through complexity™

KPMG Gönüllülerinin destekleri ile *Türkelili Çocuklar Gülsün* projemiz hız kesmeden devam ediyor!

Ağrı ile anlamlı bir kardeşlik köprüsü kurduğumuz projemizde, KPMG Gönüllülerinden bir grup arkadaşımız yeniden Ağrı'yı ziyaret ederek çocuklarımızın sosyal gelişimlerine katkıda bulunmak için çevre bilinci eğitimi, resim ve müzik atölyeleri gerçekleştirdi.

KPMG
GÖNÜLLÜLERİ

GÖNÜL KÖPRÜSÜNDEN GEÇTİK...

Geçen ay, KPMG Gönüllüleri ile iki yıldır verdikleri emeklerin sonucunda, Eleşkirt-Türkeli Köyü İlkokulu öğretmen ve öğrencilerinin sözcüğün gerçek anlamıyla kurdukları gönül köprüsünden geçtik. Dergimizin bu sayısında küçük bir haber ve birkaç fotoğrafla yer alan bu konunun, bu sunuş yazımızda öncelikli bir şekilde yer almasını yazar ve okurlarımızın yüksek toplumsal sorumluluk bilincinden aldığımız cesarete borçluyuz.

Kamusal yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirenlerle bunu yerine getirememeyi alışkanlık haline getirenler arasında birincilerin aleyhine yapılan tercihlerin düzenlilik ve kararlılık göstermesi kamu yönetimine olan güvensizliği derinleştirecektir. Sorumlu bir iş dünyasının, adil demokrasileri seçeceği, yerleşik sorumlu bir iş dünyasına sahip olmanın ise bir ülkenin varlığı ile çok doğrudan bir ilişkisi bulunduğu gerçeğinin altını ısrarla çizmeyi, son vergi affı düzenlemelerinin teknik ayrıntıları üzerine yürütülen görüşmelere feda etmemeliyiz düşüncesindeyiz. Emrah Akın ve Abdulkadir Kahraman, “son” olacağına dair hiçbir ipucuna sahip olmadığımız “son vergi affı” düzenlemeleri üzerine yazdı.

Dünyada toplam vergi gelirleri içinde dolaylı vergilerin payı doğrudan vergiler aleyhine istikrarlı bir şekilde artıyor. Bunu KPMG’nin her yıl küresel düzeyde gerçekleştirdiği araştırmasından rahatça izleyebiliyoruz. Peki, bu ülkemizdeki dolaylı-doğrudan vergi gelirleri dengesizliğinin tek başına açıklaması olabilir mi? Çok yetkin bir vergici-maliyeci birikimi olduğunu düşündüğümüz Türkiye’nin bu gibi temel vergi konularını artık yeterince ve ısrarla gündemde tutamaması düşündürücü bir konu görünüyor. Şaban Küçük ve Yavuz Öner’in yazılarının bu yöndeki adımlara yardımcı olmasını diliyoruz.

Türk Ticaret Kanunu uyarınca yürütülen denetimlerin ilk yılı geride kaldı. Denetimin mevsimsel olarak dengeli bir şekilde yayılması, denetim sektörünün işine özgüllükleri koruyarak kurumsallaşabilmesi, denetim ve danışmanlık faaliyetinin dünya emsallerinde olduğu gibi sınırlı sorumlu adi ortaklıklar olarak faaliyet gösterebilmesi gibi birçok konuda temel dönüşümlere, bunun için de paydaşlar arası güçlü bir işbirliğine ihtiyaç var. Dergimizin denetim konusuna ayırdığımız özel dosyasında bu söylediklerimiz kadar genel olmasa da çok önemli ayrıntılara inilerek Türk Ticaret Kanunu uyarınca yapılan denetimlerin geride kalmış birinci yılı değerlendiriliyor.

KPMG Gündem yine uzun süre okuyabileceğiniz, çok sayıda konuyu ele alıp inceleyen yazılarla dolu: “Her başarılı şirketin arkasında akıllı bir finans fonksiyonu vardır” başlığı ile sunulan uluslararası CFO araştırmasının dergideki en ilgi çeken bölümlerden biri olacağını düşünüyoruz. “Turquality” programının şirketlerimizin rekabet gücüne yapacağı katkı, aile şirketlerimizin kendi doğalarına uygun sürdürülebilir bir yapıya dönüşmeleri, iç kontrol, veri analizi, siber güvenlik dergide ele alınan öteki konulardan sadece birkaçı...

İyi okumalar dileğiyle...

Ferruh Tunç

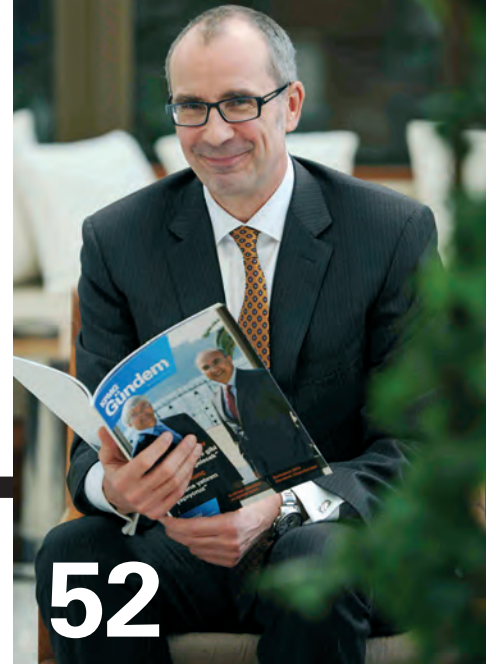
KPMG Türkiye Başkanı,
Kıdemli Ortak

10 GENİŞLEYEN BAĞIMSIZ DENETİMİN İLK TECRÜBESİNİN ARDINDAN

KPMG Gündem olarak özel bir çalışmaya imza attık. Alanında uzman danışmanlarımızla özel bir çalışmaya imza attık. Denetim dünyasında yeni döneme ilişkin gelişmeleri mercek altına aldık.

KPMG
Gündem

Yılda 4 kez
yayınlanmaktadır. Ücretsiz
dağıtılır. Dergide
yayımlanan tüm yazıların
sorumluluğu yazarına aittir.
İzinsiz alıntı yapılamaz.

Sahibi

KPMG İş ve Yönetim
Danışmanlığı A.Ş.

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Editör

İdil Gürdil
igurdil@kpmg.com

Görsel Yönetmen

Korkut Çoruh
Tolga Çoruh

Baskı & Cilt

Karagön Ofset ve
Matbaacılık
Reklam San. ve Tic. Ltd. Şti.
Cemal Nadir Sok. No:24
Eminönü/Cağaloğlu -
İstanbul
Tel: 0212 511 27 29

Adres

Kavacık Rüzgarlı Bahçe
Mah. Kavak
Sok. No:29 Beykoz 34805
İSTANBUL
Tel: +90 216 681 90 00
Faks: +90 216 681 90 90
www.kpmg.com.tr

Katkıda Bulunanlar

Abdulkadir Kahraman, Bahar Caner, Begüm Güzel, Begüm Kitiş, Cansu Ağırbaş, Cihan Doğrayan, Çiğdem Güler, Ebru Öz Yerkar, Ehtiram İsmayilov, Emrah Akın, Ergün Kış, Ferruh Tunç, Figen Tahiroğlu Würsching, Filiz Karakaya, Hakan Aytekin, Hakan Güzeloglu, Hande Şenova, İdil Gürdil, Jean-Andre Bonnardel, Kıvanç Oskay, Latif Oylan, Murat Alsan, Murat Palaoğlu, Naciye Kurtuluş, Orhan Akova, Ozan Özarkça, Seda Tığdemir, Serap Tutkun, Sinem Cantürk, Şaban Küçük, Şirin Soysal, Timur Çakmak, Yavuz Öner

İçindekiler

61

VERGİ AFFI İYİ Mİ, KÖTÜ MÜ?

Haziran başında verilen kanun teklifiyle Türkiye, yeni "vergi affını" konuşmaya başladı. Peki vergi affı iyi mi, kötü mü?

16 TURQUALITY: DEVLET DESTEKLİ İLK VE TEK MARKALAŞMA PROGRAMI!
Devlet destekli ilk ve tek markalaşma programı olan Turquality kapsamında, bugüne kadar 93 şirketin 105 markasına 600 milyon liralık destek sağlandı.

20 SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YOLCULUĞU
İş liderleri çevresel ve sosyal nüfus artışından, şehirleşmeye, kaynak kıtlığına, ekosistem bozulmasından iklim değişikliğindeki değişimlere kadar pek çok soruna ilgi gösteriyor.

24 COSO 2013'ÜN YOL HARİTASI
Uluslararası İç Denetim Standartları ve Destekleyici Kurumlar Komitesi (COSO), Mayıs 2013'te "İç Kontrol-Entegre Çerçeve" adında yeni bir rapor yayımladı.

26 SİBER TEHDİT
Siber suçların, önümüzdeki dönemde ciddi ekonomik ve sosyal sonuçlar doğuracağı tahmin ediliyor.

30 VERGİDE DEV ARAŞTIRMA
KPMG tarafından yayımlanan "Kurumlar Vergisi ve Dolaylı Vergiler Araştırması" ilgi çekici sonuçlar içeriyor.

34 FİNANSTA AKILLI DÖNÜŞÜM
KPMG'nin "Küresel CFO Araştırması"na 15 ülkeden 440 CFO ve üst düzey finans yöneticisi katıldı. Anketten önemli sonuçlar çıktı.

38 VERİ ANALİTİĞİNİN ÖNEMİ ARTIYOR
KPMG Küresel Bilgi Sistemleri ve Risk Yönetimi Başkanı Jerry Jones ile veri analitiğinin önemini ve bu alana yapılan yatırımları konuştuk.

42 ÖDEME KURULUŞLARI İÇİN YENİ YASAL ALTYAPI
Ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşlarının faaliyetleri yasal altyapıya kavuşuyor. Bu kuruluşlar, BDDK'dan izin alarak faaliyet gösterecek.

44 DEĞERLENDİRME SÜRECİ BAŞLIYOR
"Bankaların İç Sistemleri ve İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci Hakkında Yönetmelik Taslağı" ve uygulama rehberleri yayımlandı.

46 GÜVENİLİR BİLGİ İÇİN SİSTEM DENETİMİ
Doğru bilgiye istenildiği her an, en kısa sürede erişebilmek bilgi sistemleri ve süreç denetimi yaklaşımıyla mümkün.

48 BSMV'DE LEHE PARA KALMA DEĞİŞİYOR MU?
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi'nde (BSMV) en çok konuşulan konu, BSMV'nin neredeyse kalbi sayılacak olan "lehe para kalma" kavramının yeni bir yaklaşımla yorumlanması.

52 "VERGİDE POLİTİKA OLUŞTURMAK ÖNEMLİ"
KPMG Küresel Vergi Başkanı Greg Wiebe ile vergi politikaları ve bu alandaki gelişmeleri, baskıları konuştuk.

58 GÜMRÜKTE YAPILAN 9 KRİTİK HATA
Denetim sonuçlarında gümrük işlemlerinde sıklıkla karşılaşılan 9 hata var. Bu hatalara sahipseniz olası bir denetimde riskli bir konumda olabilirsiniz.

64 BORÇ KULLANARAK ŞİRKET SATIN ALMANIN PÜF NOKTALARI
Yatırımcıların borçlanarak hisse alması, uzun zamandır uygulanıyor. Ancak bu tarz işlemlerden kaynaklanan vergisel sorunlar, halen çözülmüş değil.

66 TEŞVİK SİSTEMİNE ÖNEMLİ MAKYAJ!
8-9 Mayıs 2014'te yayımlanan 2014/2 sayılı tebliğ ve 2014/6058 BKK ile teşvik sistemine yenilikler getirildi. Bu değişiklikleri inceledik.

68 GELECEK ÜÇ AYIN GÜNDEMİ
Önümüzdeki üç ayın vergi gündemindeki temel başlıkları mercek altına aldık.

70 YENİ HASILAT STANDARDI NELERİ DEĞİŞTİRECEK?
28 Mayıs 2014 tarihinde yayımlanan ve 1 Ocak 2017 tarihinde yürürlüğe girecek yeni hasılat standardı önemli değişiklikler getiriyor.

72 BAĞIMSIZ DENETİME NASIL HAZIRLANMALI?
Zorunlu hale getirilen bağımsız denetim yönetmeliği ve bu kapsamda şirketlerin geçireceği bağımsız denetimlere hazırlık süreci çok kritik.

Girişimcilikte etik paneli

Girişimcilikte Etik" paneli, Atılım Üniversitesi İşletme Fakültesi ile ARGEDA –TTO tarafından gerçekleştirildi. 5 Mayıs'ta düzenlenen panele KPMG Türkiye Vergi Direktörü Şaban Küçük de konuşmacı olarak katıldı. Küçük, Türkiye'nin "orta gelir" tuzağında olduğunu ve buradan çıkmak için kendi markalarımızı yaratmamız gerektiğine dikkat çekti. Ayrıca bu konuda girişimcilerin rolünün de önemli olduğunu aktaran Küçük, girişimcilerimizin kısa vadeli kazançla değil, "sürdürülebilir değer" yaratmaya önem vermesi gerektiğini söyledi.

KPMG "denetim" dersinde

Gediz Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, "İş Dünyasına Hazırlık Seminerleri" başlığı altında bir seminer serisi başlattı. İlki şubat, ikincisi mayıs ayında gerçekleştirilen seminerler kapsamında çeşitli derslere iş hayatından kişiler konuk olarak katılıyor.

KPMG Türkiye İzmir ofisinden kıdemli vergi müdürü Hilmi Atağan'ın yürütmekte olduğu Gediz Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü Denetim dersine KPMG Risk Yönetimi ve İç Denetim Kıdemli Müdürü

Günkut Gürşen konuk olarak katıldı. Öğrencilere iç denetim mesleğinin dünü, bugünü ve yarını hakkında bilgi vererek potansiyel iş imkânlarından bahseden Gürşen, mesleğinin danışmanlık kısmını da anlattı.

Denetim dersinin bir diğer konusu ise KPMG Türkiye Vergi Bölümü Şirket Ortağı Halil Bağdınlı oldu. Bağdınlı, öğrencilere SPK, Maliye Bakanlığı, BDDK'ya giriş koşullarını anlatırken müfettişlik mesleğinin dünü, bugünü ve yarını hakkında bilgi ve tecrübelerini de paylaştı.

GRC'de trendler ve fırsatlar

KPMG Türkiye, "GRC Uygulamalarında Trendler ve Fırsatlar" temalı bir toplantı düzenledi. B Wise'in misafirliğinde düzenlenen toplantı 13 Haziran'da KPMG Kavacık ofisinde gerçekleştirildi. Günümüzde önemi giderek artan GRC uygulamalarının kullanımı ve sağladığı yararların ele alındığı toplantıda, B Wise uygulamasının kullanımıyla ilgili canlı gösterim de yapıldı.

Başak Diclehan'a ödül

Dünyanın saygın finans dergilerinden Finance Monthly, 2014 küresel ödülleri kapsamında KPMG Türkiye Vergi Bölümü Kıdemli Müdürü Başak Diclehan'a "Türkiye'de Transfer Fiyatlandırması Alanında Yılın Danışmanı" (Transfer Pricing Advisor of the Year-Turkey) ödülünü verdi. Ödül, derginin araştırma ekibi tarafından toplanan okuyucu oyları, son bir yıl içerisinde sektördeki rakiplerine kıyasla elde

edilen başarılar, yer alınan işler, sektör tecrübesi gibi kriterler dikkate alınarak yapılan değerlendirmeler sonucunda veriliyor.

Eğitimde gümrük uygulamaları anlatıldı

KPMG Türkiye Vergi Direktörü Murat Palaoğlu, İstanbul İhracatçı Birlikleri'nin organize ettiği Gümrük ve Dış Ticaret Eğitim Programı'nı yürüttü. 16 Haziran'da gerçekleştirilen programda, çeşitli sektörlerden katılımcılara, gümrük mevzuatı, güncel sorunlar ve son gelişmeleri kapsayan bir eğitim verildi. Eğitimin yanında Yetkilendirilmiş Yükümlü Statüsüne ilişkin olarak yeni düzenlemelerle ilgili bilgiler paylaşıldı.

Çalıştayda vergi ve teşvikler konuşuldu

YASED’in Gelir İdaresi Başkanlığı ve Gelir Politikaları Genel Müdürlüğü ile birlikte düzenlediği çalıştay, 7 Mayıs 2014 tarihinde Ankara’da düzenlendi. Çalıştaya, YASED Vergi ve Teşvikler Çalışma Grubu’nun başkanlığını yürüten KPMG Türkiye Vergi Bölümü Direktörü Emrah Akın da katıldı. Geniş bir katılımı ile gerçekleştirilen ve tüm gün süren çalıştayda, YASED Vergi ve Teşvikler Çalışma Grubu’nun öncelikli gündemi ve genel değerlendirmesi paylaşılarak bölgesel yönetim ve bölgesel hizmet merkezi olarak Türkiye ve hizmet ihracatının vergisel mekanizmalarla desteklenmesi konularında görüş alışverişinde bulunuldu.

KPMG seminere katıldı

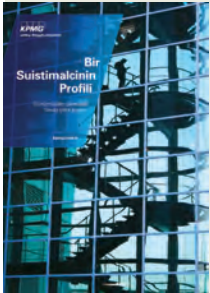
Müstakil Sanayici ve İş Adamları Derneği (MÜSİAD) Denizli Şubesi’nin organizasyonu ile hem Denizli hem de bölgedeki diğer illerden davetilerin iştirak ettiği “Aile Şirketlerinde Kurumsallaşma ve Denetim Olgusu” semineri; KPMG

Türkiye’den Vergi Bölümü Direktörü Güray Kurşunoğlu ve Danışmanlık Bölümü Kıdemli Müdürü Göknet Güreşin’in katılımıyla 21 Haziran’da Afyon Safran Termal Otel’de gerçekleştirildi.

“Bir Suistimalcinin Profili” Türkçeye çevrildi

KPMG International, 2007 yılından beri 2 yılda bir, “Bir Suistimalcinin Profili” raporunu yayınlıyor. KPMG üye firmalarındaki Suistimal Önleme ve İnceleme Hizmetleri yöneticilerinin

incelediği suistimal vakalarının analiziyle hazırlanan raporun Türkçe edisyonu yayımlandı. Rapor, suistimali gerçekleştiren kişilerin özelliklerini inceliyor ve bu kişilerin hangi ortak özelliklerde birleştiklerini ortaya

koyuyor. Bu yılki araştırma, 78 ülkedeki KPMG üye firmalarının 2011–2013 yılları arasında soruşturmasını gerçekleştirdiği 596 suistimal vakasının analizini içeriyor. Ayrıca suistimalcilerin genel özellikleri ve motivasyon kaynaklarıyla yetiştikleri çevre arasındaki nasıl bir ilişki olduğunu da ortaya koyuyor.

Otomotiv araştırmasının İngilizcesi yayımlandı

“KPMG Türkiye 2014 Otomotiv Yöneticileri Araştırması: Türkiye Otomotiv Sektöründe Sürdürülebilir Büyüme” adlı araştırma mart ayında kamuoyuyla paylaşılmıştı. Şimdi bu araştırmanın İngilizce

versiyonu da yayımlandı. Araştırma, sektördeki en önemli oyuncuların görüş ve beklentilerini yansıtmaya yönelik olarak Türkiye

otomotiv sektörüne yatırım yapanlar ve yapmayı düşünenler için önemli bir kaynak oluşturuyor.

Ergün Kış otomotiv konferansına katıldı

KPMG Türkiye Otomotiv Sektör Lideri Ergün Kış, 20 Mayıs’ta düzenlenen 4. Otomotiv Bugünü ve Yarını Konferansı’na katıldı. “Türkiye ve Bölgesel Otomotiv Endüstrisine Bakış” başlıklı oturumda panelist olan Kış, otomotiv sektöründeki yatırım fırsatları, vergi yükleri, BRIC ülkelerinin Türkiye’deki üreticiler için önemi ve tedarik sektöründe stratejik planlama konularında görüşlerini katılımcılarla paylaştı.

Zirvede suistimalci çalıştayı

Türkiye Etik ve İtibar Derneği (TEİD) her yıl Etik Zirvesi gerçekleştiriyor. 2014 zirvesi ise 12 Haziran’da Bilgi Üniversitesi Santral Kampüsü’nde düzenlendi. KPMG Türkiye’nin özel olarak düzenlediği “Bir Suistimalcinin Profili” çalıştayında, KPMG’nin 2 yılda bir yayımladığı “Bir Suistimalcinin Profili” adlı raporun, 2013 yılına ait sonuçları açıklandı. Suistimal Önleme ve İnceleme Hizmetleri Direktörü Çiğdem Gürer, raporun sonuçlarını sunarken Gün Hukuk Bürosu’ndan Avukat Orçun Çetinkaya da gerçek hayattan vaka çalışmalarıyla suistimalin sonuçları konusunda katılımcıları bilgilendirdi.

FRANSA MASASI FAALİYETE BAŞLIYOR

1985'ten bugüne dek Türkiye'de faaliyet gösteren Fransız şirketlerinin sayısı 15'ten yaklaşık 450'ye yükseldi. Fransa şu anda 10 milyar doları bulan toplam yatırımlarıyla Türkiye'deki en büyük 4. yatırımcı konumunda. Fransız şirketleri de Türkiye'de 100 binden fazla çalışana istihdam sağlıyor. Bu veriler ışığında KPMG Türkiye, Türkiye'ye yatırım yapmak isteyen Fransız şirketlerinin ve Türkiye'den Fransa'ya yatırıma niyetli Türk şirketlerinin ihtiyaçlarına yanıt vermek amacıyla KPMG Türkiye Fransa Masası'nı kurdu.

Jean-Andre Bonnardel

Danışmanlık, Kıdemli Müdür

E: jeanbonnardel@kpmg.com

T: +90 216 681 90 63

Türkiye'deki Fransız Konsolosluğu'ndan alınan istatistiklere göre 31 Aralık 2013 itibarıyla Türkiye'de 7916 Fransız vatandaşı yaşıyor. Bunların 6 binden fazlası da İstanbul'da. Bu durum Fransa'yı Batılı toplumlar arasında Almanya, İngiltere ve ABD'nin ardında dördüncü sıraya getiriyor.

Fransız toplumunun Türkiye'deki giderek büyüyen varlığı, Fransız şirketlerinin Türkiye pazarına olan ilgisinin artmasının bir sonucu: 1985'ten bugüne dek Türkiye'de faaliyet gösteren Fransız şirketlerinin sayısı 15'ten yaklaşık 450'ye yükseldi.

Bunların büyük çoğunluğu pazara uzun vadeli bir perspektifle girdi, çünkü Türkiye'de faaliyet gösteren Fransız şirketlerinin yüzde 68'i bağlı ortaklık kurmuş, yüzde 20'si de ortak girişim sözleşmesi vasıtasıyla varlık sağlamış durumda. Bu da yalnızca küçük bir grup Fransız şirketinin daha basit temsilcilik ofisleriyle faaliyet gösterdiği anlamına geliyor.

Fransa şu anda bölgedeki 10 milyar doları bulan toplam yatırımlarıyla Türkiye'deki en büyük 4. yatırımcı konumunda. Fransız şirketleri de Türkiye'de 100 binden fazla çalışana istihdam sağlıyor.

TÜRKİYE'DEKİ YATIRIMLARI

Fransa'nın Türkiye ekonomisindeki varlığı oldukça çeşitlidir ve ticari operasyonlarla sınırlı değildir. En sembolik örnek, Türkiye'nin bir numaralı ithalatçısı haline gelen gelen Fransız araba üreticisi Renault'dur. Renault Türkiye'ye yatırım yapmaya devam ediyor ve 5 kişi ka-

pasiteli ilk elektronik aracını yakın zamanda Bursa'da üretmeye başladı. Alstom da en modern elektronik transformatör üretim birimi için Gebze'de yaptığı yatırımla başka bir önemli referanstır.

CAC40 Endeksi'nde yer alan halka açık Fransız şirketlerinin yarısı halihazırda Türkiye'de ve bunların yüzde 56'sı da Fransa'nın en büyük kurumsal şirketleri arasında yer alıyor. Diğer yandan Fransız Uluslararası İş Geliştirme Ajansı UbiFrance'a göre Fransız KOBİ'lerinin varlığı da giderek büyüyor.

Fransa özellikle otomotiv sektöründe, sadece Renault değil aynı zamanda Peugeot, Renault Trucks ve Valeo, Faurecia ya da Plastic Omnium gibi yan sanayi şirketleri aracılığıyla da çok iyi temsil ediliyor ve bu varlık, bir başka otomotiv parça üreticisi Arche'nin de yakın zamanda pazara girmesiyle daha da güçlenmiş durumda.

HANGİ SEKTÖRLER ÖN PLANDA

Türkiye ekonomisinde hemen her sektöründe Fransız şirketleri görülebilir:

- **Finansal Hizmetler:** Axa, Groupama, TEB/ BNP Paribas, ALD otomotiv (Société Générale iştiraki)
- **Sanayi:** Alstom, GDF Suez, Air Liquide, Arkema, Total, Legrand, Schneider, Saint Gobain, Lafarge, Ciments Vicat, Essilor (2012'de Türkiye pazarına 3 satın almayla döndü)
- **Sağlık ve İlaç:** Sanofi, Sanofi-Pasteur, Genzyme...
- **Perakende ve Firmadan Tüketiciye:** Carrefour, Leroy Merlin, Décathlon, Danone, Groupe Bel, L'Oréal
- **Turizm:** Accor, Club Med

Türkiye'ye daha fazla Fransız yatırımını çekebilecek en dinamik sektörler arasında şunlar sayılabilir:

- **Kamu özel ortaklıkları (PPP), özelleştirme ve altyapı:** İçerisine otoyollar, hastaneler, köprüler, İzmir limanları, büyük kamu şirketleri, nükleer santraller ve havaalanlarının dahil olduğu büyük özelleştirme programı, Fransız şirketleri için Türkiye'de yatırım fırsatları sunar.

● ADP (Parisli havaalanı şirketi) yakın zamanda Atatürk Havalimanı'na ülkedeki en büyük havaalanının operatörü olmak üzere yatırım yaptı.

KPMG TÜRKİYE MASASI NASIL ÇALIŞACAK?

Fransa Masası, KPMG Türkiye'nin halihazırda faaliyet gösteren çok sayıda ülke masası (ABD, Almanya, Çin, İngiltere, İtalya, Hollanda, Japonya, Kore ve Rusya) ile aynı mantıkta işleyecek. KPMG'nin Fransa ve Türkiye arasında karşılıklı ilişkilerine dahil olan yatırımcılar için stratejik bir ortak olma konumunu güçlendirmek için geniş KPMG International ağından da destek alacak. Türkiye'deki faaliyetlerini geliştirmek isteyen Fransız şirketleriyle daha küçük ölçekte olmakla birlikte Fransa pazarını hedefleyen Türk şirketlerinin muhasebe, finans, vergi, strateji, operasyon gibi alanlarda destek hizmetlerine ihtiyacı oluyor. KPMG, geniş hizmet yelpazesıyla bu ihtiyaçların çoğuna yanıt verebilecek konumda. Fransa Masası'nın amacı bu şirketlerin ihtiyaçlarıyla gerekli uzmanlık ve deneyime sahip olan KPMG profesyonelleri arasındaki bağlantıyı kurmak olacak.

● Kamu özel ortaklıkları alanında uzmanlaşmış bir Fransız fonu olan Meridiam, Rönesans Holding ortaklığıyla Adana'da büyük bir hastane kompleksi inşa etmek üzere Türkiye Sağlık Bakanlığı ile 500 milyon Euro değerinde bir proje için nihai müzakerelere başladı.

● Yozgat, Elazığ ve Bursa'da da üç ayrı proje değerlendirme aşamasında

- **Yenilenebilir enerji:** EDF Énergies Nouvelles, Polat Enerji'nin yüzde 50 hissesini satın aldı. Eole-RES ve Akkuo Energie de kısa süre önce pazara girdi. Diğer taraftan, perakende sektöründe Fransız varlığı, birçok firmanın bu sektörde başarısız olması nedeniyle düşüşe geçebilir:
- Carrefour kademeli olarak hisselerini yerli ortağına satarak pazardan çekildi
- Leroy Merlin and Conforama da pazardan çıkıyorlar

FRANSA'YA YATIRIM

Bununla birlikte, birçok Türk şirketi de Fransa pazarına girdi. Ancak Fransa'da şu anki Türk yatırımlarının seviyesi sınırlı durumda. Ocak 2014 itibarıyla 30 Türk

FRANSA MASASI BONNARDEL'E EMANET

Jean-André Bonnardel, KPMG Fransa'nın Paris ofisinde sürdürdüğü görevinin ardından atanarak İstanbul ofisi danışmanlık bölümü strateji departmanında kıdemli müdür olarak göreve başladı. 6 yılı aşkın süreli finansal ve stratejik danışmanlık tecrübesine sahip olan Bonnardel, 2007 yılından bu yana KPMG'de 50'den fazla projeye imza attı. Bonnardel'in ağırlıklı olarak ticari ve finansal durum tespiti, piyasa değerlendirmesi, iş planı konusunda destek ve modelleme hizmetleri gibi alanlarda geniş tecrübesi bulunuyor.

şirketi Fransa'da faaliyet gösteriyor ve 50 milyon Euro değerinde toplam yatırımı temsil ederken yaklaşık 1000 kişilik istihdam yaratıyorlar.

2013 yılında, Fransa'daki Türk projelerinin çoğunluğu tekstil endüstrisi ya da endüstriyel ekipman alanındaki sıfırdan yatırımlardan oluşuyor.

Örneğin bir Türk makine üreticisi olan Sanko, 2013 yılında "Pays de la Loire" bölgesinde bir iştirak kurdu. Makinelerini ithal ediyor ve Fransa'da dağıtıyor. Bu iştirak, şirketin hem yerli müşterilerine daha iyi satış sonrası hizmetler vermesini sağlıyor hem de Avrupa Ekonomik Bölgesi dışında üretilen ürünler için uygulanan ihracat gümrük formalitelerinin etkisini sınırlıyor ●

AİLE ŞİRKETLERİNDE GELECEK AYDINLIK

European Family Businesses (Avrupa Aile Şirketleri Federasyonu) ve KPMG

bir kez daha güçlerini birleştirerek, ilki Aralık 2013 tarihinde yayımlanan "Avrupa Aile Şirketleri Barometresi" adlı yayının ikinci kısmını yayımladı.

Naciye Kurtulus

Danışmanlık, Direktör

E: nkurtulus@kpmg.com

T: +90 216 681 90 69

Küçük, orta ve büyük ölçekli aile işletmelerini temsil eden ulusal derneklerden oluşan European Family Businesses (Avrupa Aile Şirketleri Federasyonu) ve KPMG bir kez daha güçlerini birleştirerek, ilki Aralık 2013 tarihinde yayımlanan Avrupa Aile Şirketleri Barometresi adlı yayının ikinci kısmını yayımladı. Araştırma, Avrupa genelinde aile şirketlerinin güven seviyelerini ve operasyonlarını kısa, orta ve uzun vadede etkileyen fırsatlar ve zorlukları ölçümlemeyi hedefliyor. Barometre,

katılan 18 AB ülkesinden toplam 710 EFB üyesi ve diğer aile şirketi girişimcisinin katılımıyla 31 Mart-4 Mayıs 2014 arasında gerçekleştirilen bir ankete dayanıyor. Bu anket, aile şirketlerinin karşılaştığı zorlukları ölçmek için yılda iki defa düzenlenecek. Barometre'nin üçüncü kısmı 2014 yılının sonlarında yayımlanacak.

Eurozone'dan alınan son rakamlar, belirsiz bir büyüme öngörüsü olabilir ancak aile şirketleri için gelecek aydınlık görünüyor. Araştırma, katılımcıların yüzde 49'unun karşılaştıkları en büyük zorluk olarak belirttiği kârlılıktaki düşüşün yükselen bir endişe kaynağı olduğunu gösteriyor.

Hem iş gücünden fire verme hem de personel sayılarının artırılması ya da korunmasıyla ilgili olumlu göstergelerde de kayda değer bir artış yaşandı. İş gücünden fire verme ve personel sayılarında düşüş sinyali veren şirketlerin oranı sırasıyla yüzde 31'den yüzde 24'e ve yüzde 23'ten yüzde 11'e düştü. Aynı zamanda nötr yerine olumlu yönde görüş belirten katılımcıların artışıyla, tüm belirtiler piyasa güvenine

geri dönüldüğünü işaret ediyor.

Yetenek savaşı gelecekteki başarıda büyük bir etkiye sahip olmaya devam ediyor ve yapılan son iki Barometre karşılaştırmasında yükselen bir trend sergiliyor. Doğru becerilere sahip doğru kişileri cezbetmenin giderek daha çok zorlaşması ve aile şirketlerinin geleceği üzerinde yapacağı olumsuz etkiyi hafifletmek istiyorsak bunun bir müdahale gerektirdiği, uyarı niteliğindeki göstergeler.

GENİŞLEYEN BAĞIMSIZ DENETİMİN İLK TECRÜBESİNİN ARDINDAN

Yeni Türk Ticaret Kanunu'nda ilk yıl geride kaldı. Sürecin nasıl geliştiği, şirketlerin bu sürece nasıl cevap verdiği gibi konular merak konusu... Bunun yanında hem dünyada hem Türkiye'de denetim dünyasında pek çok yeni gelişme yaşanıyor. Denetimin geleceğinin dünyada çok tartışıldığı bir dönemdeyiz. Denetimin değeri ise özellikle Türkiye'de her geçen gün daha fazla anlaşılıyor. Tüm bu nedenlerle KPMG Gündem olarak alanında uzman danışmanlarımızla özel bir çalışmaya imza attık.

KPMG Türkiye Denetim Bölüm Başkanı ve Şirket Ortağı Murat Alsan'la yeni TTK'nın yürürlüğe girmesinin ardından geçirilen ilk denetim yılının süreçlerini konuştuk. Alsan, yeni TTK sonucunda şirketlere getirilen yeni yükümlülükleri, denetim perspektifinden yorumladı. İşte Alsan'ın geçirdiğimiz denetim yılıyla ilgili görüşleri:

Yeni TTK'ya göre geçirilen ilk denetim yılının büyük kısmı tamamlandı. Kayda değer gördüğünüz gelişmeler neler oldu ?

İlk yıl olması nedeniyle uygulama anlamında Türkiye henüz alışma sürecinde diyebiliriz. Uluslararası muhasebe ve denetim standartlarına geçiş için çalışmalar yapılıyor. Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) iyi bir başlangıç yaptı. Standartları güncelledi, eğitimler verip sınavlar yaptı, denetçileri lisansladı ve ilk denetim yılı büyük ölçüde tamamlandı. İkinci yıl için de bağımsız denetim kapsamı genişletildi.

İlk yılda belirlenen zorunlu denetim kapsamına giriş sınırlamaları ile 2 bin 500 civarında şirket bağımsız denetime tabi oldu. Mart ayı itibarıyla bu sınırlamalar 150 milyon TL aktif büyüklüğünden 75 milyon TL aktif büyüklüğüne, 200 milyon TL cirodan 150 milyon TL ciroya, 500 çalışan sayısından 250 çalışan sayısına olmak üzere bir kademe aşağı düşürüldü. Denetim zorunluluğu, en az 2 kriterin iki yıl üst üste sağlandığında durumlarda geçerli. Böylelikle KGK'nın 2014 mali yılı itibarıyla bağımsız denetim kapsamına aldığı yeni şirket sayısının 1.000 civarında olduğu düşünülüyor. Bu iyi bir gelişme denilebilir. Kapsama giren ilk grup zaten denetlenmekte olan şirketlerdi ve önemli bir kısmı da bizim müşterilerimizdi. Dolayısıyla ilk yıl bir sıçrama beklenmiyordu. İkinci yıl yorumu için ise erken.

Kapsama giren yeni şirketler için Yeni Türk Ticaret Kanunu hükümlerince geçmiş hesap dönemine ait finansal tabloların bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde hazırlanması ve genel kurula

sunulması gerekliliğini hatırlatmak önemli. İlk yılda bu hedef yakalanamadı ve önümüzdeki yıllarda bunu yakalayabilmek önemli bir gelişim noktası olacak. Zorunlu denetim kapsamı genişledikçe yılın ilk üç ayı içinde bu çalışmaları tamamlamak hem mali tabloları hazırlayan şirketler için hem de bu mali tabloları denetleyen bağımsız denetçiler için zorlaşacak. Biz KPMG olarak bu aşamada tüm AB’de uygulanan şirketleri segmentlere ayırarak denetimin tamamlanması için belirlenen tarihlerin uzatılmasının faydalı olacağını düşünüyoruz. Örneğin bankalar ve halka açık şirketlerde bu süre yine üç ay olarak kalabilir. Ancak göreceli olarak orta büyüklükteki şirketler altı aya çıkarılabilir.

Yeni Türk Ticaret Kanunu ile şirketlere getirilen yeni yükümlülükler çerçevesinde bağımsız denetim organizasyonu tarafında da değişiklikler yapıldı ve kapsamı genişletildi. Bu gelişmeleri nasıl değerlendiriyorsunuz?

Yeni TTK’nın getirdiği değişiklikleri bağımsız denetim ve muhasebe penceresinden değerlendirdiğimizde öncelikle söylemek gerekir ki kamu otoritesi tarafından bağımsız denetimi ve muhasebe standartlarını düzenlemek amacıyla KGK yapısının oluşturulması çok iyi bir gelişme oldu. KGK da ilk olarak işe, uluslararası muhasebe ve denetim standartlarının Türkçe tercümesi olan Türkiye Finansal Raporlama Standartlarını ve Türkiye Denetim Standartlarını güncellenmekle başladı. Bunlar bizce doğru uygulamalar. KGK, mevcut uygulamaları daha iyi bir noktaya taşıyarak uluslararası muhasebe ve denetim standartlarını Resmi Gazete’de yayımladı ve bu standartların bir mevzuat haline gelmesinde önemli bir yol aldı. Bu tabii yaşayan bir süreç. Her yıl bazı standartlar değişiyor. Dolayısıyla dünyadaki muhasebe standartları değiştikçe, KGK’nın da Türkiye’deki standartları güncellemesi gerekecek.

İkinci olarak KGK kimlerin bağımsız denetçi olacağını belirlemek için çalışmalar yapıyor. Hem şirket olarak →

hem de kişi olarak bir lisanslama sistemi yaratılıyor. Buralarda da önemli yol alındığına inanıyoruz. Önceliği SPK tarafından lisanslanmış şirketlere ve denetçilere vermek üzere, yeni bir gruba eğitimler veriyor, sınava tabi tutuyor ve onları kendisi adına denetim yapabilecek kişiler ve şirketler olarak tanımlıyor. Bu grubun içine bazı YMM'ler, SMMM'ler, vergi danışmanları, tasdik ve defter tutma gibi işler yapan uzmanlar da dahil edilerek sektöre yeni bağımsız denetçiler kazandırılıyor.

Şirketler için bağımsız denetimin zorunlu hale getirilmesinin ne gibi faydaları var?

Bağımsız denetim zorunluluğu, Türkiye'nin Avrupa Birliği uyum sürecine önemli katkı yapan bir konu. AB'de ve dünyada birçok ülkede bağımsız denetim zorunluluğu uzun yıllardır bilinen bir uygulama. Türkiye'de uygulanan ciro, varlık ve çalışan sayısı gibi sınırlardan çok daha düşük sınırları aşan şirketler için de geçerli. Bu uygulamanın amacı şeffaflık ve ülke ekonomisine istikrar sağlamak. Bunun arkasındaki düşünce, şirketlerin sadece şirket ortaklarına karşı bir sorumluluk içinde olmadıkları, topluma, çalışanlarına, tedarikçilerine ve birçok başka paydaşlarına karşı da sorumlulukları olduğu gerçeği...

Bizim bağımsız denetçiler olarak yürürlükte olan bağımsız denetim düzenlemelerinden beklentimiz, Türkiye'deki bütün şirketleri; denetlenir, uluslararası standartlarda raporladığı finansal tabloları anlaşılır, şeffaf şirketler haline getirmek. Bunun faydası da Türk şirketlerinin dış dünyayla daha çok iş yapabilmesi, yeni müşteriler ve tedarikçiler edinmesi, sermaye akımlarının artması, şirketlerimize daha çok yabancı ortağın girmesi, şirketlerin daha çok borsaya açılması ve borçlanma maliyetlerinin düşmesi olacak. Çünkü denetimin en temel katkısı budur.

Bundan sonraki süreçte bizleri neler bekliyor?

Bu aşamada tüm taraflar olarak bu kazanımların gerçekleşip gerçekleşmediğini takip etmemiz ge-

ORHAN AKOVA | KPMG TÜRKİYE FİNANSAL HİZMETLER, ŞİRKET ORTAĞI

FINANS SEKTÖRÜ AÇISINDAN BAĞIMSIZ DENETİM

Finansal kuruluşlar yıllardan beri denetleniyor ve gerek bu kuruluşlar, gerekse bu kuruluşların tabi olduğu düzenleyici kuruluşlar bağımsız denetimin önemini farkında. Finansal kuruluşlar ve düzenleyici kuruluşlarla birlikte finansal piyasaların sac ayaklarından biri de finansal kuruluşların müşterileridir. Finansal piyasaların sağlıklı işlemesi için kredi kuruluşlarının şeffaf olması son derece önemlidir. Bağımsız denetimin rolü burada devreye giriyor ve başta bankalar

olmak üzere kredi kuruluşlarının müşterilerinin finansal durumlarını ve performanslarını doğru ve dürüst bir biçimde yansıtan bağımsız denetimden geçmiş finansal bilgilerine erişmeleri bu kuruluşlara müşterilerinin kredibiliteleri açısından daha sağlıklı bir değerlendirme yapma imkanı veriyor. Yeni TTK öncesinde oldukça sınırlı bir grup şirket (halka açık, finans, sigorta ve enerji şirketleri gibi) dışındaki şirketlerin denetim zorunluluğunun bulunmaması, kredi kuruluşlarını müşterilerinden denetlenmiş finansal tablo talep etme konusunda ellerini zayıflatan bir faktördü. Yeni TTK ile artık daha fazla sayıda şirket denetleniyor ve bu durum önümüzdeki yıllarda daha geniş bir tabana yayılacak.

Öte yandan, yapılan araştırmalar bankaların Basel düzenlemelerine uyum çerçevesinde önümüzdeki yıllarda operasyonel risklerini tespit etmek amacıyla ileri ölçüm yöntemlerine geçme düşüncesinde olduklarını gösteriyor. Bu konunun bir parçası olarak bankaların müşterilerinden bağımsız denetimden geçmiş finansal tablo taleplerinin artacağını düşünüyoruz. Ülkemizde yaygın bir bağımsız denetim kültürünün oluşmasıyla birlikte, yıllardır kendileri denetime tabi ve denetimin önemini farkında olan finansal kuruluşlar, müşterilerinden sağlıklı finansal bilgi alma konusundaki beklentilerini daha da artıracak. Bu beklentilerinin karşılanmasının önemli bir unsuru da denetim kalitesinin en üst seviyede olması olacaktır. Bu konuda başta KGK olmak üzere düzenleyici kuruluşlara önemli bir rol düşüyor.

reliyor. Bizim KPMG olarak beklentimiz, denetim standardının yüksek olması ve denetim kalitesinin daha da yukarı çıkarılmasıdır. Biz kendi payımıza bunu her yıl işe aldığımız yaklaşık 150 çalışanımızı dünya standartlarında eğitimlerle sektör için yetiştirerek yapmaya çalışırken pazarın da bu standartlara uygun şekillenmesini bekliyoruz. Aramıza yeni katılan arkadaşlarımızı hem teorik hem pratik eğitimlerle yetiştiriyoruz. Denetçiler iş deneyimini kendisinden kıdemli birinin yanında çalışarak kazanıyor. Dolayısıyla bu yetkinliğe sahip denetçiler yetiştirilmesi sektörün gelişimi için son derece önemli. Bağımsız denetim raporunun altına atılan denetçi imzası, birçok taraf için güvencedir.

Şu anda sistem için gerekli olan altyapı kuruldu, çerçeve belirlendi. Bundan sonraki süreçte önemli olan uygulamayı yani denetim kalitesini yakından izlemek ve yüksek standartlarda tutmak. Burada başta KGK, düzenleyici kurumlara önemli görevler düşecek. Bizim kendimize koyduğumuz kalite hedeflerimiz her zaman için çok yüksek ve birçok yerde uluslararası standartların üzerinde. Zaten çok yüksek olan kalite standartlarımızı daha da yükseltmek her zaman hedefimizdir. Ama ülkedeki toplam denetim kalitesinin de yükselmesi gerekir. Onu da KGK'nın yapacağına inanıyoruz. Şu anda bir geçiş süreci yaşanıyor. Yapılan bağımsız denetim işlerinin denetlenmesi de gereken kaliteden ödün verilmemesi için çok önemli ●

HANDE ŞENOVA

KPMG DANIŞMANLIK BÖLÜMÜ ŞİRKET ORTAĞI

AYNI DİLİ KONUŞMAK ÖNEMLİ

Bağımsız denetim raporunun özellikle uluslararası ve büyük diye adlandırdığımız denetim firmaları tarafından yapılması aslında yabancı yatırımcılar için oldukça önemli. Ancak bu şekilde aynı dili konuştuklarını ve anladıklarını düşünüyorlar. Dolayısıyla finansal inceleme yaparken ve şirketle ilişkilerinde önyargısız bir başlangıç oluyor. UFRS standartlarında ve güvenilir büyük denetim firmalarından alınan denetim raporları herhangi bir şirket evliliği süreci açısından oldukça olumlu ve kesinlikle zamanlama açısından takvimi hızlandıran bir unsur. Takvimi hızlandırması dışında rakamların güvenilirliği açısından daha az sorgulanması sonucunu doğuruyor ve dolayısıyla son dakikada gözden kaçan bir sürprizi engellemede de etkili oluyor. Ayrıca şirket evlilikleri dışında yurtdışından finansman temini durumunda yine aynı şekilde bağımsız denetim raporunun UFRS standartlarından ve bilinen büyük denetim firmaları tarafından hazırlanmış olması finansman sağlanmasında ve verimliliğinde etkili olmaktadır.

Denetimin değeri

Artık iş yapış biçimleri değişti, hissedarların ihtiyaçları değişim geçirdi ve denetimin de buna ayak uydurması gerekiyor... Yakın bir geçmişe kadar denetim mesleğinin gelişmesine yönelik neredeyse hiçbir itici güç olmaması da dikkat çekici. Denetimin değişen dinamiklere yanıt verebilmesi ve ileriye gitmesi içinse denetimin değerinin anlaşılması gerekiyor. Türkiye ve dünyadan KPMG uzmanlarının farklı bakış açılarıyla denetimin değerini inceledik...

MURAT ALSAN

KPMG TÜRKİYE DENETİM BÖLÜM BAŞKANI, ŞİRKET ORTAĞI

DEĞİŞİKLİK ZAMANI

Denetim, yatırımcılar ve şirketler açısından değerini yıllar içinde kanıtladı. Fakat son 10 yıldaki olayların gösterdiği gibi, artık bir değişiklik zamanı, denetime bakış açısı ve denetimin uygulanmasında bir devrimin zamanı geldi. İş olgusu değişti, hissedarlar evrim geçirdi ve denetimin de buna ayak uydurması gerekli.

Denetimin amacına hizmet edebilmeye devam etmesi için, denetimin bir işletmede nasıl bir değer yarattığına bakmamız gerekir. Şirketlerin raporlama biçimlerini daha bütüncül bir şekilde

değerlendirebilmeleri için daha bütüncül bir düşünce tarzı bu konuda faydalı olacaktır. Ancak kurumların gerçek işletme değerini yaratan etmenleri güvence altına alabilmemiz için bu etmenleri anlamamız gerekir. Zira biz pazar talebinin bu yönde ilerlediğine inanıyoruz.

Bu inancın bizi götürdüğü son nokta da inovasyondur. Yakın bir geçmişe kadar denetim mesleğinin gelişmesine yönelik neredeyse hiçbir itici güç yoktu. Biz KPMG olarak denetimin amacına hizmet etmeye devam edebilmesi için girdiler ve çıktılara yönelik inovasyonun kesinlikle kritik önem taşıdığı konusunda hemfikiriz. Yasal ve sorumluluklarla ilgili yansımalarına bakılmaksızın mesleğin, geleceğin iş dünyasında işe yarayacak yeni bir raporlama ve güvence modeli yaratmaya odaklanması gerekiyor.

“Denetimin Değeri” konusunda KPMG’nin global yaklaşımını paylaşmak amacıyla yapılan geniş katılımlı bir yuvarlak masa sohbeti gerçekleştirildi. Bu sohbette konuşulanları “Denetimin Değeri” adlı bir kitapçık formatına getirdik.

Bu sohbette, krizde farklı deneyimler yaşayan ülkelerden kıdemli KPMG ortakları, denetimin performansı ile ilgili içten ve doğrudan kişisel görüşlerini aktarıyor. Fakat bu yalnızca geriye bir bakış değil. Odak noktası, denetimin ona dahil olan herkes için daha yüksek bir değer teklifi olmasını sağlayacak şekilde nasıl evrimleşebileceğini ve evrimleşmesi gerektiğini gerçekten görebilmektir. Ortaklar, kalitenin yükselmesine destek vereceğini düşündükleri değişikliklere yönelik bazı ilginç fikirleri ve denetim raporunun anlamlılığını ve buna bağlı olarak şirket, hissedarları ve şirketin faaliyet gösterdiği daha geniş topluluklar için değerini arttıracak olan iyileştirmeler hakkındaki kişisel görüşlerini ortaya koydular.

KPMG Gündemin bu sayısında size özet olarak aktardığımız bu yayınıma KPMG Türkiye’nin web sitesinden (www.kpmg.com.tr) ulaşabilirsiniz.

JIM LIDDY

KPMG ABD DENETİM BÖLÜM BAŞKANI

DENETİMİN KALİTESİ DEĞİŞTİ Mİ?

Bence son 10 yılda denetim kalitesine önemli ölçüde daha fazla odaklanıyoruz. Bununla birlikte finansal kriz bize kaliteli bir bilanço denetiminin kusurlu bir iş modelini veya sağlam olmayan bir risk yönetimi sürecini ele almasının beklenemeyeceğini öğretti. Örneğin pek çok şirket, iş modelleri ve emeklilik planlarıyla birlikte, varlıklar yaratmaya veya edinmeye, bunları çoğunlukla karmaşık yapılarda ve türevlerde dağıtım için yeniden yapılandırmaya ve bunları bilançodan mümkün olduğunca erken düşürmeye ve bu esnada nominal miktarda kalıntı riskleri sürdürmeye dayalı bir “hızlı iş modeline” sahipti.

Denetimde hakkını alamayan var mı?

Karşılaştığımız en büyük sorun, denetçiler olarak ne yaptığımızın tam olarak anlaşılabilmesi ve denetim görüşümüzün nasıl yorumlanacağını tam bilinmemesi. Pek çok insan denetimi bir sigorta poliçesi, bir şirketin başına gelebilecek finansal, risk, yönetim veya yasal mahiyetli tüm şeylere karşı bir “garanti” olarak görüyor. Bir denetimde tam olarak neler yaptığımızı ve görüşümüzün gerçekte ne anlama geldiğini daha iyi anlatma fırsatına sahibiz. Yorumla tabi olan önemli tahminler ve bilançoların hazırlanmasında verilen kararlarla bizim bunlarla ilgili olarak yaptığımız çalışmalar da dahil olmak üzere, denetimde önemli ölçüde dikkat çeken hususları daha anlaşılır biçimde açıklamak için bir fırsat bulunabilir.

SAI CHOY THAM

KPMG SİNGAPUR DENETİM BÖLÜM BAŞKANI

DENETÇİLERİ SUÇLAMAK HAKSIZLIK

Denetim mesleğinin, finansal krizi tahmin edememekle suçlanması konusu son derece önemli. Eğer devletler, yasa yapıcılar, IMF ve Dünya Bankası krizi önleyememişse denetçileri suçlamak bence haksızlık. Ancak meslek, bir denetimin yapabileceklerini ve yapamayacaklarını tartışmaya çekindi, belki de korktu. Geçmişte daha iyi iletişim kurabilmiş olsaydık mesleğe yönelik şüphecilik bugün olduğundan daha az olacaktı.

INGMAR REGA

KPMG ALMANYA DENETİM BÖLÜM BAŞKANI

MALİYETLERİN ARTTIĞI ORTAMDA DENETİM

Kalite ve maliyet arasında bir uyumsuzluk olduğunu sanırsınız. Oysa gerçek bunun tersidir ve bu ne kadar vurgulansa azdır. Standartlaştırılmış, modülerleştirilmiş ve offshore edilmiş prosedürlere sahip olduğumuz pek çok durumda çok daha yüksek bir kalite elde ediyoruz. Bu süreçleri kullanarak Almanya’da maliyetlerimizi etkin biçimde yönetmeye başlıyoruz. Biraz daha derine, veri analizlerine iner ve büyük verilerdeki düzenlere baktarsak ben, maliyet açısından ve karşılaştırmalı değerlendirmelerle bir şirketin nasıl işlediğini çok daha yakından tanıyarak sağladığımız değer bakımından çok büyük bir sıçrama elde ettiğimizi görebiliyorum. Bu yalnızca maliyetlerden tasarruf sağlamakla kalmayıp ayrıca daha fazla değer sağlayacak ve denetimin amacına hizmet etme seviyesini yükseltecektir.

JOACHIM SCHINDLER

KPMG GLOBAL DENETİM BAŞKANI

DENETİMİN DEĞERİ NASIL ARTAR?

Son dönemde özellikle suistimal ve süreklilik konusunda ciddi bir beklenti boşluğunun geliştiğini görmemiz gerekiyor. Pek çok insan bir denetçinin imzasının, hiçbir suistimalin gerçekleşmediği anlamına geldiğine inanıyor. Bu mümkün değil. Ama eğer toplum bizden suistimal konusunda daha fazlasını yapmamızı bekliyorsa eminim ki bir garanti vermeden daha fazla şey söylemenin bir yolunu bulabiliriz. Süreklilik konusuna gelince, çalışmalarımızda daha geleceğe odaklı olmamız gerektiğini düşünüyoruz.

YENİ DÖNEME GEÇİŞTE KPMG'NİN ROLÜ

Yeni TTK, işletmeler için bağımsız denetim ve finansal raporlama konularında kapsamlı bir dönüşümü beraberinde getiriyor. Bu dönüşümün kolay geçmesi adına KPMG önemli bir rol üstlendi. KPMG Mesleki Uygulama Bölüm Başkanı ve Şirket Ortağı Şirin Soysal, KPMG'nin müşterilerine nasıl destek verdiğini, uluslararası ağ tecrübelerini müşterilerine nasıl aktardıklarını ve yeni TTK ile belli alanlarda ilk defa uygulama alanı bulan konularda nasıl yardımcı olduklarını detaylı şekilde anlattı...

Yeni Türk Ticaret Kanunu'na geçiş sürecinde sektöre nasıl destek verdiniz?

Yeni TTK, bağımsız denetim kapsamına giren işletmelerin muhasebe ve finansal raporlama konularında UFRS'lerle uyumlu TFRS'lere uyma zorunluluğunu getiriyor. Artık anonim şirketin ve şirketler topluluğunun finansal tabloları bağımsız denetçi tarafından, uluslararası denetim standartlarıyla uyumlu Türkiye Denetim Standartlarına göre denetlenecek. Yapılacak olan denetim, şirketin varlığını ve geleceğini tehdit eden tehlikeleri teşhis sistemlerinin şirkette bulunup bulunmadığını ve gerekli önlemlerin alınıp alınmadığını da kapsayacak. Denetçinin denetiminden geçmemiş finansal tablolara yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu, düzenlenmemiş olarak sayılacaktır. Yeni TTK, işletmeler için bağımsız denetim ve finansal raporlama konularında kapsamlı bir dönüşümü beraberinde getiriyor.

Denetim ekiplerine destek verirken ne tür stratejiler izliyorsunuz?

KPMG dünya çapında 155 ülkede denetim, vergi ve danışmalık hizmetleri veriyor. Müşterilerimize destek verirken en çok teknik bilgimiz ve uluslararası ağımızdaki tecrübelerimizle müşterilerimize destek veriyoruz. Yeni TTK ile belli alanlarda ilk defa uygulama alanı

bulan konularda, yurtdışı ofislerimizle bilgi paylaşımı sayesinde müşterilerimiz için belirsiz olan alanlarda yönlendirmeler yapabiliyoruz. Gelişmeleri çok yakından takip edip müşterilerimizle paylaşarak gerekli zamanlarda bilgi ve görüş alışverişinde bulunuyoruz.

Değişen düzenlemelerle ilgili çalışanlarınıza nasıl güncel bilgi sağlıyorsunuz?

Çalışanlarımız, UFRS ve denetim standartlarında en güncel bilgiye sahip olabilmek için her yıl değişiklikler ve güncellemelerle ilgili eğitim alıyor. Mesleki uygulama bölümü olarak uluslararası ve yerel muhasebe, raporlama ve denetim konularında değişiklikleri ve güncellemeleri çalışanlarımıza 15 günlük aralıklarla bilgilendirmeler yaparak sağlıyoruz.

Teknik açıdan TTK'nın ilk yılındaki gözlemlerinizi ve süreçten aldığınız dersleri bizimle paylaşır mısınız?

Bağımsız denetim kapsamının yıllar itibarıyla genişletilmesi şirketler ve denetim sektörü üzerinde etkileri olacaktır. İlk defa TFRS finansal tablo hazırlayan şirketler ve ilk defa denetlenen şirketlerde önemli kazanımlar elde edildi. Önümüzdeki yıllarda denetim kapsamına girecek olan şirketlerin şimdiden TFRS dönüşümlerini tamamlayıp; denetim hizmeti almalarının bu sürece hazırlanmalarında ne kadar yardımcı olduğunu gözlemledik.

Bununla beraber, şirketlerin ve denetçilerin iş yükü artacak ve düzenleyici kuruluşların belirlediği raporlama tarihleri dikkate alındığında her iki taraf için "yoğun sezon" diye adlandırdığımız durum oluşacaktır. İlk olarak yoğun sezon çalışanlar üzerindeki baskıyı artırıyor. Devamlılığın önemli bir faktör olduğu denetim sektöründe teknik donanımlı ve bilgili denetçilerin denetim kariyerlerini belirttiğimiz sorunlarından dolayı sonlandırmaları veya bağımsız denetim mesleğini uzun dönemli bir kariyer olarak düşünmemeleri sektörün sürdürülebilirliği açısından tehdit olarak değerlendirilebilir. Bu sorunlara ek olarak yıl içindeki iş yükünün sadece belli bir döneme denk gelmesi diğer aylarda denetçilerin mesleki yeteneklerini istedikleri seviyede kullanamamasına ve diğer aylarda iş yüküyle ilgili tatminsizliklere yol açıyor. Bu sorunlar dikkate alındığında ülkemizde bağımsız denetime geçiş sürecini sorunsuz şekilde idare edebilmek ve sorunsuz şekilde büyümesi için bütün paydaşların bir arada çalışması gerekir.

TTK'YA GEÇİŞ SÜRECİNDE KPMG NELER YAPTI?

Mesleki Uygulama Bölümü olarak şirketlere;

- Yeni TTK'dan nasıl etkilenecekleri ve neler yapılması gerektiği konusunda bilgilendirmeler yaptık
- Yeni TTK'ya uyum sürecinde yardım etmek için TFRS dönüşüm ve bağımsız denetim konularında bilgiler verdik
- TMS/TFRS'lere yönelik eğitimler düzenledik
- Şirketlerin finansal tablolarının TFRS'ye uygun hazırlanmasına destek olmak amacıyla örnek finansal tablolar yayınlamızı bir rehber niteliğinde yayımladık. Bu yayının içeriği her yıl değişen raporlama standartlarıyla birlikte güncelleniyor.
- Buna ilave olarak finansal tablo dipnotlarının hazırlanmasında şirketlere yol göstermesi açısından teknik kılavuz yayımladık.

TURQUALITY

Devlet destekli ilk ve tek markalaşma programı!

Turquality projesi, "10 yılda 10 küresel marka yaratmak" vizyonu ile başlatıldı. Devlet destekli ilk ve tek markalaşma programı olan Turquality kapsamında, bugüne kadar 93 şirketin 105 markasına 600 milyon liralık destek sağlandı. Pek çok şirketin katılmak için çaba sarf ettiği projede, desteğin doğru markalara gitmesi ve uygun biçimde harcanması için titiz davranılıyor. İşte bu noktada, projeye dahil olmak isteyen şirketlerin, doğru danışman ve yaklaşımlarla kaliteli bir şekilde hazırlanması gerekiyor.

Emrah Akın

YMM Vergi, Direktör

E: eakin@kpmg.com

T: +90 216 681 90 40

M: +90 530 173 08 47

Hakan Aytekin

Danışmanlık, Şirket Ortağı

E: hakanaytekin@kpmg.com

T: +90 216 681 90 82

M: +90 537 859 85 01

NEDEN KÜRESEL MARKA?

"Bir devlet neden küresel marka yaratmaya soyunur?" Bu sorunun cevabı, Turquality programının arkasındaki motivasyonun da temel noktası. İstatistiklere göre kurumsal altyapısı güçlü global markalarınız varsa ihracat gelirleriniz de artıyor, ekonominizin dinamizmi ve gücü de... Ekonomi Bakanlığı'nın hesaplarına göre, Türkiye geçtiğimiz yıllarda 1 kilo ihracatı yaklaşık 1,58 dolar karşılığında yaptı. Bu rakam Turquality kapsamındaki firmalarda ise 3 dolar civarında gerçekleşti. Yani markalaşma yolunda ilerleyen firmaların ihracattan elde ettikleri birim gelirleri de artıyor.

DESTEĞİN KAPSAMINDA NELER VAR?

Devlet destekli ilk ve tek markalaşma programı olan Turquality, Ekonomi Bakanlığı'nın sorumluluğunda yürütülüyor ve ana hatları 2006/4 sayılı "Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması, Türk Malı İmajının Yerleştirilmesi ve Turquality'nin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ" ile belirlenmiş durumda. Bir firmanın markalaşma ve kurum-

sallaşma yolunda ihtiyacı olan neredeyse her türlü harcamanın Turquality kapsamında desteklendiğini görüyoruz.

Bu destekler ise 5 yıl sağlanıyor; ancak ilk 5 yılın sonunda desteklenen markalar yapılacak performans değerlendirilmesine göre bir 5 yıl daha destek alabiliyor.

2014 Nisan sonu itibarıyla Turquality kapsamında 93 ayrı firmanın 105 markası destekleniyor. Hepsisi Türkiye ekonomisi için oldukça önemli olan firmalara ve markalara birkaç örnek verelim: Abdi İbrahim İlaç, Anadolu Efes, Arçelik, Network, Banvit, BMC, Bellona, DYO, Eczacıbaşı Yapı, Eti, Goldaş, Ülker, Kale Kilit, Kalebodur, Kiğılı, Kordsa, Mavi Jeans, Damat Tween, D'S Damat, Otokar, DeFacto, Öztiryakiler, Paşabahçe, Pınar, Pimapen, Sarar, Temsa, Vakko, Vestel olarak liste uzayıp gidiyor.

Ekonomi Bakanlığı, bugüne kadar Turquality kapsamında yer alan firmalara toplam 600 milyon lira civarında bir destek sağladı. Programda yer alan şirketlerce harcanan tutarın da bir bu kadar daha olduğunu varsayarsak Turquality vizyonu içinde bugüne kadar yaklaşık 1,2 milyar liralık bir harcamanın yapıldığı ortaya çıkıyor.

LOGO

PACKAGING

KPMG'DEN TURQUALITY HİZMETLERİ

Turquality ile devletin destek verdiği alanlar oldukça geniş. Fakat göze çarpan en önemli eksiklik, Türk şirketlerinin kurumsallaşma yolunda kat ettikleri mesafe diyebiliriz. Bunun yanında küresel rekabet için şirketlerin iç süreçlerini daha verimli ve etkin hale getirme zorunluluğunu görüyoruz. Müşterilerimiz aşağıdaki alanlarda, KPMG'den hizmet olarak Turquality yolunda başarı elde edebilir:

- Turquality başvuru öncesi hazırlık ve kontroller
- İç kontrol ve iç denetim hizmetleri
- Kurumsal risk yönetimi
- Pazar ve sektör araştırmaları
- BT stratejisi geliştirilmesi
- Hedef operasyon modellemesi
- Tedarik zinciri analiz ve geliştirilmesi
- Yazılım-ERP-sistem tasarım ve kurulumu desteği
- Sürdürülebilirlik standartlarına uyum
- Kurum ve marka stratejisi geliştirilmesi
- Fiyat ve maliyet analiz ve modellemesi
- Kanal, ürün ve pazarlama stratejisi oluşturulması
- Aile anayasası oluşturulması
- Şirket birleşme veya satın alma stratejisi oluşturulması
- Finansal raporlama ve bütçeleme
- Finansal veya operasyonel denetim hizmetleri
- Proje yönetim desteği

HANGİ HARÇAMALARA DESTEK VERİLİYOR?

- 01 Tanıtım, reklam ve pazarlama faaliyetlerine ilişkin harcamalar
- 02 Patent, endüstriyel tasarım, faydalı model ve marka tesciline ilişkin harcamalar
- 03 Kalite ve çevre belgesi alımına ilişkin harcamalar
- 04 Yurtdışında kurulacak birimlere ilişkin kira ve temel kurulum harcamaları
- 05 Moda tasarımcısı, aşçı ve şef istihdamına ilişkin harcamalar
- 06 Firma tarafından alınacak profesyonel danışmanlık (strateji, operasyon, organizasyon, teknoloji) hizmetlerine ilişkin harcamalar
- 07 Bilişim alanına yönelik harcamalar

Türkiye'nin markalaşma süreci için çok önemli. Ancak henüz tam anlamıyla yeterli olmayan bir harcama tutarı karşısında olduğumuz söylenebilir.

TÜRKİYE'DEN GLOBAL MARKALAR ÇIKARMAK...

Bazı istisnaları kenara koyarsak, küresel bir marka yaratmak milyarlarca dolar harcamak ve yıllar sürecektir zahmetli bir yolculuğu göze almak anlamına da geliyor. Turquality'nin vizyonu bu bağlamda dikkate ve takdire değer.

Türkiye'nin birçok markası, bugün uluslararası alanda büyük saygınlığa ve yere sahip. Ancak Türkiye'nin dünya ölçeğinde "devler" yaratması da bir zorunluluk. Bu süreç, sadece girişimcilerin inisiyatif ve vizyonuna bırakılamayacak kadar önemli. Bu anlamda Turquality, doğru bir zamanlamayla markalaşma yolunda "marş" devlet eliyle basan çok kıymetli bir destek programı. Özetle Turquality'yi Türkiye'nin müstakbel uluslararası dev markalarının fidanlığı olarak görmek ve sürekli göz önünde tutarak geliştirmek de elzem görünüyor. →

"TURQUALITY DOĞRU YOLDA"

"10 yılda 10 dünya markası" amacıyla yola çıkılan Turquality programında, daha kat edilecek çok yol var gibi görünüyor. Fakat hükümet tarafından bu programa devam eden destek, şu ana kadar elde edilen başarılarla doğru yolda olduğunu ve 2020'li yıllara kadar bu desteğin uygun marka ve şirketlere kapısının açık olduğunu göstermesi açısından sevindirici bir haber. Bu programdan yararlanarak dünya çapında bir marka olabilmek için öne çıkan dersler şunlar:

1. Doğru danışman ve yaklaşımlarla kaliteli şekilde hazırlanmak
2. Programa girdikten sonra da ciddi bir şekilde süreci yöneterek alınacak faydaların hatasız ve optimum şekilde gerçekleştirilmesini sağlamak
3. Doğru stratejileri uygulayarak küresel markalaşmanın doğru yolda olduğunu artan ihracat rakamları ile destekleyebilmek
4. Bu destekle ciddi şekilde kurumsallaşmayı başarmak. KPMG, verdiği hizmetlerle firmalara Turquality yolunda destek sağlıyor.

SÜREÇ ÜÇ FAZLI

Devletin Turquality programına vermeye devam edeceği finansal destek malum, oldukça yüksek. Bu da pek çok firmanın bu programa başvurmasına sebep oluyor. Bu denli büyük bütçelerle yapılan destekleri yöneten Ekonomi Bakanlığı Turquality sekreteryası, verilen finansal desteğin doğru markalara ve uygun biçimde harcanması için her geçen gün daha da titiz davranıyor. Turquality sürecini 3 faz olarak tanımlayabiliriz ve her bir fazda dikkat edilmesi gereken konular şu şekilde oluşuyor.

FAZ 1 İlk veya yeniden başvuru süreci: Turquality veya bir alt destek programı olan Marka Programı'na kabul olmak için şirketler, Bakanlıkça atanan KPMG gibi yetkilendirilmiş danışmanlık şirketleri tarafından bir değerlendirilmeye tabi tutuluyor. Finansal performanstan marka ve pazarlama yönetimine, tedarik zincirinden kurumsal yönetim ve bilgi sistemleri yönetimine kadar yaklaşık 10 farklı alanda başvuran firmaların belirli bir olgunluğa ve potansiyele sahip olup olmadığı incelenip Bakanlık tarafından destek programına alınıp alınmayacağı kararı veriliyor. Pek çok firma, bu ön inceleme sürecine doğru hazırlık yapmadığı için daha kapıdayken başarısızlıkla karşılaşabiliyor. Bunun sebepleri arasında Turquality standartlarının şirketlerden beklediği olgunluğun kurum olarak tam anlamıyla benimsenerek uygulanmaya başlanmayıp sadece dokümantasyon üzerinden so-

nuç alınmaya çalışılmasını örnek olarak gösterebiliriz. Burada piyasadaki yetkin Turquality danışmanlarından alınacak destekler ve rehberlik de başvuru esnasında bu tür sorunların önüne geçebilmek için bir fırsat olarak görülmelidir.

FAZ 2 Programa kabul: Turquality veya Marka Programı'na giren firmaların, kabul oldukları tarihin akabinde masrafları Bakanlık tarafından yüzde 70 oranında karşılanarak seçilen yetkilendirilmiş bir danışmanlık şirketi yardımıyla bir stratejik yol haritası oluşturması bekleniyor. Bu yol haritası oluşturulmadan Bakanlık destek ödemelerini başlatmıyor.

Stratejik yol haritası ile firma, 5 yıl (marka programı ise 4 yıl) boyunca küresel bir marka olma yolunda atması gereken adımların neler olduğunu projelendirip Bakanlığın onayına sunar. Bu yol haritasında ön inceleme sonucunda ortaya çıkan eksiklikler ile firmanın iş planlarındaki geliştirilme alanları dikkate alınır. Bu stratejik planın hem uygulanabilir olması hem de firmanın kurumsallaşma ve programa alınan spesifik markayı destekler nitelikte bir mantıkla oluşturulmuş olması onay alabilmek için önemli. Örneğin firmanın girmeyi hedeflediği pazarlardaki araştırmalar, markanın konumlandırma yöntemleri için gereken projeler, kurulması gereken süreç ve sistemler gibi konular, bu yol haritasında şekillenir. Onay sonrası uygulamaya geçilir. Bu aşamadan sonra programa ilk kabul tarihinden itibaren ilgili harcamalar destek kapsamında Bakanlıkça gerekli fatura gibi onaylar sonrasında ödenmeye başlanır.

FAZ 3 Programdan 4-5 yıl yararlanma: Stratejik yol haritası onayını aldıktan sonra bu harita doğrultusunda projelerini devam ettiren firmaların dikkat etmesi gereken hususlardan biri de yaptıkları harcamaların programa alınan markayla ilişkili olduğu ve kurumun diğer faaliyetleriyle iç içe geçmiş ve farklı alanlarda harcamalar olduğu imajı yaratmamaları gerekliliğidir. Bu ödemelerin şüpheli olması durumunda sekreteryanın ödemeleri reddettiğine pek çok kez tanık olduk. Bu türden sorunlarla karşılaşan şirketlerin, yetkili bir danışmanlık firmasıyla çalışarak hak ettikleri ödemelerin gerekli kanıtlarını oluşturarak bakanlığa durumlarını net bir şekilde açıklamaları mümkün olabilir.

Program boyunca firmaların yıllık olarak bir performans raporlaması yapması gerekiyor. Bu raporlama oldukça detaylı olup Bakanlığın firmanın aldığı desteği doğru noktalara harcıyıp markanın gerçekten küreselleşme ve ihracata yönelik katkısı net bir biçimde görülmesi isteniyor. Bu raporların da KPMG gibi yetkilendirilmiş firmalar tarafından hazırlanmış veya denetlenmiş olması da bir başka gereklilik. Bu raporlar neticesinde ortaya çıkabilecek sorunlar, markanın programdan çıkarılmasına sebep olabilir.

4. veya 5. yılın sonunda firmaların ilgili markalar için ikinci kez başvuru yapma hakkı bulunuyor. Bu noktada Marka Programı'nda olan firmaların sadece Turquality programına girebilme şansları bulunuyor. Bu da Marka Programı'nda ciddi bir ilerleme beklentisinin Bakanlık tarafından hedeflendiğini gösteriyor ●

Devletin Turquality programına vermeye devam edeceği finansal

desteği oldukça yüksek. Bu da pek çok firmanın bu programa başvurmasına sebep oluyor.

TÜRKELİLİ ÇOCUKLAR KPMG İLE GÜLDÜ

Her şey KPMG Türkiye Denetim Bölümü çalışanlarından Algan Acar'ın Ağrı'da askerlik yapmasıyla başladı. Ağrı Türkeli Köyü İlkokulu'nda çocukların yaşadığı sıkıntıları KPMG Türkiye ekiplerine aktaran Algan, uzun yıllar sürececek bir kampanyanın da fitilini yakmış oldu. "Türkeli Çocuklar Gülsün" sosyal sorumluluk projesi, 2014'te ikinci yılına girdi. KPMG Türkiye gönüllülerinin desteğiyle süren proje, Mayıs ayında gerçekleştirilen çalışmalarla devam ediyor.

KPMG Türkiye olarak Kurumsal Sosyal Sorumluluk anlayışımız altında eğitim alanında gelecek kuşaklara yol gösterebileceğimiz, gençlerimizin yeteneklerini ortaya çıkartabileceğimiz ve farkındalıklarını artırabileceğimiz bir çalışma yapma amacımız vardı.

Bu amaçla 2013 yılı Haziran ayında Ağrı Türkeli Köyü İlkokulu ile tanışmamız ve iletişimimiz, Türkeli Çocuklar Gülsün projemizi doğurdu.

Projemiz, KPMG Türkiye Denetim bölümü çalışanlarından Algan Acar'ın önerisiyle Ağrı'nın Türkeli Köyü İlkokulu için başlatılan yardım kampanyası olarak hayata geçmişti. Bir yıl boyunca oradaki çocuklarımız için sürdürülebilir olmasını hedeflediğimiz birçok kampanya gerçekleştirdik ve bu doğrultuda projemiz 2014 yılında da hız kesmeden devam etti. 5-7 Mayıs 2014 tarihleri arasında, gönüllü ekiplerimizden bir grup yeniden Ağrı'ya gitti. Bu ziyarette hedefimiz, çocukların sosyal ve kültürel şartlarını iyileştirmek, eğitimlerine destek olabilmek ve onların içinde farklı bir gelecek umudu yeşertebilmektir.

Eylül 2013 tarihindeki ziyaretimizde gözlemlediğimiz okul ve çevresindeki ağaç eksikliğine dayanarak o öğrencilerde; çevreyi koruma, sevmek ve ağaç dikme konularında bir bilinç yaratmaya karar verdik. Bu doğrultuda miniklere önce, gönüllü ekibimizin hazırladığı bir film eşliğinde çevre bilinci eğitimi düzenledik.

Ağrı Eleşkirt Milli Eğitim Müdürü Ekrem Uğurlu ve KPMG Türkiye Başkanı Ferruh Tunç'un da katılımıyla okulun bahçesinde çocuklarla birlikte ağaç dikimi yaparak çocuklarımıza sertifikalarını dağıttık. Sertifikalarıyla birlikte tüm KPMG Gönüllülerinin yardımlarıyla toplanan kitapları hediye

ettik. Miniklerin heyecanı, mutluluğu gözlerinden okunuyordu...

Kitap ve sertifika dağıtımından sonra ise güzel bir müzik şöleni başladı. Şirketimizin müzik grubu KPMG Sound üyelerinden Sezgin Topçu'nun sergilediği müzik performansıyla hep birlikte şarkılar, türküler söylendi. Keyifli ve dolu dolu geçen günün sonunda okulun bahçesindeki resim atölyesiyle miniklerin yeteneklerini ve çevre sevgisini keşfettik... Tüm çocuklar bizler için birbirinden değerli, bizi anımsadıklarını gösteren resimler yaptı. Bu resimler kadar rengarenk, anlam dolu şiirler de yazmışlardı.

Türkeli Köyü sakinlerinin de canı gönülden destek verdiği projemiz büyük bir heyecanla devam ediyor...

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YOLCULUĞU

Günümüz iş dünyasının liderleri, çevresel ve sosyal sorunlardan nüfus artışına, şehirleşmeden kaynak kıtlığına, ekosistem bozulmasından iklim değişimlerine kadar pek çok soruna ilgi gösteriyorlar. Daha da önemlisi kendi iş çevrelerindeki sorunların yanı sıra bu sorunlara da çözüm arıyorlar. Eğer şirketler bu riskler ve onlar üzerinde çalışırken ortaya çıkacak olan fırsatlarla başarılı bir şekilde baş etmek ve sürdürülebilir uzun dönemli bir sistem inşa etmek istiyorlarsa uzun dönemli bir yolculuğa çıkmak durumundalar.

Çiğdem Gürer

Suistimal Önleme ve
İnceleme Hizmetleri,
Direktör

E: cgurer@kpmg.com
T: +90 216 681 91 55
M: +90 530 152 45 96

Serap Tutkun

Suistimal Önleme ve
İnceleme Hizmetleri,
Danışman

E: stutkun@kpmg.com
T: +90 216 681 90 00
M: +90 539 968 94 68

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YOLCULUĞUNUN ADIMLARI

1 ANALİZ

Uzun dönemli değer yaratma yolculuğu, organizasyonun mevcut durumunun çevresel ve sosyal sorunları temel almasıyla ve “Organizasyonumuzun uzun dönemli değer yaratmak için nasıl bir iş stratejisine ihtiyacı vardır” sorusunu sormasıyla başlar.

Atılacak Adımlar

- Çevresel ve sosyal risklere katkınızı değerlendirmek ve hem risklerinizi hem fırsatlarınızı finansal terimlerle ölçmek
- Uzun dönemde ortaklarınıza ve işinize değer katacak ya da var olan değerlerini koruyacak aksiyonları belirlemek
- Maliyetleri kırmak, daha kârlı yeni iş modelleri geliştirmek, markanızı güçlendirmek ve şirket imajı-

nızı geliştirmek için fırsatları belirlemek

- Şirketiniz, tedarik zinciriniz ve paydaşlarınız için en önemli olan sosyal ve çevresel sorunları belirlemek
- Çevresel ve sosyal konulardaki performansınızı muadil diğer şirketlerle karşılaştırıp gelişim alanlarınızı ortaya koymak.

2 STRATEJİ

Analiz aşamasında belirlenen önemli riskler, fırsatlar ve önemli konularla ilgili aksiyon planı oluşturmak bir sonraki adım olarak karşımıza çıkıyor. Hedefleriniz ve kilometre taşlarınızın neler olacağı, iş stratejiniz ile bütünleşmiş olmalı.

Atılacak Adımlar:

- İş stratejinizi temel çevresel ve sosyal riskler, fırsatlar ve önemli konuları da adresleyecek şekilde konumlandırmak
- Yatırımlarınız için iş modelinizi geliştirirken, vergi muafiyetlerini ve diğer avantajları içerdiğinden emin olmak
- İç ve dış paydaşlarınızın onayını ve işbirliğini sağlamak
- Programınızı ölçmek için iş modelinizle ilgili ve net hedefler ve performans göstergeleri ortaya koymak
- Yeni politikalar geliştirmek ve uygulamak (örneğin; etik kod, tedarikçi kuralları)
- Tedarik zincirinizi, ürünleriniz ve hizmetlerinize yaptıkları katkı yoluyla çevre ve sosyal etkileri azaltmak için size verebildikleri destek bazında analiz etmek
- Etkin enerji kullanımı, karbon salınımının azaltılması, su kaynaklarının geliştirilmesi, atık yönetimi gibi özel konularda, konuya özel stratejiler geliştirmek
- Organizasyonun sürdürülebilir bir iş modeli oluşturmak için kapasitesini belirlemek ve kapasite artırmak için fırsatları araştırmak. →

RİSKLER

Rekabet:
Pazar dinamiklerinin değişmesi

İtibar:
Şirketler verdikleri kötü kararlarla bilinir iseler, çok hassas bir itibar riskli ile karşı karşıya olurlar

Fiziksel:
Aşırı hava koşullarının etkisi

Düzenlemeler:
Artan çevresel ve sosyal düzenlemeler

Kanunlar:
Çevre ve sosyal konular üzerindeki kanuni risklerin artışı

Sosyal:
Sosyal huzursuzluk, çalışan ve toplumsal protestolar, göçler

FIRSATLAR

Maliyet:

- Daha etkin ve sürdürülebilir üretim süreçleri ve operasyonlar yoluyla maliyetlerin azaltılması.

Büyüme:

- Sosyal problemler ve çevresel sorunlara yeni çözümler üretmek adına geliştirilecek yeni ürünler yoluyla,
- Yeni yerlerde yeni piyasalarda yer edinmek yoluyla,
- Yeni düzenlemelere uyum sağlayarak daha kolay lisans/izin alabilmek yoluyla,
- Olumlu sosyal ve çevresel etkiler yoluyla, yeni fonlara erişebilmek yoluyla. (örneğin bazı bankalar tarafından yalnızca sürdürülebilir şirketlere sağlanan fonları kullanarak)

Marka

- Risklerle etkin bir şekilde baş ederek marka değerini korumak,
- Kurumsal marka değerini kuvvetlendirmek,
- Paydaşlarla ilişkileri güçlendirmek.

3 UYGULAMA

Organizasyonlar belirlenen stratejilerini etkin bir şekilde uygulamak için birkaç temel adıma ihtiyaç duyarlar. Bu adımlar; organizasyonun hedeflerine ulaşmak için yeterli kapasiteye, teknolojiye, süreçlere ve imkânlarla sahip olup olmadığını değerlendirmeyi ve organizasyondaki insanların yeterli derecede farkında ve kararlı olup olmadığını anlamayı içerir.

ATILACAK ADIMLAR:

- Temel fonksiyonları gözden geçirerek gerekli değişiklikleri belirlemek
- Yeni bilgi teknolojileri sistemleri geliştirmek ve uygulamak
- Çalışanlar ve tedarikçiler için gerekli eğitim programlarını belirlemek ve uygulamak
- Sürdürülebilir iş hedefleri belirlemek konusuna çalışanları da dâhil etmek
- Zorunlu düzenlemelerin yanı sıra Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi gibi gönüllülük esasına dayalı çerçevelere de uyumu teşvik etmek
- Güvenilirlik ve katkı açısından yönetim çerçevelerini gözden geçirmek
- Yatırımların geri dönüşünü artırmak için mevcut vergi avantajlarını ortaya koymak.

4 GÖZLEM

Organizasyonların, performanslarının etkin bir şekilde gözlemlenmesi amacıyla doğru veri analizi araçları ve metodolojilerinin yanı sıra doğru veri toplama süreçlerine de ihtiyaçları vardır.

ATILACAK ADIMLAR:

- Stratejinizle ilgili gelişiminizi ölçebilecek bilgi yönetimi sistemi oluşturmak veya var olanları geliştirmek
- En önemli paydaşlarınızın görüşlerini ve sürece dâhil olma düzeylerini takip etmenizi sağlayacak sistemler oluşturmak
- Şirketinizin ve tedarik zincirinizin su kullanımı, karbon emisyonu, atık yönetimi gibi çevresel ve sosyal konulardaki etkilerini ölçmek ve gözlemlemek
- Tedarikçilerinizin etik kurallar, çevresel ve sosyal düzenlemeler karşısındaki performansını gözlemlemek
- Elde edilen verileri yeni bakış açıları ortaya koymak ve var olan stratejiyi geliştirmek için analiz etmek.

5 RAPORLAMA VE DENETİM

Dünyanın neresinde iş yaparsanız yapın çevresel ve sosyal performansınızın raporlanması artık iş dünyasında bir standart haline gelmiştir. STK'lardan yatırımcılara paydaşlarınız, en önemli çevresel ve sosyal risk ve etkilerinizi doğru belirlediğinizi ve etkin bir şekilde yönettiğinizi bilmek ister. Aynı zamanda, bu çerçevede verdiğiniz bilgilerin doğru, eksiksiz ve güvenilir olduğunu bilmeye de ihtiyaç duyarlar.

ATILACAK ADIMLAR:

- Hangi sosyal ve çevresel verilerin raporlanması gerektiğini anlamak
- Şirketiniz için doğru raporlama yaklaşımını seçmek
- Finansal ve finansal olmayan verileri entegre etmek
- Karbon saydamlık projesi ve sürdürülebilirlik endeksi gibi, özel amaçlı raporlamaları gerçekleştirmek
- Raporlarınızın kalitesini muadil şirketlerin raporlarıyla karşılaştırmak
- İç ve dış raporlama sisteminin doğruluğundan emin olmak
- Sürdürülebilirlik raporlamanızın tarafsız denetimini sağlamak
- Tedarikçilerinizin sürdürülebilirlik performanslarını teyit etmek.

6 DEĞERLENDİRME

Sürdürülebilir iş modeli yolculuklarında, şirketlerin atması gereken son adım, düzenli değerlendirmedir.

Atılacak Adımlar:

- Değerlendirme programları oluşturmak ve uygulamak,
- Fayda/ maliyet analizleriyle yatırımlarınızın geri dönüşlerini ölçmek ●

güncel yayınlarımız

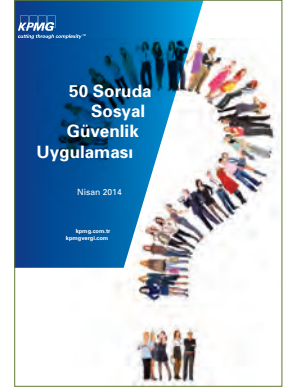
1

2

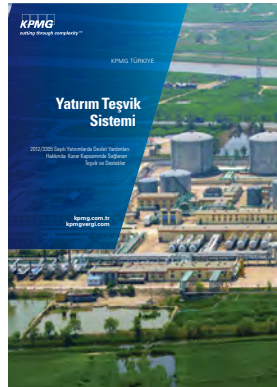
3

4

5

6

7

8

1. KPMG Türkiye 2014 Otomotiv Yöneticileri Araştırması: Türkiye Otomotiv Sektöründe Sürdürülebilir Büyüme
İlki 2013'te gerçekleştirilen ve Türkiye'nin en kapsamlı ilk yerel otomotiv araştırması olan KPMG Türkiye Otomotiv Yöneticileri Araştırması'nın ikincisi, otomotiv sektörünün ana hedefi olan uzun vadeli ve sağlıklı büyümenin yollarını araştırmak amacıyla "Türkiye Otomotiv Sektöründe Sürdürülebilir Büyüme" temasıyla yayımlandı.

Dili: Türkçe/İngilizce

2. Investment in Turkey 2014

KPMG Türkiye vergi profesyonelleri tarafından İngilizce olarak her yıl hazırlanan ve Türkiye'de iş yapan ya da yatırım yapmayı düşünen yabancı yatırımcılar için Türkiye'deki vergi sistemine ışık tutan genel bir el kitabı niteliği taşıyan Investment in Turkey 2014 yayımlanmıştır.

Dili: İngilizce

3. Polonya'da Yatırım

KPMG Polonya vergi profesyonelleri tarafından her yıl hazırlanan ve Polonya'da iş yapan ya da yatırım yapmayı düşünen yabancı yatırımcılar için Polonya'daki vergi sistemine ışık tutan genel bir el kitabı niteliği taşıyan "Investment in Poland", Polonya'da Yatırım adıyla yayımlanmıştır.

Dili: Türkçe

4. 50 Soruda Sosyal Güvenlik Uygulaması
KPMG Türkiye Vergi Bölümü tarafından derlenen bu bilgi dokümanı, sosyal güvenlik uygulamalarına ilişkin en güncel ve en sık karşılaşılan soruları bir araya getirerek, güncel ve uygulamaya yönelik açıklayıcı cevaplar sunmayı amaçlamaktadır.

Dili: Türkçe

5. Otomotiv Sektörü Yeni Teşvik Sistemi

En son 15/02/2013 tarih ve 28560 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2013/4288 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki "Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar" ile otomotiv sektörü ana ve yan sanayi yatırımlarına yeni ve önemli destekler öngörülmüştür. Varlık Barışı Kanunu ikinci kez gündeme getirilmiş ve TBMM'de kabul edildikten sonra 9 Mayıs 2013 tarih ve 28661 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu sektördeki yeni teşviklerin neler olduğunu özetleyen dokümanımız güncellenmiştir.

Dili: Türkçe/İngilizce

6. Yatırım Teşvik Sistemi

KPMG Türkiye Vergi uzmanları tarafından hazırlanan 2012/3305 Sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar Kapsamında Sağlanan Teşvik ve Desteklere ilişkin bilgiler sunan Yatırım Teşvik Sistemi Dokümanımız, 2014/6058 sayılı BKK ile güncellenmiştir.

Dili: Türkçe/İngilizce

7. "Eğitim Sektörü" Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretine Devlet Teşvikleri

25/06/2012 tarih ve 28334 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2012/4 sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ ile Türkiye'nin döviz kazandırıcı hizmet gelirlerinin artırılması ve hizmet sektörlerinin uluslararası rekabet gücünün geliştirilmesini amaçlamakta; bunun için Türkiye'de yatırımcıların gerçekleştirdikleri faaliyetlere ilişkin giderlerin belirli bir kısmının Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan (DFİF) karşılanması öngörülmektedir. Bilgilendirme dokümanımız burada dikkat edilmesi gereken noktaları özetlemektedir.

Dili: Türkçe/İngilizce

8. Yeni Teşvik Sistemi Kapsamında Madencilik ve Enerji Sektörleri

2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın eki "Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar" ile yürürlüğe konulan yeni yatırım teşvik sistemi yatırımcılar için birçok yeniliği ve fırsatı beraberinde getirmiştir. En son 15/02/2013 tarihinde 2013/4288 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yatırım teşvik sisteminde özellikle "Elektrik Üretimi" yatırımları bakımından önemli değişiklik yapılmıştır. Bilgilendirme dokümanımız burada dikkat edilmesi gereken noktaları özetlemektedir.

Dili: Türkçe/İngilizce

COSO 2013'ÜN YOL HARİTASI

Uluslararası İç Denetim Standartları ve Destekleyici Kurumlar Komitesi (COSO), Mayıs 2013'te "İç Kontrol – Entegre Çerçeve" adında yeni bir rapor yayınladı. Yeni versiyonda, 1992'de yayınlanan entegre çerçeve modeline göre çeşitli değişiklikler yapıldı. Etkin ve etkili bir iç kontrol ortamı için COSO 2013 modeli, her bir bileşenin ve ilgili 17 ilkenin organizasyon içinde mevcut olmasını ve entegre bir şekilde uygulanmasını gerekli kılıyor.

Seda Tiğdemir

Risk Yönetimi Danışmanlığı,
Kıdemli Müdür

E: stigdemir@kpmg.com
T: +90 216 681 91 59
M: +90 533 296 56 74

COSO NEDİR?

Uluslararası İç Denetim Standartları ve Destekleyici Kurumlar Komitesi (Committee of Sponsoring Organisations-COSO), ABD'de finansal raporlama faaliyetlerinin kalitesini geliştirmek için 1985 yılında kuruldu. COSO, iş etiği, etkili iç kontroller ve kurumsal yönetim aracılığıyla finansal raporlamaların kalitesini artırmaya yönelik çalışmalar yapan gönüllü bir organizasyondur.

İç kontrol sistemlerinin etkin şekilde değerlendirilmesi için söz konusu kuruluş, 1992 yılında bir çalışma grubu organize ederek "İç Kontrol-Entegre Çerçeve Modeli" adında bir rapor yayınladı. Söz konusu çalışma, dünyada özel ve kamu sektöründe yer alan birçok kuruluşta iç kontrol sistemlerinin etkinliğinin izlenmesi için yol gösterici bir doküman olarak yaygın şekilde kullanılıyor. COSO modeline göre, operasyonel etkinlik ve verimlilik, güvenilir raporlama, yasal mevzuata ve diğer düzenlemelere uyumun sağlanmasında iç kontrollerin 5 temel bileşene göre yapılması öngörülüyor. Bunlar kontrol ortamı, risk değerlendirmesi, kontrol faaliyetleri, bilgi ve iletişim, izleme olarak sıralanıyor.

NELER GETİRİYOR?

COSO, 14 Mayıs 2013 tarihinde ise "İç Kontrol-Entegre Çerçeve" adında yeni bir rapor yayınladı. Söz konusu raporda, iş hayatında yaşanan gelişmeler ve hızlı değişen teknoloji dikkate alınarak yenilikler getirildi ve güncellemeler yapıldı. 2013 yılında yapılan yeni versiyonda, 1992'de yayınlanan entegre çerçeve modeline göre yandaki başlıca değişikliklerin yapıldığını görüyoruz:

- Süreçlerde ve raporlama sisteminde teknolojinin rolü üzerine ilave rehberlik,
- Kurumsal yönetim kavramlarının artan önemi,
- Küreselleşme ve değişen iş modellerine odaklanma,
- Bilgi teknolojilerinin artan önemi
- İç ve dış finansal ile finansal olmayan raporlama faaliyetlerini kapsayacak şekilde raporlama hedeflerinin genişlemesi,
- Suistimal riskinin değerlendirilmesi, bu riske cevap verilmesi ve iç kontrolle ilişkisine vurgu yapılması.

Bunlara ek olarak, COSO 2013 yılında yapılan en önemli değişiklik, yanda belirtilen 5 bileşeni destekleyen 17 ilkenin sunulması oldu. Söz konusu ilkelerin, 1992 yılında yayınlanan çerçevenin içinde ise üstü kapalı bir biçimde ele alındığını söyleyebiliriz.

Etkin ve etkili bir iç kontrol ortamı için COSO 2013 modeli, her bir bileşenin ve ilgili 17 ilkenin organizasyon içinde mevcut olmasını ve entegre bir şekilde uygulanmasını gerekli kılıyor. Buna bağlı olarak, organizasyon içinde iç kontrollerin tasarlanmış olması ve sistematik bir şekilde uygulamaya alınması ve iç kontrol sisteminde var olmaya devam etmesi gerekiyor.

DÖNÜŞÜM NASIL OLMALI?

Organizasyonların, COSO 2013 modeline göre değişime hızlı bir şekilde ayak uydurmasını öneriyoruz. Gerçek yönetim kademesi gerek iç denetim fonksiyonu, 2013 COSO modeline uyum sağlanabilmesi için aksiyon planları belirlemelidir. Yöneticilerin bunu, 1992 yılında yayınlanan COSO modeliyle 2013 modeli arasında yaşanan dönüşüme uygun bir yol haritası ile takip

COSO BİLEŞENLERİ VE DESTEKLEYİCİ 17 İLKE

Aşağıdaki tabloda belirtilen her bir bileşen ve ilgili ilkeler, iç kontrol sistemlerini güçlendirmek isteyen şirketler için kapsamlı bir rehber işlevi görebilir:

Kontrol ortamı

- 1- Etik değerlere ve dürüstlük ilkesine olan bağlılığın gösterilmesi
- 2- Kontrol ortamına ilişkin gözetim sorumluluğuna ait çalışmalarının yürütülmesi
- 3- Kontrol ortamı yapısının, yetki ve sorumlulukların belirlenmesi
- 4- Yetkinliğin geliştirilmesine ilişkin bağlılığın gösterilmesi
- 5- Hesap verme sorumluluğunun yerine getirilmesi

Risk değerlendirilmesi

- 6- Doğru ve uygun hedeflerin belirlenmesi
- 7- Risklerin belirlenerek analiz edilmesi
- 8- Suistimal riskine ilişkin değerlendirmelerin yapılması
- 9- Kayda değer ve önemli değişikliklerin tespit edilmesi ve değerlendirilmesi

Kontrol faaliyetleri

- 10- Uygun kontrol faaliyetlerinin belirlenmesi ve geliştirilmesi
- 11- Genel kontrollerin teknoloji odaklı belirlenmesi ve geliştirilmesi
- 12- Politika ve prosedürler aracılığıyla uygulanması

Bilgi ve iletişim

- 13- İlgili bilgilerin kullanılması
- 14- İç iletişimin kurulması
- 15- Dış iletişimin kurulması

İzleme faaliyetleri

- 16- Mevcut yapıda devam eden veya ayrı izleme faaliyetlerinin ve değerlendirmelerin yürütülmesi
- 17- Sürece ilişkin eksikliklerin ve iyileştirmeye açık alanların belirlenmesi ve bunun iletişimin sağlanması

YÖNETİCİYE KRİTİK SORULAR

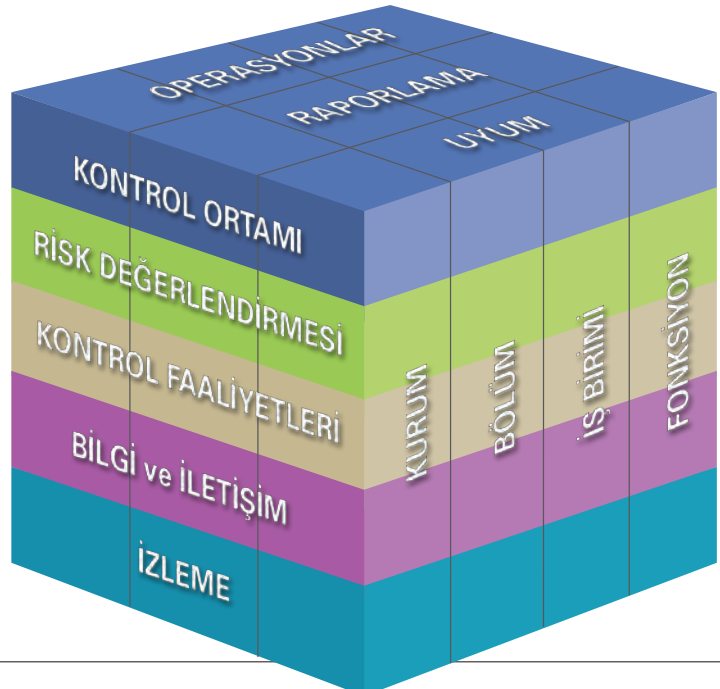
- Yönetimin dönüşüm planı geçişi için gerekli olacak insan, süreç ve teknoloji kaynaklarını dikkate alınıyor mu?
- Metodolojimiz kontrollerin, değişen risk profiline ve değişen hedeflere uyumlu olup olmadığını değerlendiriyor mu?
- Kontrol yapımız, artan küreselleşmeyi, karmaşık regülasyon ortamını ve hızlı değişen teknoloji ve bunların paydaşlarımıza olan etkisini yönetebilmek için yeterli esnekliğe sahip midir?
- “Erken uyarı sistemi” niteliğindeki risk değerlendirme ve izleme kontrollerimiz diğer COSO prensipleriyle uyumlu mudur?
- Kontrol yapımız, iç ve dış ile finansal ve finansal olmayan raporlamaları kapsayacak raporlama hedefleriniz ile uyumlu mudur?
- Risk değerlendirme ve izleme kontrollerimiz, organizasyondaki birimdeki veya fonksiyondaki özel riskleri yönetmek için yeterli midir?

diğini kontrol etmeli. Üst yönetim ile iyileştirmeye açık alanlar belirlenmeli ve ilgili aksiyonlar geliştirilmeli.

Risk ve uyum yönetimi fonksiyonu: COSO 2013 modelindeki değişikliklerin ve yeniliklerin muhtemel etkilerini belirleyebilmek için bir mevcut durum analizi ve değerlendirilmesini yürütmeli. Şirket politikaları, prosedürleri, eğitimleri, kullanılan teknoloji ve sistemleri değerlendirmeli. Şirket yönetim kademesi, denetim komitesi ve iç denetim fonksiyonu ile proaktif çalışmalı.

İç denetim fonksiyonu: İç denetim fonksiyonu, denetim komitesi ile iletişime geçerek 2013 COSO modelinde yapılan değişiklikler ve yeniliklerin mevcut iç denetim faaliyetlerine ve planına etkisini değerlendirmeli. Şirket yönetim kademesi, risk ve uyum yönetimi fonksiyonu ile proaktif çalışmalı, yol haritasında alınacak olan aksiyon planlarını eşzamanlı izlemeli.

Denetim komitesi: İyileştirmeye açık alanlarla ilgili yönetim tarafından takip edilen yol haritasını periyodik olarak etkin ve detaylı bir şekilde izlemeli ●

etmesi uygun olur. Bu kapsamda, organizasyon içinde ilgili paydaşların çeşitli rol ve sorumlulukları bulunuyor.

Üst yönetim: Değişen 2013 modeliyle ilgili eğitimler verilmeli ve kapsamlı bir mevcut durum analizi değerlendirmesi yapılmalı. Mevcut iç kontrol sisteminin, değişen 2013 COSO modeliyle eşleştirilmesinin yapılması sağlanmalı. Mevcut iç kontrol sistemlerinin etkinliği ve verimliliği değerlendirilmeli. Denetim komitesi, yönetim kurulu ve dış denetçilerle etkileşim ve iletişim halinde olmalı.

Operasyonel yönetim: Mevcut iç kontrol sistemiyle 17 ilkenin odak noktaları eşleştirilmeli veya organizasyonel dönüşüm kapsamında her bileşen için hangi ilkeleri, nerede göstermeyi düşündüğünün ve kontrol hedeflerini destekleme fonksiyonunu nerede tasarla-

SİBER TEHDİT

Son yıllarda şirketler dünyasına dijitalleşme damgasını vuruyor. Bu trend, fırsatlar kadar tehditleri de beraberinde getiriyor. Bu tehditlerden birini de siber suçlar oluşturuyor. Bu suçların, önümüzdeki dönemde ciddi ekonomik ve sosyal sonuçlar doğuracağı tahmin ediliyor. İşte bu noktada “siber güvenlik” devreye giriyor. Siber güvenlik, şirketlerin, kişilerin ve hatta ülkelerin siber tehditler ve siber saldırılarla mücadele etmelerine yönelik araçların bütünü kapsıyor.

Kıvanç Oskay

BT Danışmanlığı,
Kıdemli Danışman

E: kivancoskay@kpmg.com
T: +902166819000 - 9863
M: +905302805653

Filiz Karakaya

BT Danışmanlığı,
Kıdemli Danışman

E: fkarakaya@kpmg.com
T: +902166819000 - 9967
M: +905301514696

Bilgisayarların, internetin, akıllı telefonların ve tabletlerin hayatımıza girmesiyle bilgi, şirketlerin en önemli sermayesi oldu. Bilginin gücü yönetim, kurumsal yapılanma ve operasyonel faaliyetler alanında uygulamaları değiştirerek finans, ulaşım, eğitim, enerji, haberleşme gibi birçok sektörün bilgi sistemlerine olan bağımlılığını artırdı. Bilgi işlem altyapılarının kullanımının artması, şirketlerin faaliyetlerini kolaylaştırdı, bilgiye erişim ve bilginin saklanması için araçlarını değiştirmeye başladı. Ancak bilgi işlem sistemlerini, interneti ve

kullanıcıları içeren “siber dünyanın” fırsatları kadar tehditlerinin de algılanması önem arz ediyor. Siber dünyada bilginin güvenli olmayan alanlarda saklanması, yetkisiz kişilerce işlenebilmesi ve kontrolsüz olarak dağıtılabilmesi, şirketler açısından büyük risk oluşturuyor.

Günümüzde bilgilerin açığa çıkması ve yetkisiz kişiler tarafından erişilebilmesi noktasında siber suçlar ön plana çıkıyor. Bilgisayar suçları veya internet suçları olarak da adlandırılan siber suçlar, bir bilişim sistemi aracılığıyla hukuka aykırı ve izinsiz olarak kurumların veya kişilerin bilişim sistemlerine erişilmesini ifade ediyor. Söz konusu suçları işleyen kişiler ise siber suçlu olarak isimlendiriliyor.

SİBER SUÇLULARIN HEDEFİ

Siber suçlular kişi veya kurumları, bilgi sistemlerini ve verilerini (Kurumların maliyet, özlük gibi kritik bilgileri, kişilerin internet alışverişlerinde kullandığı kredi kartı bilgileri, kullanıcı şifre bilgileri gibi) hedef alır.

PEKİ SİBER SUÇLULAR NELERİ AMAÇLAR?

Kurumlara veya kişilere ait verileri sızdırma, kurumların veya kişilerin itibarını zedeleme, bilgi sistemlerinde saklanan verileri değiştirme veya silme amaçları arasında yer alır. Bunlar dışında bilgi sistemlerinde yer alan verilere zarar verme, bilgi sistemlerinin kullanımını engelleme, kurumların operasyonel faaliyetlerini veya üretimini durdurma gibi hedefleri

Günümüzde bilgilerin açığa çıkması ve yetkisiz kişiler tarafından erişilebilmesi noktasında siber suçlar ön plana çıkıyor.

de bulunabilir. Ayrıca kişilerin özel yaşamının gizliliğini ihlal etme, iletişimi izinsiz dinleme ve kayıt altına alma gibi planları da olabilir.

Siber suçlar, genelde bilginin yetkisiz kişilerce erişilmesi olarak algılanıyor. Günümüzde yaygın olarak bilinen kredi kartı hırsızlığı, dolandırıcılık suçlarının yanı sıra bilişim araçları aracılığıyla işlenen terör, hakaret, şantaj, tehdit, narkotik suçlar da siber suçlar kapsamında değerlendiriliyor. Bu kapsamda ülkelerin finansal veya sağlık verileri gibi kritik verilerinin bilişim sistemleri üzerinde saklandığı değerlendirildiğinde, siber suçların günümüzde ülkelerde ciddi ekonomik ve sosyal sonuçlar doğuracağı aşikâr.

TEMELİNDE SİBER SALDIRILAR VAR

Siber suçların temelinde siber saldırılar yatıyor. Söz konusu siber saldırıların önlenmesi ve bilginin gizliliğinin, bütünlüğünün ve erişilebilirliğinin sağlanması amacıyla son yıllarda "siber güvenlik" kavramı önem kazanmaya başladı. Siber güvenlik, siber dünyada şirketlerin, kişilerin ve hatta ülkelerin siber tehditler ve siber saldırılarla mücadele etmelerine yönelik araçların bütünü kapsıyor. Bu doğrultuda siber güvenlik kavramının temel unsurlarını şöyle sıralayabiliriz:

- Bilgi güvenliğine ilişkin politika, prosedürler ve kılavuzlar
- Risk yönetim stratejileri ve kontrol ortamı
- Bilgi güvenliğinin sağlanmasına yönelik faaliyetler (denetim izlerinin tutulması, kullanıcı yetkilerinin periyodik olarak gözden geçirilmesi gibi)
- Bilgi güvenliği eğitimleri
- Bilgi güvenliğinin sağlanmasına yönelik teknolojiler
- Sızma testleri

SIZMATESTİ NEDİR?

Kullanılan çeşitli seviyelerdeki bilgi güvenliği sistemlerinin, kurumlar için yeterli seviyelerde güvenlik sağlayıp sağlamadığı kurumu endişelendirmesi gereken bir konudur. Bu konuda en kaliteli sonuç alınan yöntem sızma testidir. Sızma testi, bilgi sistemlerinin güvenilirliğini ve tutarlılığını, dışarıdan veya içeriden yapılan saldırılarla değerlendirme yöntemidir. Testlerin amacı, yetkisiz erişim elde edilmesine veya hassas verilere ulaşılmasına neden olabilecek →

2013'TE EN SIK YAŞANAN SİBER SALDIRI TÜRLERİ

- Sosyal mühendislik saldırıları
- Gelişmiş kalıcı tehditler (APTs), hedefe odaklı kötücül yazılımlar
- Kurum içi tehditler
- Kendi cihazını getir (BYOD)
- Bulut güvenliği
- HTML5
- Botnetler

FINANS SEKTÖRÜNDE ÇOK SIK YAŞANIYOR

Türkiye'nin de bulunduğu 27 ülkede bilgi güvenliğinde yaşanan olay sayısının sektörel dağılımı

Endüstri	Toplam	Küçük	Büyük	Belirsiz
Konaklama	137	113	21	3
İdari	7	3	3	1
İnşaat	2	1	0	1
Eğitim	15	1	9	5
Eğlence	4	3	1	0
Finans	465	24	36	405
Sağlık	7	4	0	3
Bilgi	31	7	6	18
Yönetim	1	1	0	0
İmalat	59	6	12	41
Madencilik	10	0	7	3
Profesyonel	75	13	5	57
Kamu	175	16	26	133
Emlak	4	2	0	2
Perakende	148	35	11	102
Ticaret	3	2	0	1
Taşımacılık	10	2	4	4
Kamu hizmetleri	80	2	0	78
Diğer	8	6	0	2
Belirsiz	126	2	3	121
Toplam	1367	243	144	980

Küçük: 1.000'den daha az çalışanı olan organizasyonlar
Büyük: 1.000'den daha fazla çalışanı olan organizasyonlar
Kaynak: Verizon

güvenlik açıklarının saldırganlar tarafından istismar edilmeden önce tespit edilmesini sağlamaktır.

Sızma testleri, bilgisayar işletim sistemlerinde, yaygın olarak kullanılan uygulama programlarında ve ağ güvenliği konularında uzman kişiler tarafından gerçekleştiriliyor. "Beyaz şapkalı hacker/Etik bilgisayar korsanı" olarak da adlandırılan bu uzmanlar, saldırganların kullanacağı yöntemlere benzer yöntem ve araçlar kullanarak, bilgi sistemlerinin güvenlik mekanizmalarına kurum dışından veya içinden yapılacak saldırılarla denetler ve çeşitli atlatma denemeleri yapar. Bu denemeler sırasında çeşitli otomatikleştirilmiş araçların yanı sıra hedef sistem özelliklerine göre değişiklik gösteren manuel kontrollerden de yararlanılır.

KAÇ ÇEŞİT TEST VAR?

Gerçekleştirilme yöntemlerine göre bu testleri ikiye ayırabiliriz. Bunlardan ilki, Black-Box sızma testleridir. Black-Box sızma testlerinde, testleri gerçekleştiren kuruma verilen bilgiler, alan adları, URL'ler gibi

internet üzerinden genel erişilebilir bilgilerle sınırlıdır.

Diğer sızma testi yöntemi ise Gray-Box'tır. Bu yöntemde testi gerçekleştiren kuruma, testlerin gerçekleştirileceği ortamlara uygun koşullar sağlanır ve bu ortamlar hakkında bilgiler sunulur. Örneğin, testleri gerçekleştirecek uzmanlara, kurum içinde yaygın olarak kullanılan türde donanım ve uygulamalara erişiminde bir kurum çalışanıyla aynı yetkilere sahip bir kullanıcı hesabı verilmesi ile testler sırasında gerçekçi bir ortamın oluşması sağlanıyor.

Hedef alınabilecek bileşenleri ise şöyle sıralayabiliriz:

- Web uygulamaları
- Mobil uygulamalar
- Ağ iletişimi cihazları
- Sunucu ve istemci işletim sistemleri ve diğer hizmetlere yönelik saldırılar (DNS, Veritabanı gibi)
- Hizmet dışı bırakmaya yönelik saldırılar (DoS)
- Sosyal mühendislik

BÜYÜK ADIMLAR ATILACAK

Gerek son yıllarda yaşanan bilgi güvenliği olaylarının neden olduğu ciddi kayıplar gerekse mevzuat değişiklikleri, Türkiye'de yer alan şirketlerin siber gü-

venlikle ilgili farkındalıkların artmasına ve şirketlerde siber güvenlik stratejilerinin oluşturulmasına yönelik adımların atılmaya başlamasına yardımcı oluyor.

Siber güvenlik alanında en büyük gelişmeler, düzenleyici kuruluşlar olan BDDK ve BTK önderliğinde yaşanıyor. Ortaya çıkan mevzuat gereksinimleri bankacılık sektörünün siber güvenlik alanında olgunlaşmasını sağlıyor. Bu kapsamda, BDDK tarafından yayımlanan bir genelge uyarınca bankalara yıllık olarak bağımsız bir kuruluş tarafından sızma testlerinin gerçekleştirilmesi ve tespit edilen zafiyetlerin raporlanması zorunlu tutuluyor. Bunun yanı sıra Bakanlar Kurulu Kararı doğrultusunda "Siber Güvenlik Kurulu" oluşturularak, kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından siber tehditlere yönelik alınacak önlemlerin belirlenmesi, eylem planlarının oluşturulması ve bu kapsamda gerçekleştirilecek faaliyetlerin koordinasyonu hedeflenmektedir.

Siber güvenliğin teknik ve hukuki boyutlarını bütünsel bir yaklaşımla ele alan ve sürekli iyileşme ilkesine dayalı olan siber güvenlik stratejileri ile şirketlerin, bilgi sistemlerine ilişkin tehditlerden en az seviyede etkilenecekleri ve siber suçlara dayalı riskleri büyük ölçüde bertaraf edecekleri öngörülmüyor ●

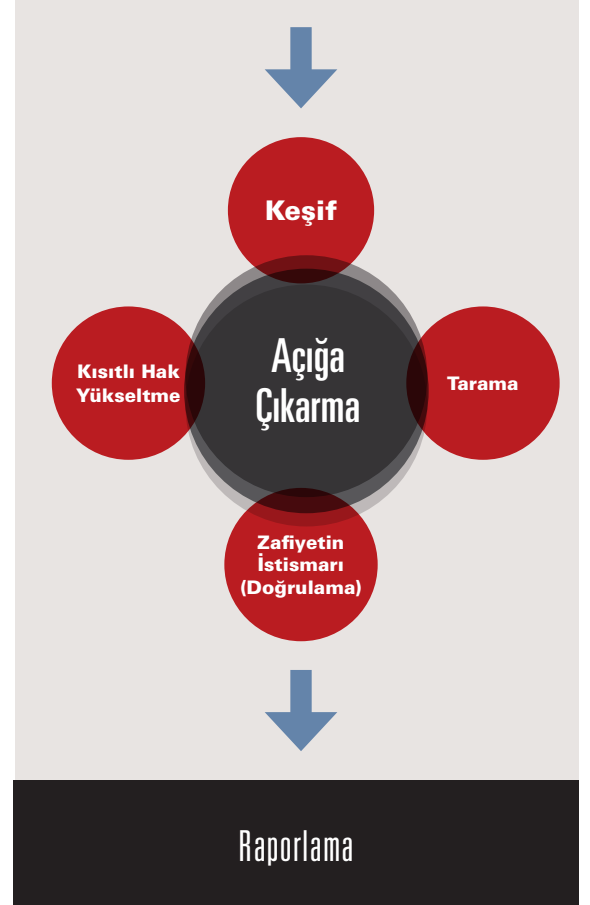
Siber güvenlik alanında en büyük gelişmeler, düzenleyici kuruluşlar olan BDDK ve BTK önderliğinde yaşanıyor.

SIZMA TESTLERİ NE SAĞLAR?

- 1 Belirli bir saldırı türünün uygulanabilirliğini saptamak
- 2 Belirli bir sıralamayla oluşabilecek, nispeten daha küçük risklerin birleşerek oluşturabileceği sonucun belirlenmesi
- 3 Sistem veya ağ üzerinde otomatik tarama araçlarıyla bulunması zor veya imkansız olan zafiyetlerin tespit edilmesi
- 4 Başarılı gerçekleşen bir saldırı sonrasında oluşabilecek zararın etkisini değerlendirmek
- 5 Ağ güvenliği için alınan önlemlerin olası bir saldırıyı tespit edip etmediğinin test edilmesi
- 6 Kurum yönetimine veya müşteriye, bilgi teknolojilerine ve bilgi güvenliği personeline yapılan yatırımdaki artışı destekleyecek kanıtlar sunması
- 7 Kurum veya kuruluşların uyum gereksinimlerinin yerine getirilmesi (PCI-DSS, HIPAA, ISO-27001 gibi)
- 8 Adli Bilişim tekniklerinde olduğu gibi, bir güvenlik zafiyeti olayından sonra olay zincirinin yeniden canlandırılmasıyla ne tür bir saldırı gerçekleştiğinin tespit edilmesi.

Tehditlerin Değerlendirmesi

VERGİDE DEV ARAŞTIRMA

KPMG tarafından yayımlanan “Kurumlar Vergisi ve Dolaylı Vergiler Araştırması” ilgi çekici sonuçlar içeriyor. Dünyada 130 ülkeden toplanan veriler derlenerek hazırlanan bu rapor; yatırımcılar, şirketler ve karar vericiler için mutlaka incelenmesi gereken ipuçlarına sahip.

Yavuz Öner

Vergi, Şirket Ortağı

E: yoner@kpmg.com

T: +90 216 681 90 00

M: +90 530 461 35 78

Şaban Küçük

Vergi, Direktör

E: sabankucuk@kpmg.com

T: +90 312 491 72 31

M: +90 530 954 64 10

KPMG tarafından yapılan 2014 Küresel Kurumlar Vergisi ve Dolaylı Vergiler Araştırması sonuçları açıklandı. Çalışma, özellikle ülkemize gelen doğrudan yatırımlar için, küresel birer oyuncu olma çabasındaki Türk işletmeleri ve şirketlerimizin yurtdışında yaptıkları veya planladıkları yatırım kararlarını doğrudan etkileyebilecek önemli veriler sunuyor.

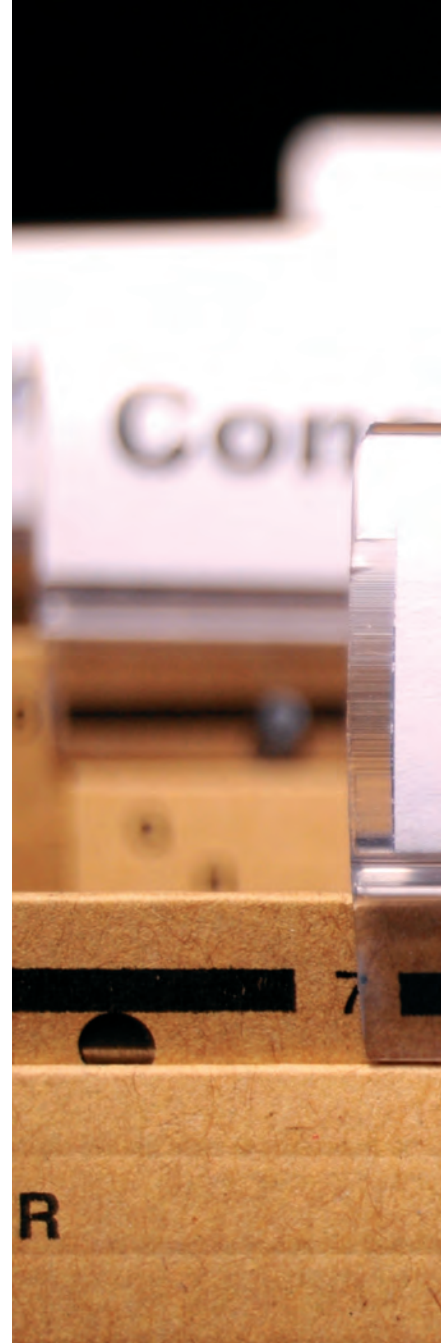
Çalışmaya satırbaşları itibarıyla bakmak gerekirse; öncelikle federal veya üniter yapıdaki ülkeler kamu bütçesi gelir beklentilerine paralel olarak dolaylı vergi oranlarını artırma eğiliminde. Bu durum, çoğu ülkede rakamlarla destekleniyor. Kurumlar vergisi tarafında ise daha istikrarlı bir görüntü var. İkinci olarak küresel ölçekteki şirketlerin uyum ve şeffaflık maliyetleri artıyor.

Bu konuda devletler, kamuoyu, yatırımcılar ve medya artık daha ilgili. En önemlisi de şirketlerin kazandıklarına göre “adil bir vergi” ödeyip ödemediklerini daha çok sorguluyorlar. Küresel şirketlerin hangi ülkede ne kadar kazandıkları ve ne kadar vergi ödediklerini kamuoyuyla paylaşmaları isteniyor.

Nihayetinde vergi düzenlemeleriyle ülkelere ait ve çoğunlukla da yerel ancak küresel şirketler için vergiye ait büyük resmi görmek her zamankinden daha da önemli hale geliyor.

ÖN PLANA ÇIKANLAR

Araştırmada pek çok çarpıcı konu ön plana çıkmış durumda. Küresel olarak son 10 yıldaki genel azalış trendinden sonra kurumlar vergisi oranlarında genel bir

Taxes

istikrar görülüyor. Dolaylı vergilerde ise genel bir yükseliş yaşanıyor. Ülkeler daha fazla bütçe geliri baskısı altında oldukları için daha fazla denetim ve inceleme ile mükellefleri kontrol altında tutuyor. Bunun da uyum maliyetlerini, vergi cezaları ve ihtilaflarını artırması bekleniyor. Bunun yanında AB, OECD ve G20 çerçevesinde koordinasyon ve işbirliği çalışmaları artıyor.

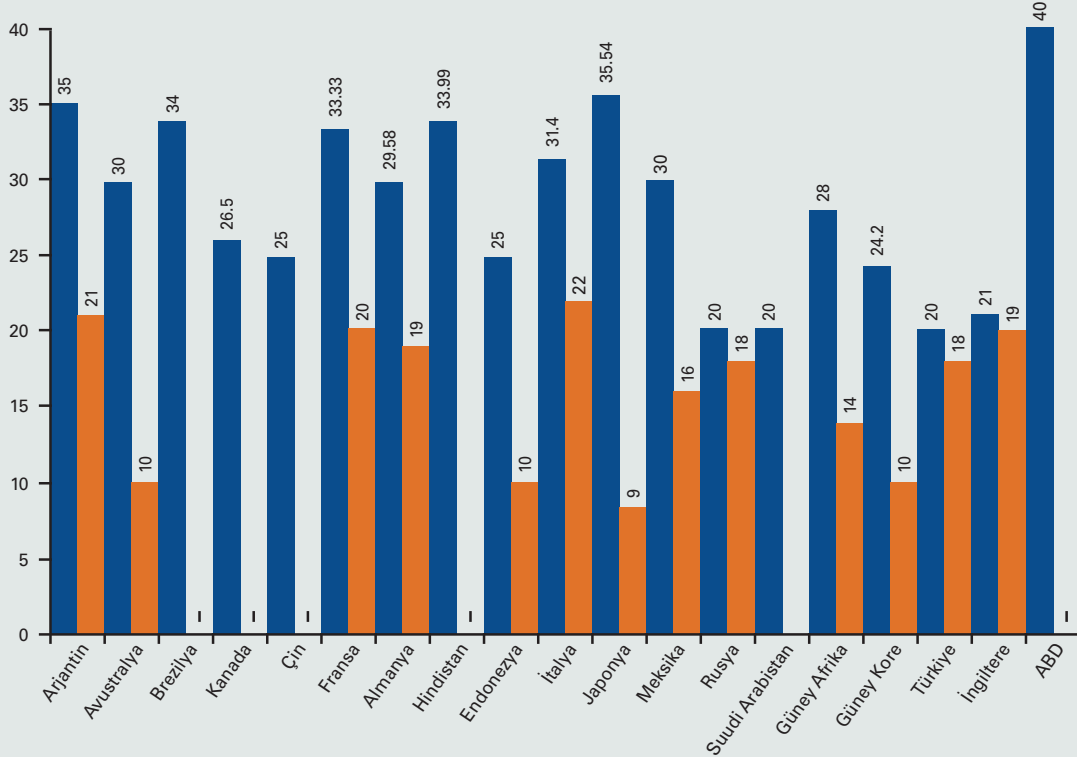
Küresel şirketleri özellikle daha fazla uyum ve regülasyon bekliyor. Bu anlamda küresel ölçekte şirketlerin vergi optimizasyon stratejileri ve özellikle transfer fiyatlandırması yöntemleri daha fazla mercek altında olacağı benziyor.

Önümüzdeki dönemde şirketlerin mevcut ve geleceğe ilişkin vergi pozisyonlarını belirlemeleri daha da önemli bir hale gelecek. →

ÖNÜMÜZDEKİ BEŞ YILDA NEYE DİKKAT ETMELİYİZ:

- **Vergi Optimizasyonu:** Kamuoyu ve ülkelerin kamu bütçe baskısı nedeniyle vergi optimizasyonu giderek daha zor ve üzerinde düşünülmesi gereken bir alan olacak.
- **Vergi Riskleri ve Denetim:** Firmalar vergiye ilişkin mevcut ve geleceğe ilişkin pozisyonlarını net olarak tanımlamak ve özellikle vergi risklerini belirleyerek "kurumsal strateji" ye olası etkilerini hesaplamak zorundalar.
- **Vergi İletişimi:** Yeni bir alan olsa da artık şirketlerin kamuoyu, küresel paydaşlar ve artan sosyal medya kullanımı da göz önünde bulundurarak markaları ve değerlerine zarar gelmemesi için etkili bir vergi iletişim stratejisini hayata geçirmeleri gerekecek.

G20 ÜLKELERİNDE DOLAYLI VERGİLER VE KURUMLAR VERGİSİ ORANLARI (%)

AB, G20'nin bir üyesi olmasına rağmen, bir bölgeyle ülkelerin oranlarının kıyaslanması anlamsız olacağı için bu tabloda yer almıyor.

ŞEFFAFLIK ÖNEMLİ

Araştırma sonuçlarına göre vergi şeffaflığı konusu özellikle önem kazanıyor. Uluslararası çifte vergileme-me arttıkça hükümetlerin önlem alması için daha fazla baskı ortaya çıkıyor.

Vergi iletişimi de bir diğer önemli konu. Özellikle şirketler kurumsal olarak paydaşları, vatandaşlar, medya ve devlete karşı tam bir vergi iletişimi sağlamak durumunda.

Regülasyon, denetim ve kontroller arttıkça özellikle dolaylı vergiler tarafında daha fazla şirket "outsourcing" (dış kaynak kullanımı) imkanlarını kullanmaya başlıyor çünkü artan uyum ve personel sayısı maliyetleri kabartıyor. Buna rağmen küresel şirketler dolaylı vergilerde büyük resmi görmek adına genel bir gözetim mekanizması da kuruyor ve artan bir şekilde bu işi merkezi bir fonksiyon olarak tanımlıyor. Teknoloji özellikle e-fatura gibi uygulamalar ön plana çıkmaya başlıyor. Bu açıdan raporlama, muhasebe

ve vergi fonksiyonları her zamankinden daha da önemli hale geliyor.

KURUMLAR VERGİSİ DAHA İSTİKRARLI

1. Vergi oranları bazı ülkelerde yükselirken (9 ülke) bazılarında (24 ülke) düştü.
2. Kurumlar vergisi artan ülkeler Arnavutluk, Şili, Yunanistan, İsrail, Lüksemburg, Sırbistan, Hindistan ve Slovakya olarak sıralanıyor.
3. Kurumlar vergisi oranı azalan ülkeler ise Kolombiya, Danimarka, Ekvador, Fiji, Finlandiya, Guatemala, Honduras, Jamaika, Norveç, Portekiz, Slovenya, Güney Afrika, İsveç, Tayland, Tunus, Ukrayna, İngiltere, Vietnam ve Japonya.
4. 2014 yılı itibarıyla ABD ve Japonya en yüksek kurumlar vergisi oranlarına sahipken Karadağ yüzde 9, Bulgaristan, Bosna Hersek, Paraguay, Katar ve Makedonya yüzde 10 ile kurumlar vergisi oranı en düşük ülkelerdir.
5. Kurumlar vergisinin hiç uygulanmadığı ülkeler de var. Bunlar genelde ada devletleri olan Bahamalar, Bahreyn, Bermuda, Jersey ve Vanuatu gibi ülkeler.

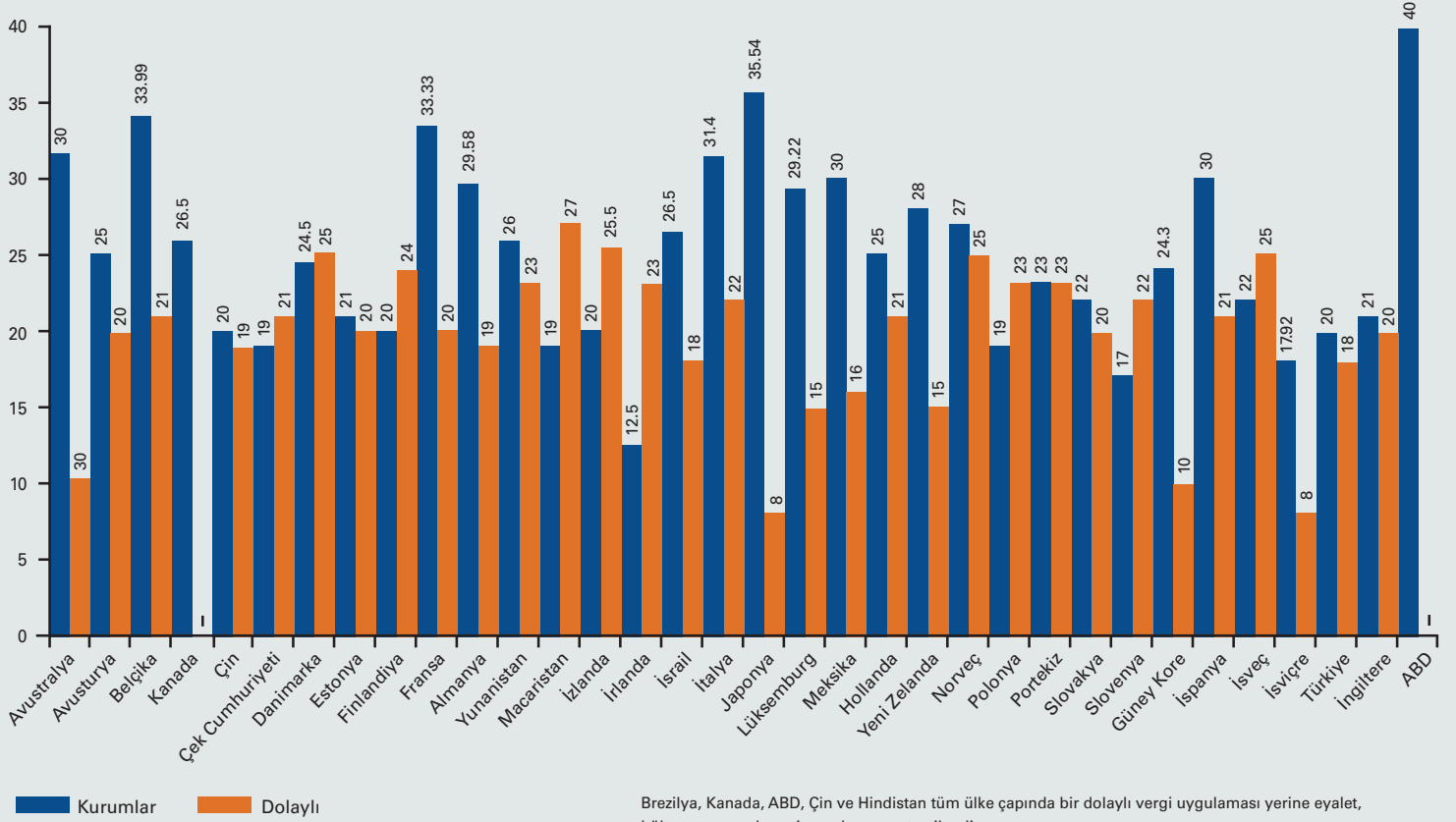
DOLAYLI VERGİLERDE DURUM

Dolaylı vergiler tarafında da 13 ülke vergilerini artırmış durumda: Çek Cumhuriyeti, Dominik Cumhuriyeti,

"Küresel ölçekte büyük iş yapan bankacılık ve finansman şirketleri,

enerji, maden, petrol ve doğalgaz şirketleri yatırım yaptıkları ülkelerde daha fazla göz önünde ve mercek altında olmaya devam edecekler gibi görünüyor."

OECD ÜLKELERİNDE DOLAYLI VERGİLER VE KURUMLAR VERGİSİ ORANLARI (%)

Finlandiya, Fransa, Honduras, İtalya, Japonya, Karadağ, Pakistan, Slovenya, Sudan ve İsrail. Dolaylı vergi oranlarını düşüren ülke ise bulunmamaktadır. Bu çok önemli bir veriye işaret ediyor. Özellikle gelişmiş ülkelerde vergi yükü dünyanın geri kalanına göre bariz daha yüksek bir görünüm sergiliyor.

Şu veya bu şekilde KDV veya genel satış vergisi anlamında bir dolaylı vergi uygulaması bulunmayan ülke de çok: Afganistan, Bahreyn, Hong Kong, Irak, Kuveyt, Libya, Umman, Katar, Suudi Arabistan, Suriye ve BAE bu ülkeler arasında yer alıyor. Brezilya, Kanada, ABD, Çin ve Hindistan tüm ülke çapında bir dolaylı vergi uygulaması yerine, eyalet, bölge veya yerel vergi uygulamasını tercih ediyor.

Dolaylı vergilerde Macaristan yüzde 27 ile birinci, Aruba yüzde 1,5; Tayvan, Nijerya ve Yemen yüzde 5 ile en düşük oranlara sahip ülkeler.

Japonya yüzde 5 olan tüketim vergisini yüzde 8'e çıkardı ve işler iyi gitmezse yüzde 10'a çıkarmayı planlıyor. Lüksemburg, bu yılın sonunda standart, indirimli ve ara oranı artırmayı düşünüyor. Finans vergisi diye bilinen finansal hizmetler vergisinin yürürlüğe konulması da bekleniyor.

TÜRKİYE'DE DURUM NASIL?

Türkiye Kurumlar Vergisi'nde yüzde 20'lik oranla kurumlar vergisini düşüren ülkeler arasında yer alıyor. Aynı trendin gelir vergisi oranlarına da yansıyor yansımayacağı ise za-

manla görülecek. Öte yandan, Türkiye'de KDV gelirleri vergi gelirleri içinde önemli bir paya sahip olmakla birlikte, KDV oranları AB ile kıyaslandığında düşük kalıyor. Bu durum aslında gelir üzerinden alınan vergilerin tabana yayılmamış olduğunu ve verimli şekilde toplanamadığını, hazinenin vergi gelirlerinin dolaylı vergilere bağımlı olduğunu gösteriyor.

- Özellikle, küresel ölçekte büyük iş yapan bankacılık ve finansman şirketleri, enerji, maden, petrol ve doğalgaz şirketlerini ilgilendiren gelişmeler olabilir. Bu şirketler yatırım yaptıkları ülkelerde daha fazla göz önünde ve mercek altında olmaya devam edecekler gibi görünüyor.
- Dolaylı vergiler açısından Türkiye yüzde 18 KDV genel oranıyla en yüksek vergili ülkeler grubunda 10. sırada yer alıyor.
- Ülkemizde kamu bütçesi reformu ve mali yönetim çerçevesinde 10'uncu Kalkınma Planı'nda öngörülen ve önümüzdeki 5 yıl içinde vergi yükünün 0,6 puan artması ve kayıt dışı ekonomi ve istihdamın 5'er puan azaltılması hedefiyle birlikte değerlendirildiğinde küresel olarak görülen vergi yüküne ilişkin artış trendine Türkiye'nin de uyacağı rahatlıkla ifade edilebilir ●

FİNANSTA AKILLI DÖNÜŞÜM

KPMG International, her yıl “Küresel CFO Araştırması” yayımlıyor. 2006 yılından beri yayımlanan araştırmanın yeni versiyonu, 15 ülkede 440 CFO ve üst düzey finans yöneticisiyle anket yöntemiyle gerçekleştirildi. Anket, finans departmanlarındaki değişimin yönünü tespit ederken yüksek performanslı şirketlerin öncü finansal yönetim uygulamalarını da ortaya koyuyor. Küresel anket, kritik bulguları da gün yüzüne çıkarıyor. Bu bulgulardan en önemlisi ise birçok şirketin akıllı finans modelleri için gerekli yatırımlara hazır olduğu gerçeği.

İdil Gürdil

Risk Yönetimi Danışmanlığı
Bölüm Başkanı, Şirket Ortağı

E: igurdil@kpmg.com
T: +90 216 681 90 00
M: +90 533 599 56 68

Ebru Öz Yerkar

Finansal Yönetim ve
Raporlama, Müdür Yardımcısı

E: eyerkar@kpmg.com
T: +90 216 681 90 00
M: +90 530 941 14 84

Ki yıl önce büyük bir şirketin CFO'su olarak göreve başladınız. Artan finansal raporlama ve yasal uyum yükümlülükleriyle başa çıkmakta zorlanan bir mali işler ve finans fonksiyonunu devraldınız. Esnek olmayan iş süreçleri, modası geçmiş IT sistemleri, kalifiye olmayan çalışan ve kısıtlı bütçelerle mali işler ve finans biriminizin performansına ket vurulmuştu. Öngörülülü olmayan bir liderlik anlayışı ve yetersiz yatırımlar ise kalitesiz hizmet, tatminsiz paydaşlar ve yüksek işten çıkma oranına negatif anlamda katkı sağlamıştı. Üstelik Yeni Türk Ticaret Kanunu ile Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına göre raporlama da yapmanız gerekiyordu. Neyse ki IT sisteminize birkaç değişiklik yaptırabildiniz ve bazı raporları sistemden alabiliyorsunuz artık. Ayrıca tüm mali işler çalışanlarına UFRS eğitimi aldırınız. Yine de raporlama dönemlerinde fazla mesai yaparak raporları zar zor yetiştiriyorsunuz. Peki sırada ne var?

ZAMAN NEREYE HARCANIYOR?

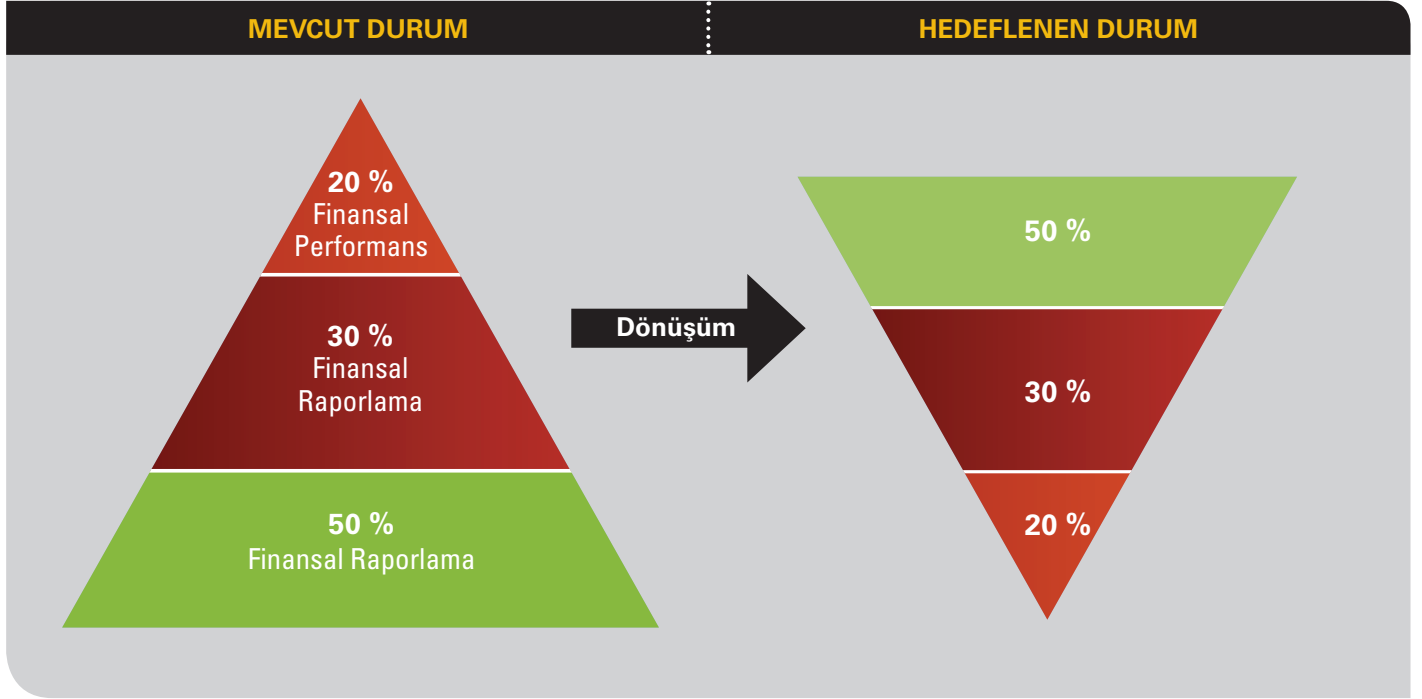
Araştırmamıza katılan CFO ve üst düzey finans yöneticileri, en büyük zorluğun, günlük operasyonlarla rutin defter tutma ve raporlama faaliyetlerini doğru ve verimli bir şekilde yerine getirirken aynı zamanda katma değer sağlayan stratejik karar alma mekanizmalarına destek olabilmek olduğunu belirtiyor. Bu zorluk ve küreselleşme ile değişen roller, organizasyonlar için “finansal dönüşümü” er ya da geç zorunlu kılıyor. Bu tabiri muhtemelen daha önce de duydunuz. Çünkü mali işler ve finans birimlerindeki değişimin terminolojideki adı artık “finansal dönüşüm” olarak telaffuz ediliyor. Bu dönüşümü, daha somut hale getirmek için bir piramitten yararlandık.

Piramitte, mali işler ve finans biriminin rolünü üçe ayırırken, birimin her bir role ne kadar zaman ve çaba harcadığını resmetmek istedik. Araştırmamızın sonuçlarına göre birçok mali işler ve finans birimi, sahip olduğu zaman ve enerjinin en az yarısını, genel muhasebe, nakit yönetimi, alacak ve borç yönetimiyle ilgili temel operasyonlara harcıyor. Finansal raporlama, uyum ve kontrollerin yer aldığı kısım ise hızla değişen yerel ve uluslararası mevzuata uyum sağlayabilmek için büyük çaba gösteriyor. Sonuç olarak yönetim kuruluna hazırlanan yönetim raporlaması ve stratejik planlamaya çok küçük bir zaman dilimi ve enerji kalıyor.

FİNANSAL DÖNÜŞÜM

“Finansal Dönüşümü” ise bu piramidi ters çevirerek elde ediyoruz. Başka bir deyişle operasyonlardaki verimlilik ve raporlamadaki etkinlik sayesinde mali işler ve finans birimi rutin işlerle boğuşmaktan kurtulup odak noktasını daha fazla katma değer sağlayabileceği yönetim raporlaması ve iş analizi gibi alanlara kaydırabiliyor.

Peki doğru yönetilemediğinde CFO'ların kabusu haline gelebilecek finansal dönüşümü sağlamak, yani

piramidi ters çevirmek görüldüğü kadar kolay mı? “Akıllı” finans fonksiyonu terimi de tam bu noktada, bu sorulara cevap vermek için KPMG metodolojisinin bir parçası olarak doğdu. Anketimizin sonuçları, çoğu şirketin yavaş ama istikrarlı bir biçimde “akıllı” finans kavramlarını uygulama yolunda ilerlediğini gösteriyor.

YALIN FİNANS ARAÇLARI

Mali işler ve finans yöneticileri, ekiplerinin performansını bir motivasyon konuşması sonrasında bir gecede artırmalarını beklemekten artık çok uzakta bir yerdeler. Nasıl inşa edilen binaya katları çıkmak için temeli doğru ve sağlam kurmak gerekiyorsa bu ekipler de öncelikle temel görevlerini doğru gerçekleştirmeli. Yalın finans fonksiyonu işte tam bu noktada devreye giriyor. Yalın finans araçları sayesinde, mali işler ve finans ekipleri, güvenilir veri akışı, yeknesak raporlama standartları, optimize edilmiş muhasebe ve finans süreçlerini sağlamak için çekirdek faaliyetlerin etkinliğini ve verimliliğini geliştirmeye odaklanıyor. Kısaca bu kavram, piramidin temelinde bulunan ve birçok şirket için hala büyük çaba ve zaman gerektiren defter tutma ve günlük finans operasyonlarını düzenleyip sadeleştirerek daha verimli muhasebe ve finans birimini ortaya çıkarıyor. Maliyetlerin düşürülmesi, yalın finans tekniklerinin sağ-

ladığı yararların yalnızca biri. Yalın finans araçları, aynı zamanda operasyonların hızlanmasını ve kalitesinin de artmasını sağlıyor. Araştırmamızın sonuçlarına göre birçok şirket, yalın finans teknikleri konusunda adım atarken yüksek performanslı bu teknikleri uygulamaya başladıklarını görüyoruz. →

GELİŞTİRİLMESİ EN ZOR SÜREÇ HANGİSİ?

Kritik Uyum: 2008 krizinden bu yana yatırımcılar, paydaşlar ve yasal düzenleyiciler, şirketlerin risk ve kazanç dengesini sürdürülebilir şekilde koruması için bir tür dolaylı baskı yapıyor. Şirketlerin ise bu dengeyi sağlaması ve bu baskısıyla mücadele etmesi için finans ve risk faaliyetlerini uyumlu hale getirmesi iyi bir başlangıç noktası. Fakat organizasyonel ve sistemsel bariyerler, finans ve risk yönetimi fonksiyonlarını kesin çizgilerle ayırıyor. Her fonksiyon kendi raporlamasını üst yönetime genelde ayrı ayrı yapıyor. Kurumsal şirketlerde finans fonksiyonu CFO'ya rapor verirken risk yönetimi CRO'ya raporlama yapıyor. Oysa bu iki fonksiyonun birbiriyle iletişimi risk-kazanç dengesini sağlayabilmek için hayati önem taşıyor.

Risk Yönetimi: Daha önceki CFO araştırmalarımızda aldığımız yanıtlar, risk yönetiminin öneminin giderek arttığını göstermişti. Şirketler, hala risk yönetimi politikaları oluşturmak için büyük çaba sarf ediyor. En son araştırma sonuçlarına göre katılımcıların yüzde 30'u risk yönetimi süreçlerini, geliştirilmesi en zor süreçler olarak tanımlıyor. Yüksek performanslı şirketler, risk yönetiminde daha başarılı görünüyor. Sadece yüzde 22'si risk yönetim süreçlerinin geliştirilmesi en zor süreçler olarak görüyor. Aslına bakarsanız, yüksek performanslı şirketlerin “risk yönetimi süreçleri” en güçlü yanlarından birisi.

“Küresel olarak mali işler ve finans fonksiyonu geçtiğimiz 10 yıl boyunca zamanının büyük bir kısmını, hızlı değişen raporlama standartları, kurumsal yönetim gereklilikleri ve maliyet azaltma girişimleri için harcamıştır.”

“AKILLI” FİNANSI DEVREYE SOKMAK

Araştırmamızın sonuçları açıkça gösteriyor ki birçok şirket, özellikle yüksek performanslı olanlar, finansal dönüşümü sağlamak için “akıllı” finans modellerini organizasyonlarına entegre etmeye daha hevesli görünüyor. Mali işler ve finans biriminin karar alma süreçlerinde daha etkin olmasına, iş yoğunluğu ve dosyalar arasında boğulan raporlamacı imajından kurtulup ileriye dönük analizler yapabilen ve şirketin karar alma mekanizmalarına her seviyede destek verebilen güvenilir bir iş ortağına dönüşmesi için çalışıyorlar. Fakat hala bir soruyu sormadık: Finansal dönüşüm nasıl başarıya ulaşacak? Bu sorunun cevabı ise KPMG tarafından geliştirilen bir metodolojide saklı.

ORTAK HİZMET MERKEZİ

Küreselleşme ve yeni teknolojilerle birlikte şirketlerin maliyetlerini optimize etme çabası sonunda ortak hizmetler uygulamaları giderek genişliyor. Ortak muhasebe ve finans hizmetleri örneklerine, daha çok farklı sektörlerde faaliyet gösteren büyük gruplarda ve Türkiye piyasasına şirket satın alma yoluyla girmiş büyük küresel şirketlerde rastlıyoruz. En yaygın kullanılan birim IT organizasyonu olmakla birlikte muhasebe ve hazine işlerinin de tek bir merkezden yürütüldüğü örnekler mevcut.

Araştırmamızın sonuçlarına göre CFO'ların 3'te 1'i, finans ve muhasebe fonksiyonu için ortak hizmetler merkezine yatırım planı olduğunu belirtiyor. Yüksek performanslı şirketler için ise bu oran, daha düşük, 5'te 1'i düzeyinde. Çünkü bu şirketler, çoktan bu dalgayı yakalamış ve daha önce yaptığı yatırımların hasadını topluyor.

GÜVENİLİR TAHMİNLER

Finans ekipleri bir sonraki yılın bütçesini yapmaya yaklaşık 6 ay öncesinde başlar ve büyük çaba harcarlar. Süreç o kadar uzar ki ilgili dönem başlamadan bütçe güncelliğini yitirir. Güvenilir tahminlere, geleneksel yöntemlerle ulaşmak artık zor görünüyor. Yüksek performanslı şirketler, tahminlerini geliştirmek, riski yönetmek ve yeni pazar fırsatlarını ortaya çıkarabilmek için gelişmiş analitik araç ve teknikler kullanıyor. Veriyi analiz etme, gelecek trendleri tahmin etme becerileri sayesinde, finans birimleri ileri dönük, katma değer sağlayan iş ortaklarına dönüşüyor.

Araştırmamızın sonuçlarına göre birçok üst düzey fi-

nans yöneticisi, hala birimlerinin skor tutucu bir rol üstlendiğini düşünüyor. Ayrıca birçok katılımcı, 2 yıl içinde birimlerinin karar alma sürecine daha fazla, veri işleme sürecine ise daha az çaba sarf edeceklerini düşünüyor. Yüksek performanslı şirketlerin ise bu dönüşümü sağlayabilmek için belirli planları var.

Geleneksel yöntemlerden güvenilir tahmin tekniklerine geçiş yapabilmek için üst yönetimin desteği kilit nokta. Çünkü sorumluluğun iş birimleri tarafından sahiplenilmesi şirket çapında bir zihniyet değişikliğiyle mümkün olabiliyor. Örgütsel olarak güvenilir bir bütçeleme sürecini geliştirmek, iş birimleriyle mali işler ve finans birimi arasındaki işbirliğini güçlendirmede üst yönetimin tavrı hayati önem taşıyor.

Araştırmamızın sonuçlarına göre yüksek performanslı şirketlerin yaklaşık 3'te 1'i bütçe ve planlama araçlarına ve yöntemlerine yatırım yapmayı planlıyor. Deneyimlerimiz bize şirketlerin skor tutucudan değer katıcı rolüne dönüşmeleri için ilk önce temel operasyonları, defter tutma gibi veri işleme faaliyetlerini etkin yapmaları gerektiğini söylüyor

YETENEK YÖNETİMİ

CFO'lar, doğru profilde ve istenilen sayıda uzmanın bulunması ve elde tutulmasının en zor, öte yandan en önemli hedeflerinden biri olarak görmeye başladı. CFO'lar mümkün olduğu kadar kalifiye yetenekleri, bugünün ve yarının ihtiyaçlarını karşılamak için ekiplerine katmak istiyor. Bunu yapabilmek için ise şirket çapında kalifiye finans çalışanlarını cezbeden bir İK stratejisi yaratmak gerekli görünüyor. Araştırmamızın sonuçlarına göre katılımcıların yarısına yakını (%44), yüksek performanslı şirketlerin ise yarısından fazlası (%61), yetenek yönetimini mali işler ve finans biriminin başarısı için en önemli faktör olarak belirtiyor. Katılımcıların sadece yüzde 6'sı diğer faktörlerin daha önemli olduğunu söylüyor.

Bu nedenle yetenek yönetiminin finans gündeminde ilk maddelerinden birinde görmemiz hiç şaşırtıcı değil. Hatta tüm katılımcıların yüzde 43'ü ve yüksek performanslı şirketlerin yüzde 53'ü yetenek yönetiminin önümüzde 2 yıl içinde yapılacak öncelikli yatırımlar arasında olduğunu belirtiyor ●

“Geleceğin finans departmanı, her zamanki defter tutma ve finansal raporlama rolünün ötesine geçmeli ve iş birimlerinin stratejik karar alırken güvенеbileceği bilgileri sağlayan bir yapı haline gelmelidir.”

FİNANS GÜNDEMİ

VERİ ANALİTİĞİNİN ÖNEMİ ARTIYOR

KPMG Global Bilgi Sistemleri ve Risk Yönetimi Başkanı Jerry Jones ile veri analitiğini konuştuk.

ÖDEME KURULUŞLARI İÇİN YENİ YASAL ALTYAPI

Ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşlarının faaliyetleri yasal altyapıya kavuşuyor.

DEĞERLENDİRME SÜRECİ BAŞLIYOR

Basel II ikinci yapısal blok çerçevesinde hazırlanan taslak ve uygulama rehberleri yayınlandı.

GÜVENİLİR BİLGİ İÇİN SİSTEM DENETİMİ

Doğru bilgiye erişebilmek için bilgi sistemleri ve süreç denetimi yaklaşımı önemli.

BSMV'DE LEHE PARA KALMA DEĞİŞİYOR MU?

BSMV, "lehe para kalma" kavramını yeni bir yaklaşımla yorumladı.

VERİ ANALİTİĞİNİN ÖNEMİ ARTIYOR

Aslında veri analitiği sektörü, son beş yıldır büyük bir gelişim içinde. Şirketler büyük veriyi doğru analiz etmek ve beklentilerini karşılayacak şekilde kullanmak için veri analitiğine ihtiyaç duyuyor. KPMG ise uzun yıllardır bu alanda müşterilerine çözüm sunuyor. KPMG Global Bilgi Sistemleri ve Risk Yönetimi Başkanı Jerry Jones, KPMG'nin bu alana milyonlarca dolar yatırım yaptığını söylüyor. KPMG Türkiye Bilgi Sistemleri ve Risk Yönetimi Bölüm Başkanı Sinem Cantürk ise veri analitiğinin öneminin her geçen gün arttığına vurgu yapıyor. Cantürk ve Jones'la KPMG'nin veri analitiği sektöründeki yerini ve stratejilerini konuştuk...

Büyük veri, veri doğru yorumlandığında, analiz edildiğinde ve beklentileri karşılayacak doğru sorulara yanıt bulunduğunda şirketler için anlamlı bir hal alıyor. Zaten günümüzde de sektör bağımsız tüm şirketler bunun için çalışıyor. KPMG ise veri analitiğini geleneksel denetim metodolojisinin içine konumlandırmak ve bu kavramı, hem kendi denetimleri için hem de hizmet verdiği şirketler için maksimum faydayı sağlayacak şekilde kullanabilmek için çalışmalarını uzun süredir yürütüyor.

KPMG Global Bilgi Sistemleri ve Risk Yönetimi Başkanı Jerry Jones, KPMG'nin bu alanda yer edinmek için milyonlarca dolarlık yatırım yaptığını söylüyor. "Veri analitiği sunduğumuz çözümlerin içinde zaten vardı, şimdi daha da derinleşti" diye konuşuyor. Sinem Cantürk ise şirketlerin ellerindeki verinin değerini artık daha iyi anladığını söylüyor, "O nedenle, son dönem-

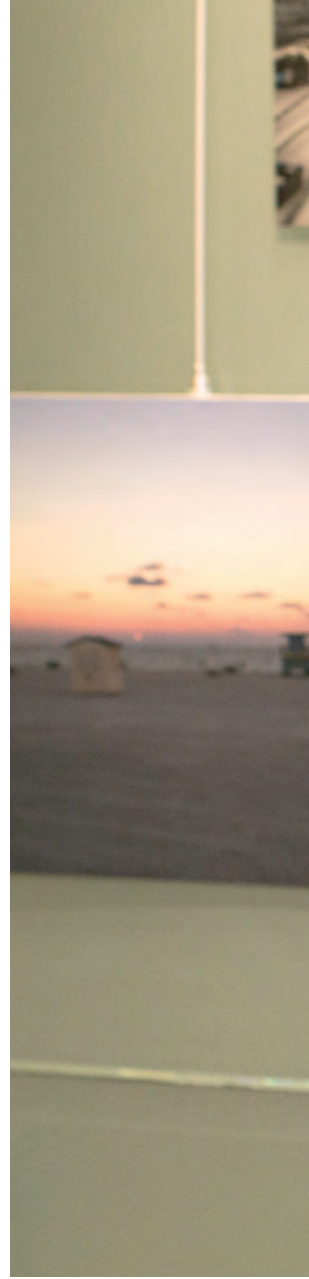
de veri analitiğinin önemi artıyor ve artmaya da devam edecek" diyor.

Jerry Jones ve Sinem Cantürk'le KPMG'nin veri analitiği alanında yaptığı çalışmaları, bu konudaki stratejilerini ve gelecek hedeflerini konuştuk.

KPMG dünyasında veri analitiğinin yeri nedir?

JERRY JONES: KPMG olarak biz bu sektörde yer edinmek için milyonlarca dolarlık yatırım yaptık. Veri analitiği sunduğumuz çözümlerin içinde zaten vardı, şimdi daha da derinleşti. Denetim ya da danışmanlık tarafındaki müşterilerimizin de bizden bu yönde talepleri oluyordu.

Aslında müşterilerimizin tek istedikleri onların verilerine bakarak daha iyi değer yaratmamız. Biz şirket olarak sunduğumuz veri analitiği araçlarıyla müşterilerimizin verilerinin içine giriyoruz. Bu verileri derinlemesine inceliyor ve onlara değer katmaya çalışıyoruz. Bu

veriler ışığında karşılaştırmalı değerlendirme yapabiliyor, diğer endüstrilerde neler olduğunu görüyoruz. Kısacası bizim yaptığımız iş sadece denetim ve sayılara bakmak değil. Şirketlere önemli faydalar da sağlıyoruz. Müşterilerimizin son dönemdeki talepleri de bu yönde zaten. KPMG gözünde veri analitiği bu anlama geliyor.

Veri analitiğinin önemi neden son dönemde artmaya başladı?

JERRY JONES: Şu anda sahip olduğumuz verilerin yüzde 90'ı son iki yılda yaratıldı. Kısacası bir veri patlaması söz konusu. Bu veriyi insanların kendi yararlarına kullanması son derece önemli. Ayrıca artık şirketler, kendi müşterilerini daha yakından tanımak istiyor. Müşterilerinin nasıl hissettiği, ne yaptıkları ve nasıl düşündükleriyle yakından ilgileniyorlar. Son dönemde müşteriler ve tüketicilerle ilgili de pek çok veri üretilmiş durumda. Bu verinin doğru kullanımı bu nedenle önemli.

Son dönemde bizim müşterilerimiz arasında yer alan pek çok şirket bu nedenlerle kendi içlerinde BT dönüşümüne imza atıyor. Bu yatırımları yaparak pek çok kişiye de ulaşabilir hale geldiler. Bilgiyi sistematik bir şekilde yönetebilmeleri çok önemli. Özellikle perakende sektörü, müşterilerle ilgili pek çok bilgiye sahip. Bunları doğru yönettikleri zaman kazanıyorlar.

SİNEM CANTÜRK: Eskiden şirketler veriyi sadece tutmak zorunda oldukları için tutuyor ve saklıyorlardı. Şimdi ise veriyi satış, pazarlama ve verimlilik için kullanıyorlar. Şirketler ellerindeki verinin değerini anladı. O nedenle, son dönemde veri analitiğinin önemi artıyor ve artmaya da devam edecek.

Veri analitiğinde başarıya ulaşmak için şirketlerin ne yapması gerekli?

JERRY JONES: Öncelikle veri analitiğini yapacak kişilerin kalifiye olması önemli. Doğru kanaldan, doğru →

JERRY JONES

KPMG GLOBAL BİLGİ SİSTEMLERİ VE RİSK
YÖNETİMİ BAŞKANI

“BÜYÜK VERİ REKABET AVANTAJI SAĞLAR”

BÜYÜK RİSKLER VAR Günümüzde şirketler çok büyük verilere sahip. Kimisi bu verilere sahip olduğunun farkında bile değil. Bu veriler etkili ve verimli şekilde kullanıldığında şirketlere önemli rekabet avantajı sağlayabiliyor. Özellikle günümüzde büyük şirketler büyük risklere maruz kalıyor.

YATIRIM ALANLARI ÇEŞİTLENDİ Son dönemde de bunun örneklerini gördük. Şirketler verilerini belki de doğru yönetemedikleri için büyük sorunlar yaşadılar. Şirketlerin yatırım alanları da oldukça çeşitlendi. Bu nedenle yeni dönemde veri analizi şirketlerin düşünmesi gereken en kritik konulardan biri.

MÜŞTERİLERİMİZE YARDIMCI OLUYORUZ Biz de KPMG olarak müşterilerimize bu konuda yardımcı oluyoruz. Geniş veri analitiği araçlarımızla onların müşterilerini, yatırım yapacakları pazarları, göremedikleri iş fırsatlarını görmelerini ve anlamalarını sağlıyoruz.

VERİLER DAĞINIK Şirketlerin çoğu karmaşık sistem yapıları nedeniyle de verilerini dağınık bir ortamda tutuyor. Bu verilerin bir araya getirilerek yorumlanması ancak veri analitiğiyle mümkün.

şekilde toplanan her bilgi, şirketlere katma değer sağlayacaktır. Tüm sektörlerde veri analitiği şirketlerin daha akıllı, daha üretken olmasına ve pazarla ilgili daha iyi tahminlerde bulunmasına neden oluyor. Şirketlerin veriyi iyi kullanması için bir plan dahilinde çalışmaları da önemli. Ancak veriyi kullanma konusunda bir plan hazırlamak da sanıldığı kadar kolay değil. İlk olarak bu konuda bir strateji belirlemek gerekli. Teknolojiye, teknolojinin araçlarına, veri setlerine yatırım yapmak gerekli. Süreçlerin yeniden keşfedileceğinin bilinmesi de son derece önemli.

Veri analitiği pazarının denetim sektörünü nasıl etkileyeceğini düşünüyorsunuz?

SİNEM CANTÜRK: Denetim için veriyi yorumlamak aslında yeni bir kavram değil. Bizler zaten her zaman verilerle çalışıyoruz. Bu bakış açısının bize getirdiği fark, “denetimlerimizi daha etkili, daha verimli

Büyük veri ve veri analitiği günümüzde rekabette bir adım öne geçmenin en etkin yolu.

ve daha çok soru sorarak nasıl yapabiliriz?” sorularına yanıt bulmak. Yani daha çok veriyi analiz ederek, daha geniş bir evrene güvence vermek. İşte bizim veri analitiğini denetimde konumlandığımız alan burası.

Şirketlerin veri analitiği yaparak elde edebilecekleri faydalar neler?

JERRY JONES: Veri analitiğinin müşterilere sağladığı en büyük fayda kendilerinde olan ancak şu anda farkında olmadıkları bilgilere erişebilmeleri. Günümüz dünyasında şirketler büyük veriyi iyi analiz edebilirlerse, şirketlerindeki pek çok süreci çok daha kolay yönetme şansı elde edebilirler. Bu verileri ise pazarda daha iyi yer edinmek, daha verimli çalışmak ya da fırsatları daha iyi yakalayabilmek için kullanabilirler. Aslında günümüzde pek çok yatırım bankası da bunu yapıyor. Yatırım bankaları ellerindeki veriler nedeniyle pazarla ilgili daha iyi bir resme sahipler. Bu sayede geleceğe yön verecek kuralları da daha iyi anlıyorlar. Elleriindeki veriler nedeniyle de her türlü işlemle ve süreçle ilgili daha hızlı davranabiliyorlar. Büyük veriyi inceleyen şirketler farklı iş fırsatlarını da daha kolay yakalama şansına sahip.

SİNEM CANTÜRK: Aslında veri analitiği yeni doğmuş bir kavram değil. Belki ismi bu kadar fazla telaffuz edilmiyordu ama her sektör kendi ihtiyaçları çerçevesinde kullanıyordu. Ama veriye tam olarak doğru soruları sormuyorduk, o nedenle de elde edebileceğimiz maksimum değeri, faydayı elde edemiyorduk. Doğru soruyu, akşam sizi uykunuzdan uyandıran soruyu sorarsak, bunun yanıtını bulabileceğimizi fark ettik.

Veri güvenliği konusu da son dönemde çok gündemde. Burada pazarda son durum nedir?

JERRY JONES: Veri güvenliği konusu çok önemli. Verileri insanların özeline girmeden kullanmak gerekli. Dünyada bazı şirketler kişilere ait bilgileri fazla kullandığı için eleştiriliyor. Ancak Google, Apple gibi şirketler bunu çok iyi yapıyor. Zaten insanlar da bilgilerini bu şirketlerle gönüllü paylaşıyor. Ben, zaman içinde insanlar daha fazla sayıda şirketin kendi bilgilerini kullanmasına alışacak diye düşünüyorum. Çünkü ancak bu sayede kendilerine özel hizmetler almaları mümkün olacak. Şirketler müşterilerinin verileri uyarınca profiller oluşturuyor. Bu profiller de müşterilere özel pazarlama aktiviteleri geliştirmeye yardımcı oluyor. Aslında bir kazan-kazan durumu söz konusu. Ancak yine de veri kullanımı çok dikkatli yapılmalı. Sonuçta kimse tüm verileri kullanılsın istemez.

Bu konuda bilinç yeni gelişiyor diyebilir miyiz?

JERRY JONES: Bence bu bir süreç. İşleri geleneksel yoldan yapan bir yapımız vardı. Ancak veri patlaması oyunun kuralını değiştirdi. Şu anda bu veri patlamasının daha başındayız diyebilirim. Zaman içinde herkesin büyük veriye bakış açısının değişeceğine inanıyorum.

Bu konuda başarılı olan sektörler ve şirketler hangileri size göre?

JERRY JONES: Bu konuda en başarılı şirketler teknoloji şirketleri. Aynı zamanda perakende sektöründe de verinin iyi ve yerinde kullanıldığını görüyoruz. Diğer sektörler de bu hıza yetişecektir. Zaten başka çareleri de yok. Bundan 20 yıl önce kimse dijital bağlantının bu seviyeye ulaşacağını düşünmezdi. Büyük veri ve veri analitiği günümüzde rekabette bir adım öne geçmenin en etkin yolu. Bu sayede şirketler daha verimli oluyor, iş yapmak için yeni yollar buluyor ve daha yenilikçi olabiliyorlar.

SİNEM CANTÜRK: Türkiye için bu sektörler finans sektörünü de eklemek gerekli. Özellikle bankalar, bu işte öncü ve çok başarılılar. Çapraz satış, alternatif dağıtım kanalları gibi, veri analitiğini kullandıkları bir çok alan mevcut.

Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde veri analitiğine bakış açısı ne durumda size göre?

JERRY JONES: Bana göre henüz dünyada da veri analitiğinin stratejik önemi yeterince kavranmış değil. Ancak şirketler veriyi kullanarak tüketicilerinin beklentilerini daha iyi karşılayabileceklerinin farkında. Sonuçta eski alışkanlıkları da bir anda bırakmak kolay değil. Yine de gelişmekte olan ülkelerin bu tür yeni trendlere bizden daha iyi adapte olduklarını düşünüyorum. Gelişmekte olan ülkelerin bu konuda karşılarındaki en büyük sorun doğru insanı bulmak. Bu verileri toplayacak ve analiz edecek kalifiye insanlara ihtiyaçları var. Bu verileri anlayarak pazarları da iyi analiz edecek kişilerle çalışmaları önemli. KPMG olarak biz küresel müşterilerimize bu verileri kullanarak gelişmekte olan ülkelere yatırım yapmaları konusunda yardımcı oluyoruz. Aynı şekilde gelişmekte olan ülkelerdeki şirketlere de verileri analiz ederek başka ülkelere doğru yatırım yapma olanağı sağlıyoruz ●

SİNEM CANTÜRK

“TÜRKİYE YENİ TRENDLERDE İLERİDE”

Türk şirketlerine bu ortamda büyümek için ne önerirsiniz?

ÖNCÜ ÜLKELERDENİZ Türkiye gelişmekte olan ülkeler statüsünde, bu doğru. Ancak konu son model uygulamalar, yeni trendler olduğunda öncü ülkeler arasında yer aldığımıza inanıyorum. Facebook, Twitter gibi sosyal medya kullanımı oranları dikkat çekici ölçüde yüksek.

FARK YARATACAĞIZ ATM, internet bankacılığı, kredi kartı teknolojileri ve kullanımlarında da Avrupa ülkelerine fark atmış durumdayız. O nedenle veri analitiğinde, beklediğimizden çok daha gelişmiş olduğumuzu ve kısa sürede fark yaratacağımıza inanıyorum.

POLİTİKAMIZ YOK Yine de Türkiye’de veri güvenliği konusunda farkındalık olmakla birlikte, halen güçlü bir bilgi güvenliği regülasyonumuz, politikamız var diyemeyiz. Veri analitiğiyle bu kadar yakından ilgilenirken, işin hukuksal ve yasal boyutlarını da farklı platformlarda ele almalı ve başından sağlam temellere dayandırmalıyız.

ÖDEME KURULUŞLARI İÇİN YENİ YASAL ALTYAPI

Ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşlarının faaliyetleri yasal altyapıya kavuşuyor. İlgili kuruluşlar artık BDDK'dan izin alarak faaliyet gösterecek... İlgili tebliğ teknolojiyi yoğun kullanan sektör için önemli bir aşama olup geleceği şekillendirecek en önemli etkenlerden biri olarak görülüyor.

Ehtiram Ismayilov

Bilgi Sistemleri Risk
Yönetimi, Kıdemli Müdür

E: eismayilov@kpmg.com

T: +90 216 681 91 61

M: +90 533 294 61 13

Meclis'te kabul edilen yasanın yürürlüğe girmesiyle birlikte, bugüne kadar bir izne tabi olmadan ve denetlenmeden faaliyet gösterebilen ödeme ve elektronik para kuruluşları için yasal altyapı oluşturuluyor. Ödeme kuruluşlarıyla elektronik para kuruluşlarının anonim şirket şeklinde kurulmaları, bu kuruluşlara ilişkin lisanslama, faaliyet ve denetim gibi alanların düzenlenerek Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'ndan (BDDK) gerekli izinleri almadan faaliyet göstermeleri yasaklanıyor. Ödeme ve elektronik para kuruluşlarının denetimi ve lisanslanması Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun yetki ve sorumluluğuna bırakılıyor.

Bilindiği üzere, 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun (Kanun) 27 Haziran 2013 tarih ve 28690 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girdi. Kanunun geçici birinci maddesi uyarınca, kanunda öngörülen yönetmeliklerin kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde hazırlanarak yürürlüğe konulması gerekiyor. Yayımlanan mevzuat doğrultusunda, ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşlarının, kanunda öngörülen yönetmelikler doğrultusunda gerekli izinleri alarak faaliyet göstermeleri ve ilgili mevzuat kapsamında belirlenen temel ilkelere uymaları gerekiyor.

İLKELER VE KURALLAR BELİRLENDİ

Bu kapsamda, BDDK tarafından kanunun geçici birinci maddesi hükmüne dayanılarak Ödeme Hizmetleri ve

Elektronik Para İhracı ile Ödeme Kuruluşları ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Yönetmelik (Yönetmelik) ve Kanunun 14, 18 ve 21'inci maddeleri ile Yönetmelik 64'üncü maddesi hükümlerine dayanılarak, Ödeme Kuruluşları ve Elektronik Para Kuruluşlarının Bilgi Sistemlerinin Yönetimine ve Denetimine İlişkin Tebliğ (Tebliğ) 27 Haziran 2014 tarihinde yayımlandı.

Tebliğ içinde, izin alarak faaliyet gösterecek olan ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşlarının bilgi sistemleri yönetimi kapsamında uymaları gereken ilkeler ve kurallar belirlendi. İlgili tebliğ teknolojiyi yoğun kullanan sektör için önemli bir aşama olup, geleceğini şekillendirecek en önemli etkenlerden biri olarak görülüyor. Ayrıca, Tebliğ kapsamında, ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşlarının, BDDK tarafından yetkilendirilmiş bağımsız denetim şirketleri tarafından 2 yılda bir bağımsız bilgi sistemleri denetimine tabi tutulması da zorunlu hale getirildi.

Yayımlanan mevzuat kapsamında, ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşlarının bilgi sistemleri yönetiminde esas alacakları temel ilkeler şu başlıklar halinde belirtilmiştir:

Ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşları, BDDK tarafından yetkilendirilen denetim şirketleri tarafından 2 yılda bir denetlenecek.

- Bilgi sistemleri risk yönetimi
- Bilgi güvenliği yönetim süreci
- Güvenlik olay yönetimi
- Veri gizliliği, güvenliği ve yetkilendirme
- Denetim izlerinin oluşturulması
- Kimlik doğrulama
- Kullanıcıların bilgilendirilmesi
- Kullanıcı bilgilerinin gizliliği
- İşlemlerin takibi
- Bilgi sistemlerine ilişkin sınırlamalar
- Üye iş yerleri, temsilciler ve hizmet noktaları
- Bilgi sistemleri süreklilik planı
- Bilgi sistemlerine ilişkin dış hizmet alım sürecinin yönetimi

HANGİ BİLEŞENLERDEN OLUŞUYOR?

Ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşlarının mevzuata uyum durumlarının tespiti amacıyla gerçekleştirilecek bağımsız bilgi sistemleri denetimi şu bileşenlerden oluşuyor:

- ✓ **Bağımsız bilgi sistemleri denetimi:** Bilgi sistemleri yönetimi kapsamında yer alan süreç, faaliyet, yazılım,

donanım gibi bilgi sistemi unsurlarıyla bu sistem ve süreçler dâhilinde tesis edilen iç kontrollerin yetkilendirilmiş bağımsız denetim kuruluşları tarafından değerlendirilmesi sürecidir.

✓ **Yönetim beyanı:** Kuruluş mevzuat hükümlerinin gereği olarak tesis ettiği iç kontroller hakkında denetim dönemi itibarıyla güvence veren ve üst yönetim tarafından onaylanmış yönetim beyanını her denetim döneminde hazırlamakla ve bağımsız denetim kuruluşuna sunmakla yükümlüdür.

✓ **Denetim görüşü ve raporu:** Kuruluşta gerçekleştirilen bağımsız bilgi sistemleri denetimi sonucunda mevzuatta belirtilen görüş çeşitleri çerçevesinde (olumlu, şartlı, olumsuz, görüşten kaçınma) bağımsız denetim kuruluşunun görüş bildirmesi ve bu görüş doğrultusunda denetim raporunun oluşturularak BDDK'ya raporlanması gerekmektedir. Yapılan düzenleme ve yayımlanan mevzuat doğrultusunda, ödeme kuruluşlarıyla elektronik para kuruluşlarının faaliyetleri düzenlenerek geçmişte yaşanan mağduriyetlerin ortadan kalkacağı ve sektörün gelişmesine ciddi katkılar yapacağı öngörülmektedir ●

DEĞERLENDİRME SÜRECİ BAŞLIYOR

BDDK, “Bankaların İç Sistemleri ve İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci Hakkında Yönetmelik Taslağı” ile uygulama rehberlerini, 22 Nisan 2014’te yayınladı. Bunlara göre bankalar ile denetim otoritesi tarafından birlikte yürütülmesi gereken süreçler söz konusu. Bu süreçler ise bankaların faaliyetlerini gerçekleştirirken maruz kaldıkları ve kalacakları tüm önemli riskler karşılığında yeterli sermaye bulundurmalarını ve risk yönetim kabiliyetlerini geliştirmelerini amaçlıyor.

Cihan Doğrayan

Denetim, Kıdemli Müdür

E: cdograyan@kpmg.com

T: +90 216 681 90 67

M: +90 533 599 31 24

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), Basel II ikinci yapısal blok çerçevesinde hazırlanan “Bankaların İç Sistemleri ve İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci Hakkında Yönetmelik Taslağı” ve ilgili uygulama rehberlerini, 22 Nisan 2014 tarihinde yayınlarak bankaların görüşüne açtı. İkinci yapısal blok, bankaların yürütecekleri İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci (İSEDES) ile denetim otoritesinin yürüteceği İnceleme ve Değerlendirme Süreci (İDES) olmak üzere temelde birbirini tamamlayan iki ayrı süreci ifade ediyor. Bankalar ve denetim otoritesi tarafından birlikte yürütülmesi gereken söz konusu süreçler, bankaların faaliyetlerini gerçekleştirirken maruz kaldıkları ve kalacakları tüm önemli riskler karşılığında yeterli sermaye bulundurmalarını ve risk yönetim kabiliyetlerini geliştirmelerini amaçlıyor. Dolayısıyla bankaların risk profilleri,

risk yönetimi uygulamaları ve risk azaltım sistemleri ile sermaye düzeyleri arasında ilişkinin geliştirilmesi, tesis edilen denetim döngüsünün temel kurgusunu teşkil ediyor.

YÜKÜMLÜLÜKLER NELER?

Mevcut durumda ikinci yapısal blok kapsamındaki İSEDES, bankaların iç sistemleri hakkında yönetmelikle düzenlendi ve çalışmalar neticesinde BDDK denetim birimlerinin gereksinimleri çerçevesinde yönetmeliğin yeniden ele alınması ve İDES kapsamında görülen eksikliklerin giderilmesi amacıyla BDDK tarafından yapılacak denetime ilişkin usul ve esaslar hakkında yönetmelikte değişiklik yapılması gerekliliği ortaya çıktı.

Yönetmelik taslağı ise bankaların kuracakları iç kontrol, iç denetim, risk yönetim sistemlerine, içsel sermaye yeterliliği değerlendirme sürecine ve bunların işleyişine ilişkin usul ve esasları düzenlemeyi amaçlıyor. Bankalar maruz kaldıkları ve kalabilecekleri riskleri karşılayacak düzeyde sermayeyi içsel olarak hesaplamak ve faaliyetlerini bu düzeyin üzerinde bir sermayeyle idame ettirmek zorunda olacak. İSEDES, üst yönetim tarafından, risklerin doğru ve yeterli düzeyde tanımlanması, ölçülmesi, toplulaştırılması ve izlenmesine, bankanın risk profili, stratejileri ve faaliyet planına göre belirlenecek yeterli içsel sermayenin hesaplanması ve buna sahip olunmasına, güçlü risk yönetim sistemlerinin tesis edilmesi, kullanılması ve bunların sürekli geliştirilmesine imkan veren süreç veya süreçler bütünü olacak. Bankalar, İSEDES’i kendi bünyesinde tesis etmek, uygulamak ve geliştirmekle yükümlü olacak.

RİSKYÖNETİMİ

Bankaların yeterli ve etkin bir risk yönetimi kapsamında risk profilleriyle uyumlu sermaye bulundurmalarını amaçlayan İSEDES sürecinin tesisi için risk yönetim ilkelerinin belirlenmesi ve stres testleri de dahil olmak üzere risk ölçümü çerçevesinde hesaplanan önemli riskler için bulunacak sermaye ihtiyacının bankaca sağlanması zorunluluğunun düzenlenmesi gerekiyor.

Bankalar maruz kaldıkları ve kalabilecekleri riskleri karşılayacak düzeyde sermayeyi içsel olarak hesaplamak ve faaliyetlerini bu düzeyin üzerinde bir sermayeyle idame ettirmek zorunda olacak. İSEDES, üst yönetim tarafından risklerin doğru ve yeterli düzeyde tanımlanması, ölçülmesi, toplulaştırılması ve izlenmesine, bankanın risk profili, stratejileri ve faaliyet planına göre belirlenecek yeterli içsel sermayenin hesaplanması ve buna sahip olunmasına, güçlü risk yönetim sistemlerinin tesis edilmesi, kullanılması ve bunların sürekli

SÜREÇ HANGİ ÖZELLİKLERİ TAŞIMALI?

- Yönetim kurulu ve üst düzey yönetimin gözetimi olmalıdır.
- Politika ve prosedürler, bankanın tüm önemli risklerini tanımlamasını, ölçmesini, izlemesini ve kontrol altında bulundurmasını sağlamalıdır.

Oluşturulan süreç:

- Sermayeyi risk seviyesiyle ilişkilendirmelidir.
- Bankanın iç strateji ve planlarını göz önünde bulundurarak sermaye yeterliliği hedeflerini risklerle birlikte ele almalıdır.
- İç kontroller, gözden geçirmeler ve iç denetimlerle tüm yönetim sürecinin bütünlüğünü sağlamalıdır.
- Bankanın tüm önemli riskleri süreç içerisinde dikkate alınmalıdır.
- Süreç asgari olarak kredi riski, operasyonel risk, piyasa riski, faiz oranı riski ve likidite riskini içermelidir.

geliştirilmesine imkan veren süreç veya süreçler bütünü olacak. Banka, İSEDES'i kendi bünyesinde tesis etmek, uygulamak ve geliştirmekle yükümlü olacak. İSEDES, sermaye planlaması ve kurumsal yönetimle risk yönetim kabiliyetinin finansal bilgilere yansımayan nitel özelliklerini de içerecek. Ekonomik döngüye ve diğer dışsal risk faktörlerine olan duyarlılığı dikkate alacak.

İYİ UYGULAMA REHBERİ

İSEDES'in tesis edilmesi ve uygulanmasında bu yönetmelik hükümleri, ilgili diğer mevzuat ve ölçülülük ilkesi çerçevesinde yayımlanan iyi uygulama rehberleri dikkate alınacak. İSEDES'in, bankanın organizasyonel yapısına, risk iştahına ve bütün faaliyetlerine ilişkin süreçlerle bütünlük olması ve bunlara temel teşkil etmesi gerekecek. Bankaların risk yönetimleri ve içsel sermaye gereksinimleri çerçevesinde esas almaları beklenen temel ilkelerin somut bir biçimde ortaya konulabilmesi, bankalardan ölçekleriyle uyumlu şekilde bu ilkelere uyum göstermeleri konusunda yol gösterici olunması ve yapılacak denetimlerle alınacak kararlarda BDDK tarafından dikkate alınacak değerlendirme kriterleri hakkında bankaların bilgilendirilmesi amacıyla yönetmelik taslağıyla beraber iyi uygulama rehberlerinin de dikkate alınması gerekiyor.

İKİ YAKLAŞIM

İSEDES raporunda kullanılan verilerin doğruluğu, sistem ve süreçlerin yeterliliğiyle veri, sistem ve süreçlerin doğru bilgi ve analize imkân verip vermediği hususu, önem taşıyor. Bu doğrultuda, BDDK iki yaklaşım öneriyor. Yukarıda bahsi geçen hususla ilgili olarak, iç denetim birimi veya "Bağımsız Denetim Kuruluşlarıncı Gerçekleştirilecek Banka Bilgi Sistemleri ve Bankacılık Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik" çerçevesinde yetkilendirilen bağımsız denetim şirketlerinden biri tarafından inceleme yapılabilecek. BDDK, iç denetim biriminin yaptığı incelemeyi yeterli bulmazsa bankanın ilaveten bağımsız denetim şirketini görevlendirmesini talep edebilecektir. Bu kapsamda önemli olan hususlardan biri de incelemenin, İSEDES raporuna esas teşkil edecek risk değerlendirmesinden önce veya bununla paralel bir şekilde yürütülebilmesidir. Çünkü risk analiz ve hesaplamaları, incelemiden elde edilecek bulguların giderilmesinden sonra yapılabilmektedir.

Taslağın aynen yürürlüğe girmesi halinde yönetmelikle Bankaların İç Sistemleri Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılacak ve 2013 sonu için bankalar yönetmelikte belirtilen İSEDES raporlarını hazırlayacak. Yönetmeliğe göre hazırlanan raporların ise 31 Mayıs 2014 tarihine kadar kuruma gönderilmesi bekleniyor ●

GÜVENİLİR BİLGİ İÇİN SİSTEM DENETİMİ

Doğru ve güvenilir bilginin önemi her geçen gün artıyor. Doğru bilgiye istenildiği her an, en kısa sürede erişebilmek ise bilgi sistemleri ve süreç denetimi yaklaşımıyla mümkün. Bu denetim sayesinde kurumların finansal raporlama süreci ve finansal tablolarını etkileyen iş ve bilgi sistemleri süreçleri de güvence altına alınabiliyor.

Sinem Cantürk

Bilgi Sistemleri Risk Yönetimi
Bölüm Başkanı, Finansal
Hizmetler Sektör Lideri,
Şirket Ortağı

E: scanturk@kpmg.com
T: +90 216 681 90 37
M: +90 533 294 36 08

Kurumlarda paydaşlar ve menfaat sahiplerinin hak ve çıkarlarının korunması, düzenleyici ve denetleyici otoritelerin etkin gözetim gerçekleştirmesi ve kurumun etkin yönetimi açısından doğru ve güvenilir bilgiye ihtiyaç var. Doğru ve güvenilir bilgiye istenildiği her an en kısa sürede erişebilmeyi ise bilgi sistemleri ve süreç denetimi yaklaşımıyla sağlamak mümkün. Bilgi sistemleri ve süreç denetimi, finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık risklerinin değerlendirilmesi kapsamında uygulamalarda ve sistemlerde oluşan finansal verinin bütünlüğü, tutarlılığı, güvenilirliği, gereken durumlarda gizliliği ve faaliyetlerin sürekliliği kriterlerine uygun olarak denetim prosedürlerine uygun olarak denetlenmesi; dolayısıyla kurumların finansal raporlama sürecini ve finansal tablolarını etkileyen iş ve bilgi sistemleri süreçlerine güvence vermeyi amaçlıyor.

Bu nedenledir ki ülkemizde de 2006 yılından beri Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ("BDDK") tarafından bankalarda ve finansal iştiraklerinde bağımsız bilgi sistemleri ve süreç denetiminin gerçekleştirilmesi, yayımlanan mevzuat ile zorunlu kılındı. BDDK tarafından yayımlanan yönetmeliklerin bankacılık ve finans sektöründe bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri yönetimi ve denetimiyle bilgi tek-

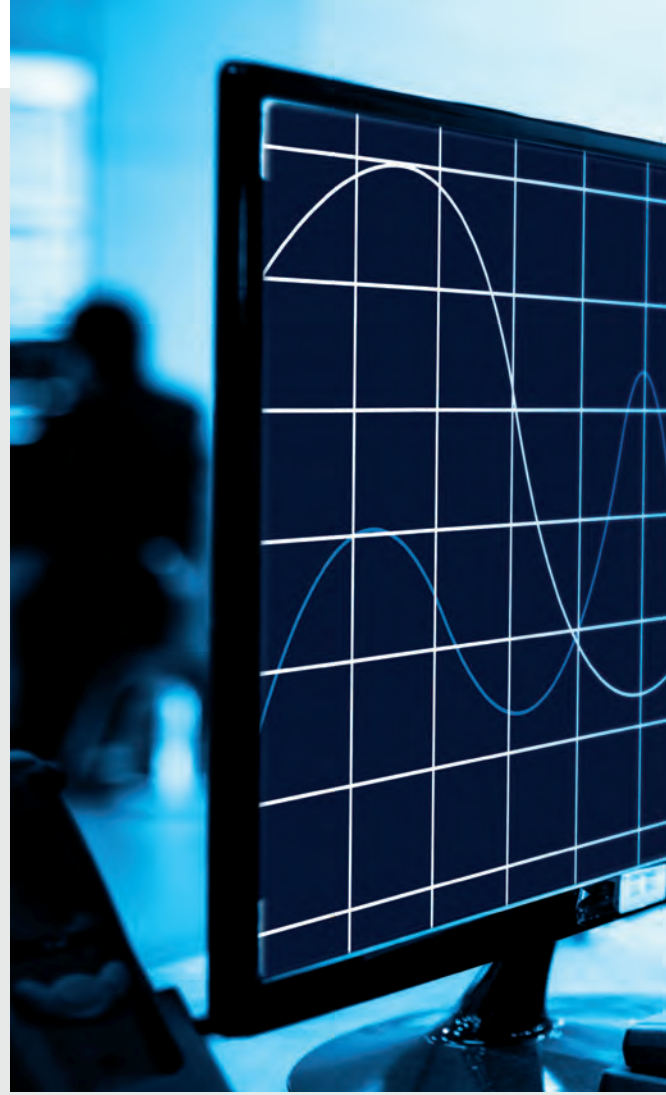
nolojileri yönetişimi kapsamında bilgi birikiminin ve deneyimin oluşmasında da önemli rolü oldu. Diğer düzenleyici otoritelerin de bu yönde çalışmalarının olduğu da biliniyor.

DENETİM NEDEN ÖNEMLİ?

Peki bilgi sistemleri ve süreç denetimi neden önemli? Bu soruya cevap bulabilmek için ilk olarak, günümüzde gittikçe artan şekilde kurumlarda, finansal raporlamaya temel teşkil eden ve raporların oluşturulmasında kullanılan verilerin, bilgi sistemleri altyapısı üzerinden uygulamalar aracılığıyla yaratıldığı gerçeğini kabul etmemiz gerekiyor. Bu durum, kurumlara kolaylık, verimlilik ve etkinlik sağlıyor. Ancak aynı zamanda bilgilerin güvenilirliği, tamlığı, doğruluğu, gizliliği, saklanma koşulları ve bilgiye ulaşım gibi faktörlerin önemli hale gelmesine de yol açıyor. Gündeme gelen bu risklerin kontrol altına alınması amacıyla kurumlar tarafından farklı güvence yöntemlerine başvurulmasına da sebep oluyor.

Bilgi sistemleri ve süreç denetimi temel olarak birbirini destekleyen üç kısımdan oluşuyor:

- Süreç denetimi: İş süreçleri ve uygulamalar üzerinde gerçekleştirilen kontrol testleri

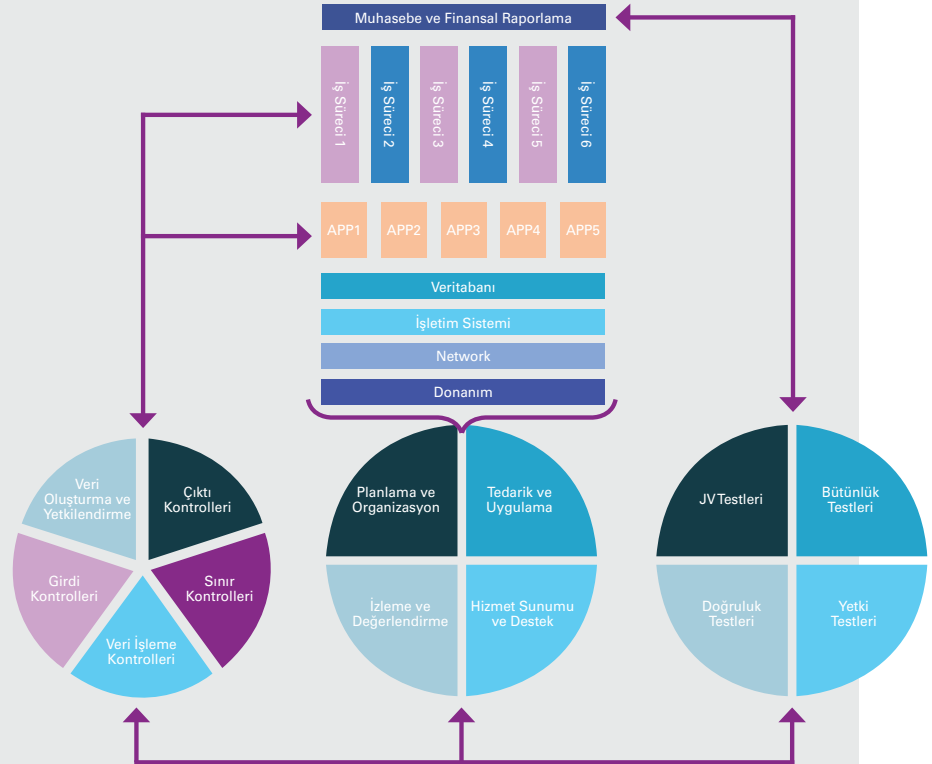

Bilgi sistemleri ve süreç denetimi, finansal raporlama sürecini ve finansal veriyi etkileyen iş süreçleri üzerinde ve bilgi sistemleri altyapısında risk odaklı bakış açısıyla olması gereken kontrol noktalarının tespit edilerek incelenmesini ve test edilmesini içerir.

- Bilgi sistemleri denetimi: Bilgi teknolojileri altyapısının yönetim çerçeveleri ve iyi uygulamalar doğrultusunda incelenmesi
- Veri inceleme çalışmaları: Finansal verilerin bütünlük, doğruluk, tamlık ve yetkiler doğrultusunda incelenmesi

Bu yaklaşımdan yola çıkarak, finansal raporların oluşturulması aşamasında kullanılan verilerin temini süreci kurumlarda analiz edilmeli, kontrol noktaları tespit edilerek incelenmeli ve finansal raporlama süreci kapsamında yer alan uygulama ve yöntemler için denetim yapılarak güvence verilmelidir. Ancak bu tarz bir denetim ve güvence faaliyeti sonrası kurum bünyesindeki sistem ve uygulamalardan temin edilen ve finansal denetim çalışmalarına temel teşkil edecek verilerin bütünlük, doğruluk ve tamlığından bahsedilebilir. Dolayısıyla düzenleyici kurumlara ya da paydaşlarla menfaat sahiplerine gönderilen finansal raporların doğruluğu ve tamlığı için bilgi sistemleri ve süreç denetimi önemlidir.

Finansal denetimle bilgi sistemleri ve süreç denetimi; birbirlerinin kapsam ve sonucunu etkileyecek hususlar içermeleri nedeniyle bütünsel bir yaklaşım içinde planlanmalı ve uygulanmalıdır ●

BSMV'DE "LEHE PARA KALMA" DEĞİŞİYOR MU?

Son dönemde Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi'nde (BSMV) en çok konuşulan konu BSMV'nin neredeyse kalbi sayılacak olan "lehe para kalma" kavramının yeni bir yaklaşımla yorumlanması. Bu yorumlamayla artık finans kurumlarının lehlerine para kalmaktan öte işlemler sebebiyle gerçekleştirmek zorunda oldukları tüm tahsilat tutarının vergilendirilmesi de mümkün olacak.

Hakan Güzeloglu

Vergi, Direktör

E: hguzeloglu@kpmg.com
T: +90 216 681 91 69
M: +90 530 387 61 53

Banka ve Sigorta şirketlerinin tüm işlemlerinin tabi olduğu ve finans sektörünün KDV'si olarak da bilinen Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi (BSMV), 1956 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Yaklaşık 60 yıldır aynı madde hükümleri çerçevesinde finans sektörünün en önemli vergisi olan bu vergi, sadece 6 kanun maddesi ve ek tablolarıyla finans sektörünün işlem vergisi olma hüviyetini devam ettiriyor.

Günümüzde birçok yeni türev enstrümanları ve yeni yatırım araçları piyasada işlem görüyor. BSMV, bu yatırım araçlarının vergilendirilmesiyle ilgili yayımlanan yeni tebliğlerle güncel tutulmaya çalışılıyor. Finans sektörünün işlem vergisi olan bu verginin, dar ve kısıtlı sayıda bir düzenlemeyle bu kadar yıldır ayakta kalıp uygulanabiliyor olması aslında önemli bir başarı. Bunun yanında, bu kısıtlı düzenleme yüzünden BSMV'nin ortaya çıkan yeni uygulamalara cevap veremiyor olması farklı yorum ve açıklamaları da beraberinde getiriyor. Sadece bir kanun maddesi için birçok Vergi İdaresi görüşü ve denetim elemanlarının farklı yaklaşımları, mükellefleri vergi kanunlarının temel ilkesi olan açık ve net anlaşılır olması hususunda zaman zaman zor duruma düşürüyor.

Şimdi ise en çok konuşulan, BSMV'nin neredeyse kalbi sayılacak olan "lehe para kalma" kavramının yeni bir yaklaşımla yorumlanmaya başlanması. Nedir bu yeni yaklaşım diye kendimize soracak olursak; artık finans kurumlarının lehlerine para kalmaktan öte işlemler sebebiyle gerçekleştirmek zorunda olduğu tüm tahsilat tutarının vergilendirilmesi olarak kısaca tanımlanabilir.

İşte tam bu noktada BSMV konusunda son gerçekleştiren vergi incelemeleri ve yargı kararlarına değinerek, "lehe para kalma" kavramının nasıl yorumlandığını araştırdık.

LEHE PARA KALMA NEDİR?

Kanunun 28'inci maddesinde yer verilen BSMV banka ve sigorta şirketlerinin (Finansal Kiralama Kanunu'na göre yaptıkları işlemler hariç olmak üzere) her ne şekilde olursa olsun yapmış oldukları bütün muameleler dolayısıyla kendi lehlerine her ne namla olursa olsun nakden veya hesaben aldıkları paralar banka ve sigorta muameleleri vergisine tabidir.

BSMV hesaplanması için temel prensip olarak öncelikle bir işlemin gerçekleşmesi, ikincil olarak da bu işlem neticesinde banka veya sigorta şirketi açısından lehe kalan bir

para tutarından bahsedilmesi gerekiyor. Burada, özellikle nakden veya hesaben lehe kalma kavramını yapılan tüm tahsilat olarak değil işlem sonucunda ortaya çıkan kâr tutarı olarak değerlendirmek önemli.

HANGİTÜR İŞLEMLER KAPSAMA GİRER?

Bankaların tahsil etmiş olduğu faiz ve komisyonlar, alım satım kazançlarıyla sigorta şirketlerinin aynı şekilde elde ettiği komisyon ve benzeri gelirleri lehe kalan para olarak yüzde 5 oranında BSMV'ye tabi tutulmaktadır.

Örneğin, bir bankanın satış konusu ettiği menkul kıymetin alış bedeli 80 bin TL olup, 90 bin TL'ye satılmış olsun. Burada satış bedeli olan 90 bin TL ile alış bedeli olan 80 bin TL arasında oluşan fark 10 bin TL lehe alınan tutar olarak değerlendirileceğinden üzerinden BSMV hesaplanması gerekmektedir. Aynı örnekte işlemde zarar oluşması halinde, yani satış tutarı 60 bin TL olursa lehe

alınacak olan bir paradan söz edilemeyeceğinden BSMV matrahı oluşmayacaktır. Diğer bir ifadeyle vergi matrahını işlemin kârlı olarak yapılması halinde ortaya çıkan matrah oluşturacaktır.

Sonuç olarak lehe tahsilat yapılması kavramı işin yapılmasına bağlı olarak sağlanan net hasılatı ifade etmeye yönelik bulunduğundan örneklerdeki maliyet bedeliyle satış bedeli arasındaki pozitif farkın lehe alınan para olarak değerlendirilmesi olmalıdır.

GENİŞYORUMLAMA

Peki tahsilat amacıyla elde edilen tutarları lehe kalan para olarak kabul etmek bu kapsamda mümkün müdür? Bir örnekle bu konuyu anlatacak olursak; bir kurumun yapmış olduğu sınava girecek bir öğrencinin bankaya sınav harcını yatırması ve bankanın da bu sınav harcını birebir olarak ilgili kurumuna aktarması sizce lehe kalan para mıdır? Cevabınız, “Hayır olur mu hiç” ise yanılıyor-sunuz. İşte size ispatı!

Bir bankada benzer bir duruma ilişkin vergi incelemesi yapılıyor. Bankaya yatırılan sınav ücretleri üzerinden banka muameleleri vergisi hesaplanmadığı için tarhiyat yapılarak vergi aslı ve cezaları salınıyor. Bu tarhiyat vergi mahkemesine taşınıyor. Vergi mahkemesi vermiş olduğu kararda bankanın hesaben lehine para almış olmasını yeterli görerek banka tarafından sınav başvuru ücreti adı altında sınava katılanlardan toplanan paraları lehe kalan para sayıyor ve tarhiyatında hukuka aykırılık bulunmadığına hükmediyor.

Bununla bitmiyor devamında bu konu Danıştay’a taşınıyor. Umarız ki vergi mahkemesinin bu kararının temyiz edilmesi mümkün olabilecek.

Görüldüğü üzere lehe para kalma kavramı son vergi incelemeleri dışında artık yargı kararlarında da finans kurumlarının her türlü para tahsilatında pozitif lehe kalan

BSMV’nin, dar ve kısıtlı sayıda bir düzenlemeyle bu kadar yıldır ayakta kalıp uygulanabiliyor olması önemli bir başarı.

tutar olarak değil hesaben ve nakden her türlü tahsilat olarak geniş anlamda yorumlanıyor.

SİGORTA ŞİRKETLERİNDEKİ SOVTAJ UYGULAMASI

Bir diğer lehe kalma örneği sigorta şirketlerindeki sovtaj uygulamasıdır. Gelir İdaresi’nin 2014 yılı Mart ayında Sigorta Şirketleri Birliği’ne sovtaj uygulamasına ilişkin vermiş olduğu görüşte, benzer bir yorumda bulunarak hasarlı veya pert olan mala (araca) ilişkin olarak sigorta şirketleri tarafından ödenecek tutar ayrı, hasarlı veya pert olan malın hurda bedeli ayrı değerlendirilerek sovtaj geliri kadar sigorta şirketleri lehine bir tutar olduğu ifade edildi.

Özünde lehe kalan para, işlemde sigorta şirketinin tazmin ettiği tutardan aracın sovtaj değerinin düşülmesi olmalıdır. Ancak tazmin edilen tutarı ayrı düşünüp bunun çok altında gerçekleşen hurda sovtaj değerini lehe kalan para olarak saymak aynı yaklaşımın bir benzer örneği olarak tezahür ediyor.

Bu konu da vergi inceleme elemanlarınca halihazırda inceleniyor. Sovtaj işlemlerinde işin özü sigorta şirketinin elden çıkardığı mal nedeniyle, şirket için “lehine kalan bir para” oluşmamakta ve sigorta şirketi zarar etmektedir. Dolayısıyla, bu işlemde lehe kalan sovtaj tutarı poliçe kapsamında ödenen tazminatı aşmadığı için lehe kalan bir paradan bahsetmenin mümkün olmayacağı açıktır. ●

TARTIŞMALAR SÜRECEK

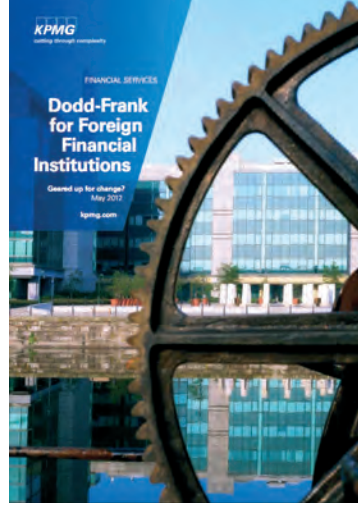
Yazımızda bahsedilen örnek vergi incelemeleri ve yargı kararlarındaki yaklaşıma katılmadığımızı belirtmekle birlikte, yapılan bu şekildeki değerlendirmelerin bundan sonra birçok finans kurumunu aynı yargı sürecine taşıyacağını ve lehe kalan para konusunun çok tartışmalara sahne olacağını tahmin ediyoruz.

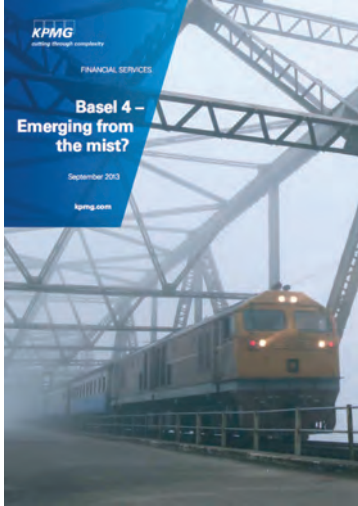
finansal hizmetler yayınlarımız

1

2

3

4

1. Gelişen Yatırım Yönetimi Regülasyonu: Tünelin sonunda ışık görünüyor mu?
KPMG uzmanları olarak bizler, bu senenin “Uygulama ve Yerine Getirme” senesi olacağını öngörüyoruz. Her yeni reform kendine özgü engeli beraberinde getiriyor. Ancak yoğun regülasyon dalgası sonunda tünelin sonunda ışık görünüyor. Amerika Birleşik Devletleri, Asya-Pasifik, Avrupa ve Orta Doğu’daki varlık yöneticileri ve yatırımcıların karşılaştığı kilit regülasyon sorunlarına eğilen Gelişen Yatırım Yönetimi Regülasyonu dokümanımız yayında.

2. Finans Sektörü için Dodd-Frank: Değişikliğe Doğru Vites Büyütmek
2010 yılında yasa olarak kabul edilen Dodd-Frank Kanunu, Amerika Birleşik Devletleri’nde finansal sektör üzerinde

hâkimiyet sağlamış durumda. Türkiye’nin de gündeminde olan konu, KPMG Türkiye finansal hizmetler uzmanlarımız tarafından ayrıca ele alınmaktadır. KPMG Global uzmanlarımız tarafından hazırlanan yayınıma web sitemizden ulaşabilirsiniz.

3. Basel 4 - Gün Işığına mı Ulaşıyor?
Basel 3 geliştirme aşamasında olan regülasyonlar içerisinde çeşitliliğin artmasını sağlayan ve “her şeyden biraz daha fazla” regülasyon girişiminden biri. Bankaların, tüm bu girişimlerin bütünlük etkisini düşünmek zorunda ve Basel 3 etkisinin ve Basel 4’e yönelik hamlelerin strateji ve iş modelleri üzerindeki etkisini göz önünde bulundurmak zorunda olduğunu düşünüyoruz. Tüm detayların yer aldığı, global uzmanlarımız tarafından hazırlanan raporumuz yayında.

4. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Mevzuatına Uyum: Ödeme Kuruluşları ve Elektronik Para Kuruluşları
6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun 27 Haziran 2013 tarih ve 28690 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girdi. Ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşlarının, Kanunda öngörülen yönetmelikler doğrultusunda gerekli izinleri alarak faaliyet göstermeleri ve ilgili mevzuat kapsamında belirlenen temel ilkelere uymaları gerekmekte. Ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşlarının (Kuruluş) bilgi sistemleri yönetiminde esas alacakları temel ilkeler, bağımsız bilgi sistemi denetim ilkeleri ve KPMG Türkiye’nin sunduğu hizmetler hakkında ayrıntılı bilgiye dokümanımızdan ulaşabilirsiniz.

Vergi gündemi

“VERGİDE POLİTİKA OLUŞTURMAK ÖNEMLİ”

KPMG'nin Küresel Vergi Başkanı Greg Wiebe, vergi politikalarını konuştu.

GÜMRÜKTE YAPILAN 9 KRİTİK HATA

Denetimlerde gümrük işlemlerinde sıklıkla karşılaşılan 9 hatayı inceledik.

VERGİ AFFI İYİ Mİ KÖTÜ MÜ?

Yeniden vergi affı gündemde. Peki vergi affı ne anlama geliyor?

TEŞVİK SİSTEMİNE ÖNEMLİ MÂKYAJ!

Mayıs 2014'te teşvik sistemine getirilen yenilikleri mercek altına aldık.

BORÇ KULLANARAK ŞİRKET SATIŞ ALMANIN PÜF NOKTALARI

Yatırımcıların borçlanarak yerli şirket hissesi alması işlemlerinde vergisel sorunlar var.

GELECEK ÜÇ AYIN GÜNDEMİ

Önümüzdeki üç ayın vergi gündeminden konu başlıkları...

“VERGİDE POLİTİKA OLUŞTURMAK ÖNEMLİ”

2008 yılında yaşanan küresel krizin ardından oyunun kuralı pek çok süreç için değişti. Vergide de böyle bir durum var. KPMG’nin Küresel Vergi Başkanı Greg Wiebe de son dönemde şirketler üzerinde vergi baskısının arttığını söylüyor; şirketlerin bir vergi politikası oluşturmasının önemine değiniyor. Özellikle uluslararası şirketlerin üzerinde daha fazla baskı olduğunu vurguluyor ve “Şirketlerin kamunun gözünde iyi bir vergi yükümlüsü konumları olmazsa markaları zarar görmeye başlayabilir” sözleriyle uyarıda bulunuyor.

*“Vergi otoriteleri
geçmişe göre
daha agresif
davranıyor.”*

slında herkes bunun bilincinde... 2008 yılından sonra dünyada pek çok süreçte önemli değişiklikler oldu. Bunlardan birisi de vergilendirme... Krizin ardından özellikle vergi etiği ve vergi şeffaflığı konusunda önemli baskılar gündeme gelmiş durumda. KPMG’nin Küresel Vergi Başkanı Greg Wiebe de aynı fikirde.

Bu baskının kurumlara olan güvensizlikten kaynaklanıp kaynaklanmadığını bilmediğini söyleyen Wiebe, şirketlerin artık adil bir şekilde vergide üzerine düşeni yapması gerektiği kanısının hakim olduğuna değiniyor. Aynı zamanda bunu sadece teknik bir maliyet yönetim unsuru olarak ➔

Türkiye'nin rekabetçi bir vergi politikası var.

Kurumlar vergisi oranınız yüzde 20'ler seviyesinde. Pek çok komşu ülkeniz de bu oranlarda seyrediyor.

da düşünmemeleri gerektiğine vurgu yapıyor ve ekliyor: "Şirketler, bir vergi politikası oluşturmali diye de düşünülüyor. Çünkü kamuoyunda da kurumların artık yeterli miktarda vergi ödemesi gerektiğine dair bir kanaat var. Özellikle son dönemde perakende markalarının ve uluslararası şirketlerin üzerinde daha ciddi bir baskı unsuru olduğunu görüyorum. Günümüzde şirketler kamunun gözünde iyi bir vergi yükümlüsü konumları olmazsa o zaman markalarının zarar görmeye başlayabileceğini anlamalılar"

Greg Wiebe ve KPMG Türkiye Vergi Bölüm Başkanı Abdulkadir Kahraman'la vergi etiğini, son dönemde vergilendirme cephesinde oluşan yeni trendleri konuştuk:

Son yıllarda küresel ekonomik görünüm pek çok hükümeti baskı altına almış durumda. Siz bu durumu vergi şeffaflığı cephesinden nasıl değerlendiriyorsunuz?

Evet, ciddi bir baskı var. Son dönemde borçlarda da çok önemli bir yükseliş söz konusu. Bunun sonucunda hükümetler kendi gelirlerinin kaynağını daha fazla düşünmek zorunda. Bunu yaparken de iki yola başvuruyorlar. Birincisi, vergi otoritelerinin geçmişe göre daha agresif davrandıklarını görüyoruz. Aynı zamanda küresel vergi düzenlemelerini de değiştirmek için çalışıyorlar. Şu andaki vergi kuralları genel anlamda benzerliklere sahip. Tüm vergi düzenlemeleri ulusal; oysa ekonomi küresel... Ulusal sistemle küresel ekonomi kurallarının bazı zamanlarda birlikte çalışmadığı görülüyor. Bu nedenle hükümetler yasal düzenlemeleri değiştirmeye odaklanıyor. Aynı zamanda da daha zorlayıcı şekilde kuralların uygulanması için çalışıyorlar.

ABDULKADİR KAHRAMAN: Benzer eğilim ülkemizde de var. Maliye Bakanı'nın kamuoyuna yaptığı açıklamalardan, dolaylı vergi oranlarının yüksekliğinden şikâyetçi olduğunu izliyoruz. Bu nedenle ülkemiz de yurt dışında bulunan varlık ve gelirleri kavramak için, vergi cennetleri ile "bilgi değişim anlaşmaları" imzalıyor. Kayıtlılığı artırmak ve varlıkların Türkiye'ye getirilmesini sağlamak için "Varlık Barışı", diğer bir deyişle vergi affı kanunları çıkarıyor.

Dünyanın kamusal borcu azaltmak için daha fazla vergi gelirine ihtiyacı olduğunu düşünüyor musunuz?

Aslında hükümetler borçlarıyla nasıl başa çıkacaklarıyla ilgili net bir çözüm bulabilmiş değiller. Bu sorunu; vergileri artırarak, harcamaları kısarak ve büyüme eksenini göz önünde bulundurarak nasıl çözeceklerini bilmiyorlar. Özellikle de Avrupa'nın belirli bir bölümünde ekonomi büyümüyor. Bu nedenle bu bölgelerde harcamaların kısılması çok da popüler bir yöntem olarak görülüyor. Vergilerin artırılması ise buna göre daha da az popüler bir yöntem.

Hükümetler vergileri birkaç yolla artırıyor. Bunlardan ilki dolaylı vergiler. Ayrıca gelir vergisi de uyguluyorlar. Ancak son yıllarda dolaylı vergiler hükümetlerin en fazla kullandıkları sistem olarak görüldü.

“TÜRKİYE KURUMLAR VERGİSİNDE REKABETÇİ”

Türkiye’deki vergi politikasını nasıl görüyorsunuz?

KOMŞU ÜLKELERLE BENZER Rekabetçi bir vergi politikanız olduğunu söyleyebilirim. Kurumlar vergisi oranınız yüzde 20’ler seviyesinde. Pek çok komşu ülkeniz de bu oranlarda seyrediyor. Pek çok ülkenin katma değer vergisi üzerinden gelir topladığını görüyoruz.

ÖTV ve KATMA DEĞER VERGİSİ ODAKLI Türkiye’de de

böyle bir durum var. Yüzde 18 gibi bir orana sahipsiniz. Bu oran bazı Avrupa ülkelerine göre oldukça az. Ancak ABD’de katma değer vergisi hiç yok. Kanada’da yüzde 5 civarında. Asya Pasifik bu vergiye yeni başlıyor, Japonya katma değer vergisini yüzde 5’ten yüzde 8’e çıkardı. Türkiye’de gelir vergisi ise yüzde 35’ler seviyesinde ki bu oran da dünyayla benzerlik gösteriyor.

Peki size göre dolaylı vergilerde hala gidilecek yol var mı? Kurumsal vergi tarafında bir artırıma daha mantıklı olabilir mi?

Dolaylı vergilerin daha fazla kullanılması ve oranının artırılması küresel bir gerçeklik olmuş durumda. Hükümetler genellikle bu yolu kullanıyor. Kurumlar vergisini artırma konusunda ise hiç de istekli değil. Hatta son 10-15 yılda kurumlar vergisini düşürmek için çalışıyorlar. Kurumlar vergisi şu anda dünyada ortalama yüzde 25’ler seviyesinde.

A.K: Türkiye, daha fazla yabancı sermaye yatırımcısı çekmek için 2006 yılındaki vergi reformu kapsamında kurumlar vergisi oranını yüzde 20’ye çekti. Bu, olumlu bir adım. Rakiplerine kıyasla 1/5 oranında öne geçti. Diğer bir deyişle, kurumlar vergisi yükünü yüzde 20 oranında azalttı.

Türkiye’de dolaylı vergi yükünün adil olmaması nedeniyle asgari ücretten gelir vergisi alınmaması talebi kamuoyu tarafından gündeme getiriliyor. Ancak bütçe kaynaklarının buna imkân vermediği gerekçe-i ile hükümet tarafından desteklenmiyor.

Kurumsal vergisi oranlarını düşürme nedenleri nedir?

Çünkü hükümetler yatırım dostu ve iş yaratan bir ekonomik görünüm sergilemek istiyor. Şu anda şirketlerin ve işletmelerin bakacakları pek çok alternatif ülke var. Şirketler pek çok farklı konuyu göz önünde bulundurarak yatırım kararı alıyor. Bunlardan bir tanesi de kurumlar vergisi. Sonuçta diğer tüm parametreler aynıysa, bir işin yüzde 12,5’lik bir kurumlar vergisi olan yere yatırım yapması kaçınılmazdır. Bu nedenle hükümetler kurumlar vergisini artırmıyor. Bu sayede ekonomilerine yabancı yatırımcı çekme şansları oluyor.

2008 yılından sonra medyanın, hükümetlerin ve kamuoyunun şirketlere vergi politikalarıyla ilgili bir baskı uyguladıklarını düşünüyor musunuz?

Evet kesinlikle. Bunun kurumlara olan güvensizlikten kaynaklanıp kaynaklanmadığını bilmiyorum ama böyle bir gerçeklik var. Şirketler açısından baktığımızda şirketlerin adil bir şekilde vergide üzerine →

Abdulkadir Kahraman,
"Ülkemizde 'vergi yönetimi' risk yönetimi kapsamında değerlendirilir oldu. Çünkü risk sadece parasal risk olmaktan çıktı" diyor.

düşeni yapması gerektiği kanısı da hakim. Şirketler, bunu sadece teknik bir maliyet yönetim unsuru olarak da düşünmemeli. Bir vergi politikası oluşturmalı diye düşünülüyor. Çünkü kamuoyunda da kurumların artık yeterli miktarda vergi ödemesi gerektiğine dair bir kanaat var. Bu yeterli ve adil miktar ne kadar olmalı onu tam olarak ben de bilemiyorum.

Peki hükümetlerin üzerinde bir baskı var mı?

Pek çok ülkenin teşvik sistemi var. Bu teşvik sistemleri de şirketlerin düşük vergi oranlarına sahip olmasına izin veriyor. Bu teşviklere sahip ülkeler, vergi sistemlerinin adil olması konusunda bir baskı altında. Diğer ülkeler ise birbirlerine bakıyor ve çifte vergilendirmeyi önleme politikalarını yakından takip ediyor. Bir gelir, eğer herhangi bir yerde vergiye tabi tutulmuyorsa, bu ülkelerin vergi yasalarındaki boşlukları düzeltmesi ve yok etmesi lazım. Düşük vergi oranları olan ülkelere çok daha az baskı söz konusu,

çünkü onlar daha fazla iş imkanı sunuyor. Bir de gizlilik konusu da gündemde, özellikle banka gizliliği...

Singapur, Hong Kong gibi ülkelerde daha az gizlilik ve daha fazla şeffaflık olması yönünde istekler var.

A.K: Ülkemizde bu baskılar sonucu "kontrol edilen yabancı kurum vergisi" literatürümüze girdi. Bu sayede pasif gelirler Türkiye'ye getirilmese de üzerinden yüzde 20 Kurumlar Vergisi ödenmek zorunda. Bir diğeri vergi cennetine yapılan ödemelerden yüzde 30 stopaj; ama bu ülkelerin listesi bugüne kadar Bakanlar Kurulu tarafından açıklanmadı.

Vergi sisteminde şeffaf olmak nasıl mümkün olabilir peki?

Bunun iki yolu var. Bunlardan ilki ülkelerin kendi aralarında çok daha fazla bağlayıcı anlaşma yapması. Son dönemde bunun da yapıldığını görüyoruz. Özellikle vergi otoriteleri birbirleriyle daha fazla bilgi paylaşıyor. Bir yetki alanında olan vergi mükellefinin bilgilerinin

ŞİRKETLER NASIL DAVRANMALI?

Şirketlerin vergi konusundaki yeni trendler ışığında nasıl davranması gerektiğini düşünüyorsunuz?

1. İlk olarak vergi politikasının markaya değen bir konu olduğunu kabul etmeleri lazım.
2. Vergi için bir eylem kodları olmalı. Bunun da idaresi yönetim kurulu tarafından yapılmalı.
3. Bu eylem kodunda vergi politikasının nasıl yönetilmesi gerektiğine dair de karar vermeleri gerekiyor. Bu son derece önemli.
4. Geçmişte yapmışlarsa, yaptıkları vergi planlarını tekrar gözden geçirmeleri gerekiyor. Bu planların günün şartlarına uyup uymadığını da kontrol etmeleri gerekli.
5. Vergi otoriteleriyle ilişkilerini düzenlemeleri ve bir sistem oturtmaları da önemli.

başka bir yetki alanına gönderilmesiyle ilgili protokoller var. Amerika, FATCA (Foreign Account Tax Compliance Act) veya Yabancı Hesaplar Vergi Uyum Yasası diye bir sistem uygulamaya başladı mesela. Buna göre uluslararası banka sistemine, ABD vatandaşı olanların bilgilerini paylaşma zorunluluğu getiriliyor. Birkaç ülkenin de bu şeffaflığı şirketlerin kendilerinin sağlamasına yönelik çalışmalar yaptığını görüyoruz.

A.K: Bu konuda eğilim "sor bilgi vereyim" yaklaşımından, "otomatik bilgi değişimi" eksenine kayıyor. Türkiye de G-20 kapsamında bu eğilimi destekliyor. Türkiye ABD ile FATCA için yapacağı anlaşmada kendi vatandaşları ile ilgili bilgiyi FATCA karşılığında, ABD ile imzalayacağı anlaşmaya koymaya çalışıyor. Bunu yapan ülkeler var, ABD'den karşılığını almak mümkün.

Hangi şirketler üzerinde böyle bir baskı var?

Pek çok ülkede maden şirketleri, petrol ve gaz şirketleri faaliyetlerini bildirmek zorunda. Faaliyet gösterdikleri ülkelerde ne kadar vergi ödüyorlar, bunu da açıklamak zorundalar. Bunun finansal kurumlar tarafından da yapılmaya başlayacağını göreceksiniz, çünkü hissedarlar kurumların nasıl bir faaliyet içinde olduklarını ve ne kadarlık bir vergi ödediklerini bilmek istiyor. Önümüzdeki 5 yıl içinde pek çok halka açık şirketin bunu ifşa etmesi gerekeceğini düşünüyorum.

A.K: Ülkemizde de "vergi yönetimi" risk yönetimi kapsamında değerlendirilir oldu. Çünkü risk sadece parasal risk olmaktan çıktı, önemli bir itibar ölçüsü olmaya başladı. Sosyal medya kurumların algılarını çok etkiler hale geldi.

Şeffaf vergileme konusunda başarılı olmuş birkaç şirket örneği verebilir misiniz?

Şu anda herhangi spesifik bir şirket ismi veremem, ancak pek çok uluslararası şirkette bu konuda bir tutum değişikliği olduğunu görüyoruz. Vergi konusuna sadece yönetilmesi gereken bir maliyet unsuru olarak bakmıyorlar artık. Bunun bir politikasının olması gerektiğinin farkındalar. Hatta bu konu, CFO'nun öncelikli konuları arasına girmiş durumda. Yönetim kurullarında da konuşulan bir konu haline geldi. Pek çok şirket, vergi için bir eylem kodu da oluşturdu. Bu sayede vergilendirmeye ilgili nasıl bir tutum sergileyeceklerine karar veriyorlar. Ne kadar agresif olacaklarına, tüm dünyadaki vergi otoriteleriyle nasıl bir ilişki içinde olacaklarına dair bir politikaları oluyor. Mevcut sistemlerinin günün şartlarına uyup uymadığına da bakıyorlar. Politikalarının bugünün şartlarına uymadığını gördüklerinde ya da markaları üzerinde bu politikaların negatif etkisi olacağını hissettiklerinde vergi planlarını yeniden gözden geçiriyorlar. Ayrıca şirketler, pek çok ülkede vergi oranının yüzde 20 ile 25 arasında değiştiğinin farkında. Bu nedenle etkin vergi oranlarını aşağıya düşürmek için çabalamaya da çok gerek duymuyorlar. Çünkü bu oranlar zaten eskiye oranla çok daha mantıklı ve kabul edilebilir.

Vergi etiğinde son dönemde en önemli gelişmeler neler oldu?

Bence vergi otoriteleri olgunlaşma anlamında son

Dünyada şirketler, vergiye yönetilmesi gereken bir maliyet unsuru olarak bakmıyor. Bunun bir politikasının olması gerektiğinin farkındalar.

birkaç yılda çok yol kat etti. Ülkeler arasındaki şeffaflık arttı. OECD gibi kuruluşlar bu konuya daha fazla önem vermeye başladı. Bu nedenle önümüzdeki dönemde vergide çok daha fazla yasal düzenleme olacağını düşünüyorum. Düzgün bir vergi politikası olmayan şirketler üzerindeki baskılar da artacak. Vergi etiği konusunda genel bir söylemde bulunmanın mümkün olmayacağına da inanıyorum. Etik, aynı din gibi fazlasıyla kişiseldir. Ülkeden ülkeye değişir ●

Murat Palaoğlu

Gümrük ve Dış
Ticaret, Direktör

E: mpalaoglu@kpmg.com

T: +90 216 681 91 62

M: +90 533 280 50 84

GÜMRÜKTE YAPILAN 9 KRİTİK HATA

İthalat ve ihracat yapan şirketlere yönelik gümrük denetimleri ve sonradan kontrol uygulamaları artarak devam ediyor. Bu kapsamda, gümrük işlemlerinde yapılan sistematik hatalar yüksek cezalara neden olabiliyor. Denetim sonuçlarında gümrük işlemlerinde sıklıkla karşılaşılan 9 temel hata öne çıkıyor. Bu hatalara sahipseniz olası bir denetimde riskli bir konumda olabilirsiniz.

DENETİMLER ARTIYOR

Sonradan Kontrol ve Riskli İşlemlerin Kontrolü Yönetmeliği'nin 27.10.2008 tarihinde yürürlüğe girmesinden sonra Gümrük ve Ticaret Bakanlığı müfettişleri tarafından dış ticaret işlemi gerçekleştiren firmalar inceleme-ye tabi tutuluyor. Risk Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından yapılan analizler sonucunda, faaliyet alanları veya dış ticaret işlemleri riskli görülen firmalarda müfettişler gümrük işlemlerini denetliyor.

Ayrıca, gümrük müdürlükleri, Risk Kontrol Genel Müdürlüğü koordinesinde ertelenmiş kontrol işlemleri yaparak şirketlerin ithalat ve ihracat işlemlerini geçmişe yönelik olarak denetliyor.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından müfettişler ve ilgili birimler eliyle yapılan bu denetimlerde, yüksek miktarda vergi tahakkukları ve vergi cezaları düzenleniyor. Bu kapsamda, gümrük işlemlerinde yapılan sistematik hatalar yüksek cezalara neden olabiliyor.

BAŞLICA HATALAR

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından yapılan denetimlerde çeşitli aksaklıklar ve hatalar tespit ediliyor. Bu hatalardan bazıları aşağıda yer alıyor. Aşağıda sıraladığımız sık yapılan hatalara sahipseniz, olası bir denetimde riskli bir konumda olabilirsiniz.

1 Hızlı kargo yoluyla gelen eşyanın gümrük idaresine beyan edilmemesi: Şirketinize hızlı kargo veya posta yoluyla gelen eşyaların, gümrük idaresine beyan edilmemiş olması olası bir denetimde başınızı ağrıtabilecek önemli bir hata olarak değerlendirilebilir. Zira bu kapsamdaki eşyalar, gümrük idaresine beyan edilmeksizin ithal edilmiş

sayılabiliyor ve söz konusu durumun tespit edilmesi nedeniyle ciddi yaptırımlar uygulanabiliyor. Hızlı kargo yoluyla şirketinize gelen eşyaların gümrük beyannamesi kapsamında beyan edilmeden ve ithalat vergileri ödenmeden yapılan ithalatlarında hiç de hafife alınmayacak miktarlarda ceza düzenlenebiliyor. Ayrıca bu durumun içeriğine göre farklı yaptırımlara konu olması da mümkün oluyor.

2 Royalty ve lisans ödemelerinin beyan edilmemesi: İthal ettiğiniz eşyalara ilişkin bir marka veya lisans ödemesi yapıyorsanız ve bu harcamaları gümrük idaresine beyan etmiyorsanız olası bir gümrük denetiminde sorun yaşayabilirsiniz. Zira ithal eşya ile alakalı olarak yapılan royalty ve lisans ödemeleri, gümrük kıymeti içerisinde yer alıyor. Royalty ve lisans ödemelerinin vergi idaresine 2 numaralı KDV beyannamesi ile beyan edilmesi riski azaltmakla birlikte gümrük vergisi ve özel tüketim vergisi gibi ithal anında tahsil edilen diğer vergilere ve cezalara ilişkin riski ortadan kaldırmıyor.

3 Transfer fiyatlandırması kapsamında düzenlenen debit note ödemelerinin beyan edilmemesi: Şirketiniz uluslararası bir şirketse ve transfer fiyatlandırması kapsamında yurtdışından debit note ödemelerine ilişkin bir fiyat farkı faturası geliyor ve bu fatura gümrük idaresine beyan edilmiyorsa olası bir denetimde cezai anlamda bir risk oluşabilir. Transfer fiyatlandırması politikası kapsamında düzenlenen bu ödemelerin gümrük idaresine beyan edilmemesi, ithal anında vergilerin hesaplandığı matrahın düşük beyan edilmesine neden →

oluyor. Böyle bir durumun tespitinde gümrük vergileri tahsil ediliyor. Ayrıca bu vergilerin 3 katı para cezası düzenleniyor. Esasen "debit note" ödemelerinin transfer fiyatlandırması uygulamaları dışında da gümrük kıymeti açısından değerlendirilmesi büyük önem taşıyor.

4 Gümrük tarifesinin yanlış beyan edilmesi: Gümrük vergilerini belirleyen temel unsurlardan biri olan gümrük tarifesinin yanlış beyan edilmesi sonucunda yüksek miktarda cezalar düzenlenebiliyor. Yanlış tarife nedeniyle vergi farkının çıkması durumunda eksik ödenen gümrük vergileri tahsil ediliyor ve 3 kat para cezası düzenleniyor. Özellikle yanlış tarife beyanı neticesinde standardizasyon tedbirlerine uyulmaması sonucunda eşyaya el konulması dâhil farklı cezalar düzenlenebiliyor.

5 Tercihli tarife belgelerine ilişkin hatalar: Gümrük idaresine ithalat esnasında ibraz edilen tercihli tarife belgelerinin belirlenen standartlara uymadığının tespit edilmesi durumunda, gümrük vergileri yanı sıra bu vergilerin 3 katı kadar ceza tatbik edilebiliyor. Bu kapsamda, sizlere

vergi avantajı sağlayan belgelerin şekil veya içeriğinin yanıltıcı veya hatalı olması durumunda, bu avantajdan yararlanmak bir yana önemli ölçüde risk alınmış oluyor.

6 Takas işlemleri nedeniyle KKDF ödenmesi: Yurtdışında yerleşik bir şirketten olan alacağınızı, ithalat nedeniyle bir borcunuza mahsup ediyor ve ithalat esnasında KKDF ödemiyorsanız, bu durum olası bir gümrük denetiminde sizin için risk yaratabilir. Zira "özel takas" olarak adlandırılan bu ödeme şekli nedeniyle KKDF tahsil edilmektedir.

7 Bedelsiz ithalata ilişkin bedel transferi: Bedelsiz ithalat, kambiyo mevzuatı uyarınca bedel transferi yapılmaksızın gerçekleştirilen ithalat işlemi şeklinde tanımlanıyor. Bedelsiz ithalat kapsamında gümrük idaresine ibraz edilen fatu- rayı tekabül eden bedelin daha sonra transfer edilmesi durumunda KKDF açısından bir risk ortaya çıkıyor.

8 İlişki halinin beyan edilmemesi: Özellikle çok uluslu şirketler arasındaki ticarete, ilişki hali gümrük idaresine verilen beyanname ekinde yer alan kıymet bildirim formunda yanlış beyan ediliyor. Bu yanlış beyan nedeniyle her bir beyanname için (2014 yılı için) 156 TL ceza düzenleniyor. Eğer ilişkili bir şirketinizden ithalat yapıyor ve bu ilişki halini gümrük idaresine beyan etmiyorsanız, beyanname başına (2014 yılı için) 156 TL usulsüzlük cezasıyla muhatap olabilirsiniz. Bunun yanında beyan edilen kıymetin bu ilişkidenden etkilenmemesi bekleniyor.

9 Ardiye giderlerinin eksik beyan edilmesi: Yurtiçi harcamalar olarak da bilinen, ithalat anında KDV matrahına dâhil edilmesi gereken ardiye giderlerinin düşük beyan edilmesinin gümrük idaresi tarafından yapılan denetimlerde tespit edilmesi durumunda cezalar düzenlenebiliyor. Bu kapsamdaki harcamaların, ithal anındaki beyan ile uyumlu olması gerekiyor.

YETKİLENDİRİLMİŞ YÜKÜMLÜ STATÜSÜ GELİŞİYOR!

YENİ DÜZENLEMELER

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından yürütülen çalışmalar neticesinde gümrük işlemlerinin kolaylaştırılmasına ilişkin olarak birtakım yeni düzenlemeler getirildi. Yetkilendirilmiş Yükümlü Statüsü'ne dair uygulamalara ilişkin Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliği ile usul ve esaslar yeniden belirleniyor. Bu kapsamda ithalat, yerinde gümrükleme ve izinli alıcı uygulamaları kullanılabilir hale geliyor.

İLGİLİ MADDELER

Yayımlanan yönetmelikle ithalat, yerinde gümrükleme ve izinli alıcı uygulamalarının statü sahipleri tarafından uygulanabilmesinin önü açıldı. Bununla birlikte yönetmeliğin 91'inci maddesi ve 11'inci maddesi kapsamındaki uygulamalarla 96 ve 142'nci maddelerinde düzenlenen "ithalat, yerinde gümrükleme" izni ve "izinli alıcı" yetkisi kapsamında yapılacak işlemler, bunlara ilişkin elektronik sistemin hazırlanmasını müteakip 01/01/2015 tarihinde yürürlüğe girecek. İlgili maddelerinin yürürlüğe gireceği 01/01/2015 tarihinden sonra ithalatçılar, bu uygulamalardan yararlanabilecek.

DENETİME HAZIR MISINIZ?

İthalat ve ihracat yapan şirketlerin Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından gerek sonradan kontrol gerekse ertelenmiş kontrol kapsamında yaptığı denetimlere hazırlıklı olması gerekiyor. Zira bu kapsamda yapılan denetimler artıyor ve gümrük denetimine tabi tutulan şirketlerin sayısı yıllara göre artış gösteriyor.

Olası bir gümrük denetimini gündemde tutmak, sonradan kontrol denetimi ve sonuçlarına hazırlıklı olmak şirketler için büyük önem taşıyor.

Gümrük işlemlerinde yapılan sistematik hatalar, şirketlerin yüksek vergi ve cezalara muhatap olmasına neden oluyor. Bu nedenle, risklerin yanında fırsatların da ortaya çıkarılmasını sağlayacak iç denetimlerin yapılması ve olası tespitlerin sonuçlarının takip edilmesi büyük önem taşıyor. Zira önceden işlemlerini kendi iradesi ile denetleyen veya denetleten şirketlerin, cezai işlemle karşılaşmadan gerekli aksiyonları alması ve riski minimize etmesi mümkün oluyor ●

VERGİ AFFI İYİ Mİ, KÖTÜ MÜ?

Emrah Akın,
YMM

Vergi, Direktör

E: eakin@kpmg.com
T: +90 216 681 90 40
M: +90 530 173 08 47

Abdulkadir Kahraman,
YMM

Vergi Bölüm Başkanı,
Şirket Ortağı

E: akahraman@kpmg.com
T: +90 216 681 90 04
M: +90 533 294 97 24

Yeni vergi affı, haziran başında TBMM Başkanlığı'na verilen bir kanun teklifiyle hızla ve de haklı olarak gündemin ilk sırasına yerleşti. Vergi afları, günahları ve sevaplarıyla ekonomik sistem ve kamu maliyesi üzerinde ciddi etkileri olan düzenlemeler. Yazımızın asıl amacı, konu hakkında derin vergisel veya mali analizler yapmaktan ziyade, "vergi aflarını" daha iyi anlamaya yardımcı bir rehber oluşturabilmek.

İYİ BİR HABER Mİ?

Vergi affını, devletin bazı alacak haklarından vazgeçmesi olarak tanımlamak

mümkün. Elbette bu alacak haklarından vazgeçmek için Anayasa'nın ilgili hükmüne de uygun olarak bir yasa çıkarmak zorunlu.

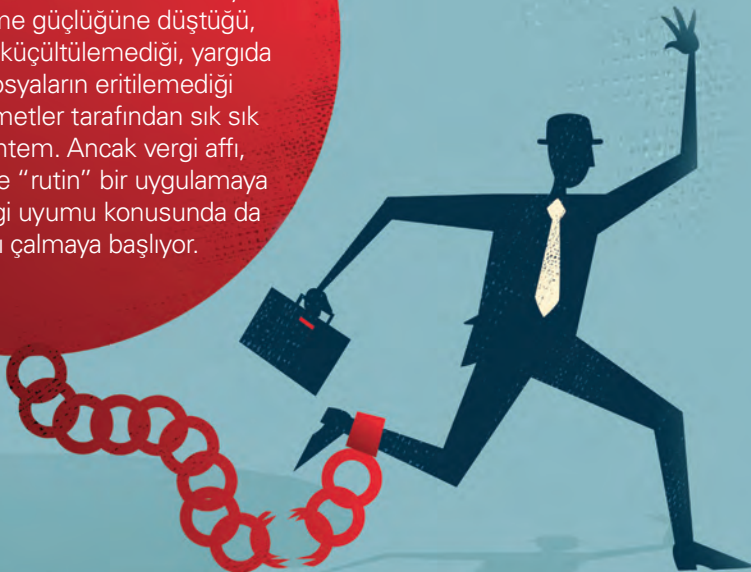
Bir diğer açıdan bakarsak vergi afları, hem bilinçli olarak vergi ödemeyenlere hem çeşitli mali imkânsızlıklar yüzünden vergisel yükümlülüklerini yerine getiremeyenlere yeni bir şans veren düzenlemeler. Bu taraflarıyla vergi afları, kamuoyunda sürekli yapılan tartışmaların aksine "vergi uyumunu" artırmanın da en önemli araçları. Vergi affını takip edecek ciddi yaptırımlar ve etkin denetimler, mükelleflerin vergiye uyumunu artırıyor. Ancak bu tablonun, Türkiye'nin geçmiş vergi affı pratiğiyle örtüştüğünü söylemek de oldukça zor. Sık sık çıkarılan vergi aflarının "afla aklanma alışkanlığı" olan yeni bir mükellef tipi yarattığı ve bu bağlamda da vergi uyumuna ciddi zarar verdiği iddia edilebilir.

Ekonomik krizler dolayısıyla mükelleflerin bazı dönemlerde ödeme güçlüğüne düştüğü, kayıt dışı ekonominin küçültülemediği, düzenli vergi denetimi oranlarının gelişmiş ülkelere kıyasla düşük kaldığı, yargıda biriken ihtilaflı dosyaların bir türlü eritilemediği, hatta aksine sürekli arttığı ve vergi idaresi bünyesindeki takipli dosyaların sayılarının sürekli katlandığı bir ülkede, vergi aflarından uzak durabilmek de oldukça zor görünüyor.

Vergi uyumuna önemli katkıları olan vergi afları, aslında sadece az gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelere mahsus düzenlemeler de değiller. OECD bünyesindeki Belçika, Fransa, Avusturya, İtalya ve İsviçre gibi gelişmiş ülkenin de vergi aflarına başvurduğu biliniyor. Ancak vergi affı, mükellefler gözünde "rutin" bir uygulamaya dönüştüğü an, vergi uyumu konusunda da tehlike çanları çalmaya başlıyor. Türkiye'nin vergi affı pratiğini de bu çerçeveye oturtmak mümkün.

Özetle alışkanlık haline gelmemiş ve ihtiyaçlara uygun olarak düzenlenip yönetilen bir vergi affı, vergi uyumunu artırmaya, idarenin ve yargının iş yükünü →

Haziran başında verilen kanun teklifiyle Türkiye, yeni "vergi affını" konuşmaya başladı. Peki vergi affı iyi mi, kötü mü? Aslında vergi aflarının, vergi uyumuna önemli katkıları var. Af, ekonomik krizler nedeniyle mükelleflerin ödeme güçlüğüne düştüğü, kayıt dışı ekonominin küçültülemediği, yargıda biriken ihtilaflı dosyaların eritilemediği dönemlerde hükümetler tarafından sık sık başvurulan bir yöntem. Ancak vergi affı, mükellefler gözünde "rutin" bir uygulamaya dönüştüğü an, vergi uyumu konusunda da tehlike çanları çalmaya başlıyor.

Vergi afları, hem bilinçli olarak vergi ödemeyenlere hem çeşitli mali imkânsızlıklar yüzünden vergisel yükümlülüklerini yerine getiremeyenlere yeni bir şans veriyor.

azaltmaya, kayıt dışı ekonomiyi küçültmeye, ekonomik sıkıntıda olan yatırımcıları rahatlatmaya ve bütçe gelirlerini artırmaya yarayan önemli bir anahtardır.

KÖTÜ BİR HABER Mİ?

Her şeyden önce vergi aflarının toplumdaki “eşitlik ve adalet” fikrine ters düştüğü iddia edilebilir. Sık tekrarlanan vergi afları, vergisini düzenli olarak beyan edip ödeyen mükelleflerin vergi sistemine olan inançlarını sarsıyor ve vergiye uyumlarını düşürüyor.

Sık sık çıkarılan vergi aflarının yarattığı “afla aklanma alışkanlığı” olan mükellef tipi, vergisel yükümlülüklerini tam olarak yerine getirmeyerek vergisini düzenli ödeyenlere kötü örnek oluşturuyor. Bu nedenle vergi afları sayesinde sağlanan vergi tahsilatı da kayıt dışının kayıt içine alınmasından ziyade vergisel yükümlülüklerini af beklentisiyle bilinçli olarak yapmayan mükelleflerin normal olarak ödemesi gereken vergilerinin afla tahsilatına dayanıyor. Vergi aflarının bir rutine dönüştüğü ülkelerde, vergi denetiminin sağlıklı bir şekilde yapılması ve Gelir İdaresi’nin etkinliğinin artması da oldukça zor.

Özetle, bir alışkanlık haline dönüşen ve uygulamalarının ertesinde ciddi idari tedbirlerle desteklenmeyen vergi aflarının, büyük ekonomik ve mali sonuçlarının olması kaçınılmazdır.

KAPSAMINDA NELER VAR?

(Meclise ilk sunulan haliyle)

- 30 Nisan 2014 tarihinden önceye ait veya bu tarihe kadar verilmesi gereken beyannamelere ilişkin vergiler ve bunlara bağlı vergi cezaları, gecikme faiz ve zamları,
- 2014’e ilişkin olarak 30 Nisan 2014 tarihinden önce tahakkuk eden vergi ve buna bağlı vergi cezaları ile gecikme faiz ve zamları,(MTV 2. Taksit bu kapsama girmiyor)
- 30 Nisan 2014 tarihinden önce yapılan tespitlere ilişkin vergi aslına bağlı olmayan vergi cezaları,
- 30 Nisan 2014 tarihinden önce vadesi geldiği halde ödenmemiş olan, askerlik, trafik, seçim, karayolları, nüfus ile ilgili kanunlara dayalı olarak kesilen idari para cezaları,
- 30 Nisan 2014 tarihinden önce vadesi geldiği halde 6183 sayılı Kanun hükümleri uyarınca takibe konu edilen ve henüz ödenmemiş olan, adli ve idari para cezaları ile Türk Petrol Kanunu uyarınca alınan Devlet hakkı ve hissesi, Şeker Kanunu’na göre alınan şeker fiyat farkı, Maden Kanunu uyarınca alınan Devlet hakkı ve özel idare payı ile madencilik fonu gibi bazı kamu alacakları
- 5510 Sayılı Kanun kapsamındaki sigortalılık statülerinden kaynaklanan sigorta primleri, emeklilik keseneği ve kurum karşılıkları ile işsizlik sigortası primi ve sosyal güvenlik destek primi, yine isteğe bağlı sigorta primi ve topluluk sigortası primleri,
- Sosyal güvenlik mevzuatı uyarınca takip edilen damga vergileri, özel işlem vergisi ve eğitime katkı payları, inşaatlarla ilgili eksik işçilik tutarı üzerinden hesaplanan sigorta primleri, genel sağlık sigortalısı olanların primleri

BUNLARA DİKKAT!

Af teklifinin TBMM’ye sunulduğu ilk halinde vergi asıllarına değil vergiye bağlı fer’i alacaklar olan “ceza ve faizlere” bir af getirdiği dikkatten kaçırılmamalı. 6111 sayılı Kanun’da da bu model benimsenmişti. Ancak; Plan Bütçe Komisyonu çalışmaları sırasında hükümetin talebiyle vergi aslına bağlı vergi cezalarının tamamen silinmesi uygulamasından vazgeçileceği anlaşıyor.

Buna göre, yukarıda belirttiğimiz alacaklardan kesinleşmiş, ancak kanunun yayımlandığı tarihe kadar ödenmemiş veya ödeme süresi geçmemiş alacaklara ilişkin gecikme faiz ve zamları yerine kanunun yayımlandığı tarihe kadar TEFE/ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutar ve verginin aslı ödenecek. Vergi cezalarına ilişkin yukarıda belirttiğimiz Plan Bütçe Komisyonu’nun muhtemel değişikliği dikkatten kaçırılmamalıdır.

Uygulamaya göre mükelleflerin, hesaplanacak borçlarını 2’şer aylık dönemler halinde ve 18 eşit taksitte ödemeleri mümkün. 120 TL’nin altındaki idari para cezalarının da (sigara kullanım cezaları hariç) otomatik olarak silineceğini belirtmek gerekli.

Af kanunu ile kurumlar vergisi mükelleflerinin 31/12/2013 itibarıyla bilançolarında yer alan ancak işletmede fiilen bulunmayan “kasa mevcutları” ile “ortaklardan alacak ve borç tutarı” arasındaki net alacak tutarının düzeltilmesine de imkan sağlanıyor. Bu imkândan yarar-

GEÇMİŞTE GETİRİLEN AFLAR

Yıllar	Kanun Numarası	Vergi Aslı	Vergi Cezası	Gecikme Zammı, Gecikme Faizi	Stok affı	Ek Servet Bildirimi	Matrah Artımı
1963	218	-	✓	-	-	-	-
1963	252	✓	✓	✓	-	-	-
1963	325	✓	✓	✓	-	-	-
1965	691	✓	✓	✓	-	-	-
1966	780	-	✓	✓	-	-	-
1974	1803	-	✓	✓	-	-	-
1981	2431	-	✓	✓	✓	✓	-
1982	2571	-	✓	✓	-	-	-
1983	2801	✓	✓	✓	✓	✓	✓
1984	3239	-	✓	✓	-	-	-
1988	3505	-	✓	✓	-	-	-
1988	3512	-	✓	✓	-	-	-
1989	3571	-	✓	✓	-	-	-
1990	3689	-	✓	✓	-	-	-
1992	3787	-	✓	✓	-	-	✓
1998	4369	✓	✓	-	-	-	-
2002	4751	✓	✓	✓	-	-	-
2003	4811	-	✓	✓	✓	-	✓
2008	5811	-	✓	-	-	✓	-
2011	6111	✓	✓	✓	✓	✓	✓

lanılması halinde hesaplanacak yüzde 3 oranındaki verginin de süresinde ödenmesi şart.

Dava süreci devam eden vergi alacaklarının, inceleme ve tarhiyat safhasındaki alacakların ve matrah artırımının (gelir, kurumlar, katma değer vergisi ve gelir vergisi stopajı gibi) af kapsamına alınmadığı görülüyor. Bu hususların kapsamda olmamasının, daha önceki kesimlerde izah ettiğimiz vergi aflarından beklenen faydaları azaltacağını söyleyebiliriz. Özellikle yargının ve gelir yönetiminin iş yükünün azaltılması bağlamında gerekli hükümlerin kapsama alınmasının büyük yararı olacağı iddia edilebilir. Plan Bütçe Komisyonu çalışmalarının sona erdiği düşünülse bile TBMM Genel Kurulu'nda da bu konularda ekleme ve değişikliklerin yapılması mümkün.

NEYAPMALI?

Vergi afları, rutin olmadıkları ve iyi hazırlanıp iyi yönetildikleri sürece vergi uyumuna önemli katkıları olan düzenlemelerdir. Sürekli tekrarlayan aflarla, "afla aklanmayı alışkanlık haline getiren" bir mükellef modelinin yaratıldığı ülkelerde,

vergi aflarının vergisel uyumu zedelemesi de kaçınılmaz.

Vergi affına ilişkin kamuoyu iletişiminin iyi kurulması oldukça önemli bir unsur olarak karşımıza çıkıyor. Kurulacak kamuoyu iletişimde verilecek temel mesajın, vergi affından sonra ciddi bir vergi kontrol sisteminin kurulacağı ve olağanüstü gelişmeler dışında affın tekrarının artık mümkün olmayacağı hususlarına odaklanması oldukça önemli.

Daha önce de vurguladığımız üzere tekrarlayan ekonomik krizler dolayısıyla mükelleflerin bazı dönemlerde ödeme güçlüğüne düştüğü, kayıt dışı ekonominin küçültülemediği, düzenli vergi denetimi oranlarının gelişmiş ülkelere kıyasla düşük kaldığı, yargıda biriken ihtilaflı dosyaların bir türlü eritilemediği hatta aksine sürekli arttığı ve vergi idaresi bünyesindeki takipli dosyaların sayılarının sürekli katlandığı bir ülkede vergi aflarının tekrarlamayacağını söylemenin de ne kadar gerçekçi bir yaklaşım olduğu tartışılabilir.

Modern ve gelişmiş bir ülkenin sağlıklı ekonomik ve mali sisteminde vergi aflarının "istisnai" düzenlemeler olarak ve vergi uyumunu arttıracakları unutulmamalı ●

TÜRKİYE'NİN VERGİ AFFI TARİHİ

30 AF ÇIKARILDI Modern mali tarihimize 30 civarında vergi affı yapıldığı söylenebilir. Bunlar arasında özellikle 1960 sonrasında çıkarılanlar, özel önem arz ediyor. Çünkü mevcut vergi sisteminin temelleri, bu dönemde yayımlanan Gelir ve Kurumlar Vergisi ile Vergi Usul Kanunları ile atıldı.

ŞEFFAFLIK ŞART Vergi aflarının etkinliğinden bahsedebilmek için af sonuçlarının da şeffaf bir şekilde

kamuoyuyla paylaşılması oldukça önemli. Ülkemizde bu anlamda doğru ve yeterli veriye ulaşmanın oldukça zor olduğunu söyleyebiliriz.

TAHSİLATLAR Mevcut en güvenilir verilere göre:

- 4811 sayılı kanun kapsamında 2003 ve 2004 yıllarında toplam 7.568.516.429 TL

- En son af kanunu olan 6111 sayılı kanun kapsamında ise 31 Mayıs 2014 itibarıyla 26.366.000.000 TL tahsilat gerçekleşmiş durumda.

Bu konuda aftan yararlanan mükellef profili, afla ilk kez mükellef olanların bilgileri, tahakkuk, tahsilat oranları, il bazında ayrıştırma gibi konularda daha kapsamlı verilerin düzenli olarak kamuoyuyla paylaşılmasının yararlı olacağı düşüncesindeyiz.

BORÇ KULLANARAK ŞİRKET SATIN ALMANIN PÜF NOKTALARI

Yatırımcıların borçlanarak yerli şirketlerin hisselerini alması, uzun zamandır uygulanan bir yöntem. Ancak bu tarz işlemlerden kaynaklanan vergisel sorunlar, halen çözülmüş değil. Üstelik yeni Türk Ticaret Kanunu (TTK), ilave kısıtlamalarla durumu daha da karmaşık hale getirdi.

Begüm Kitiş

Vergi, Direktör

E: bkitis@kpmg.com

T: +90 216 681 90 47

M: +90 533 282 33 95

Şirketler arasında gerçekleştirilen birleşme, devir ve satın alma işlemleri, artık günümüz küresel ekonomik düzeninin önemli araçlarından biri haline geldi. Yatırımcılar, bir başka şirketin hisselerini satın almak için özkaynak veya borç kullanabilmektedir. Borç kullanımı bazen özkaynakların yeterli olmadığı ölçüde büyük satın almaları gerçekleştirmek için kullanılan kaldıraçlı bir yatırım modeli (Leveraged Buy Out) veya daha genel olarak finansal/vergisel planlama amacıyla uygulanır.

Türkiye’de özellikle finansal yatırımcıların ve girişim fonlarının borçlanarak yerli şirketlerin hisselerini alması, uzun zamandır bilinen ve uygulanan bir yöntem. Ancak bu şekilde yapılan satın alma işlemlerinden kaynaklanan vergisel sorunlar halen çözümlenmiş değil. Üstelik yeni Türk Ticaret Kanunu’nun yürürlüğe girmesiyle ortaya çıkan ilave kısıtlamalar, durumu daha da karmaşık hale getirdi. Bu kapsamda karşılaşılan ana konuları ve sorunlara ilişkin durum değerlendirmemizi aşağıda özetlemeye çalıştık.

FİNANSMAN SORUNU

Borçlanarak hisse satın alma işleminde önemli kriterlerden birisi borcun (anapara ve faiz olmak üzere) geri ödenmesinin güvence altına alınmasıdır. Bir yatırım şirketi üzerine kredi alınarak başka bir şirketin hisselerine yatırım yapılması durumunda yatırım şirketi, kredi geri ödemelerini ancak satın aldığı şirketten ileride gelecek

temettü (kâr payı) ödemeleriyle veya ileride satın aldığı şirket hisselerini satarken elde ettiği değer artış kazancı ile karşılayabilir. Ancak temettü ödemeleri, TTK ve vergi mevzuatı çerçevesinde satın alınan şirketin gelecek yıllardaki kârlılığına bağlı hesaplanacak bir tutar olacaktır. Diğer taraftan temettü ödemelerinin ödeme dönemleri de (yıl sonu temettü ödemesi veya yıl içindeki avans temettü ödemeleri olarak) yine TTK ile sınırlandırılıyor. Değer artış kazancı ise yatırım sürecinin sonunda elde edilmesi muhtemel uzun vadeli bir kazanç olduğu için yatırım dönemi içinde kredi geri ödemesi için kaynak oluşturmaz.

Dolayısıyla böyle bir yapının kredi veren bankalar nezdinde güvenilirliği az ve bankalar ek teminatlar veya güvenceler talep ediyor. Eğer yatırım yapan şirketin Türkiye’de başka mal varlığı yoksa veya teminat olarak gösterilmeye uygun değilse bu durumda yatırım yapan şirket sadece satın almaya çalıştığı şirketin mal varlığını teminat gösterme yoluna gidebilir. Geçmiş yıllarda bunun uygulamada sıklıkla yapıldığını görüyorduk.

YENİ TTK’DAKİ KISITLAMALAR

Yeni TTK’nın 379’uncu maddesi, “Bir şirket kendi paylarını, esas veya çıkarılmış sermayesinin onda birini aşan veya bir işlem sonunda açacak olan miktarda, ivazlı olarak iktisap ve rehin olarak kabul edemez” hükmünü getiriyor. Buna ilave olarak 380’inci madde içinde, “Paylarının iktisap edilmesi amacıyla şirketin başka bir kişiyle yaptığı, konusu avans, ödünç veya teminat verilmesi olan hukuki işlemler batıldır” diye ilave bir tedbir ekleniyor.

Dolayısıyla eskiden yaygın olarak uygulanan satın alınan iştirakin mal varlıklarının satın alma kredisi için

teminat gösterilmesi uygulaması, yeni TTK sonrası uygulanamaz hale geliyor. Bu durumda, bankaların bu gibi bir yapıya kredi vermesi iyice zorlaşıyor. Sonuç olarak, Türkiye’de halihazırda kredi alabilir durumda faaliyeti olmayan bir yatırımcı (örneğin yabancı bir yatırımcı), bu gibi şirket alımı ve özelleştirme ihalelerinde finansman modeli bakımından dezavantajlı bir duruma düşüyor.

BİRLEŞMEDE DURUM NASIL?

Gerek TTK’nın getirdiği kısıtlamalar gerekse yatırım şirketinin finansman giderlerini vergisel olarak indirmeme sorunu, yatırımcıları alternatif olarak satın alma sonrası yatırım şirketini satın alınan iştirakle birleştirme yoluna itiyor. Böyle bir birleşme, Kurumlar Vergisi Kanunu 18, 19 ve 20. maddeleri kapsamında vergisiz olarak yapılabilir.

Özellikle bu projelerde kredi veren bankaların satın alma sonrası birleşme alternatifini daha sıklıkla tercih ettiğini ve yatırımcılara dayattığını gözlemliyoruz. Bu şekilde, birleşme sonrası banka kredisi birleşilen şirketin içine devir olduğundan temettü ödemelerine bağlı kalınmadan, şirketin faaliyetlerinden kaynaklanan normal nakit akışı içinde kredi geri ödenmesi sağlanmış olunuyor. Aynı zamanda banka birleşme sonrası kredisini devir alan faal şirketten veya varlıklarından kredisini geri alma hakkını kazandığı için teminat sorunu da ortadan kalkmış oluyor.

Ancak bu gibi bir birleşme sonrası satın almaya ilişkin finansman giderlerinin, satın alınan şirketin kârından vergisel olarak indirilmesi konusu da net değil. Kurumlar Vergisi Kanunu’nun birleşmeye ilişkin hükümleri, bu konuda özel bir kısıtlama getirmiyor.

Ancak Gelir Vergisi Kanunu’nun ticari kazançlara ilişkin “Teşebbüs sahibinin işletmeye koyduğu sermaye için yürütülecek faizler gider kabul edilmez” hükmü ile Vergi Usul Kanunu’nun 3’üncü maddesinde yer alan “Vergi kanunlarının uygulamasında kanunların hükümleri, konuluşundaki maksat, hükümlerin kanunun yapısındaki yeri ve diğer maddelerle olan bağlantısı gözönünde tutularak uygulanır” hükmü birlikte değerlendirildiğinde durum değişiyor. Bu hükümlere göre satın alma kredisinin aslında ortağın finansmanına ilişkin bir kredi olduğu ve satın alınan şirketin ticari faaliyetinin idamesiyle ilgisi olmadığı iddiasıyla gider olarak indirimi reddedilebilir. İlave olarak bu şekilde bir satın alma kredisi için yapılan geri ödemelerin ortağa yapılan örtülü kâr dağıtımı olduğu iddia edilebilir.

Bu konuda geçmişte yapılmış bazı vergi inceleme ve tarhiyatlarının uzlaşma yoluyla çözülmüş olması nedeniyle vergi mahkemelerine yansımış ve çözümlenmiş örnek bir olay bulunmamakta. Dolayısıyla söz konusu potansiyel riskin değerlendirilmesi ve gerek yatırımcılara gerek kredi veren kuruluşlara sağlıklı bir analiz sunulması da mümkün değil.

YATIRIM KARARLARINI ETKİLİYOR

Türkiye’de yatırımcılar arasında uzun zamandır tartışılan ancak mevzuat eksikliği veya uygulamadan kaynaklanan belirsizlikler sebebiyle netleştirilmeyen bu gibi konular yatırımcıların kararlarını etkiliyor. Daha fazla yabancı yatırımcı çekmek, bu yatırımcılara daha şeffaf ve eşit rekabet ortamı sağlamakla mümkün olur. Yatırımların finansal ve vergisel planlanması, bu anlamda çok önemli. Türkiye gibi özellikle daha çok ve uzun vadeli yabancı yatırım çekmek isteyen bir ülkede, bu gibi tartışılabilir konular, yatırımcıların, finansal piyasa oyuncularının ve onlara destek veren danışmanların görüşleri alınarak ortak bir çözüme kavuşturulabilirse ülkenin ekonomik gelişmesi için olumlu bir adım atılmış olur ●

VERGİ SORUNU

Borçlanarak hisse satın alma işleminde en önemli vergisel kriterlerden biri, hisse alımı için alınan borç üzerinden yüklenilen finansman giderlerinin (faiz, kur farkı gibi) gider olarak dikkate alınabilmesi olanağıdır. Kurumlar Vergisi Kanunu, istisna kazançları düzenleyen 5’inci maddesinde, iştirak hisseleri alımıyla ilgili finansman giderlerinin istisna dışı kurum kazançlarından indirilmesine olanak veriyor. *

HANGİ KURUM YARARLANIYOR?

Bu hükmün yatırımcılar için pozitif bir anlamı olmakla birlikte, uygulamada ancak iştirak hissesi alımı dışında başka ticari faaliyeti olan ve bu faaliyeti dolayısıyla vergiye tabi kazancı olan (yani Türkiye’de ticari faaliyet kapsamında kazanç elde eden) bir kurumun yararlanması mümkün. Şöyle ki finansal yatırımcıların, girişim fonlarının veya Türkiye’ye ilk kez yatırım yapacak yabancı bir şirketin, Türkiye’de kuracağı bir yatırım şirketinin başka ticari faaliyeti olmadığı ve vergiye tabi kazancı oluşmadığı için fiilen finansman gider indiriminden yararlanması mümkün değil.

FİYATLARI VE REKABETİ ETKİLİYOR

Bu gibi bir durum, yatırımcıların finansman maliyetlerini vazgeçilen kurumlar vergisi tasarrufu (finansman giderlerinin yüzde 20’si) kadar artırıyor ve Türkiye’de yapılan birleşme, satın alma ve özelleştirme gibi projelerde teklif edilen fiyatları etkiliyor. Diğer taraftan ihaleye teklif veren firmalar arasında, Türkiye’de ticari faaliyet kapsamında kazanç elde eden ve finansman giderlerini kurumlar vergisi matrahından indirme olanağı olan şirketlere de avantajlı fiyat sunma olanağı veriliyor.

* Kurumlar Vergisi Kanunu Madde 5-3: “İştirak hisseleri alımıyla ilgili finansman giderleri hariç olmak üzere kurumların kurumlar vergisinden istisna edilen kazançlarına ilişkin giderlerinin veya istisna kapsamındaki faaliyetlerinden doğan zararlarının, istisna dışı kurum kazancından indirilmesi kabul edilmez.”

TEŞVİK SİSTEMİNE ÖNEMLİ MAKYAJ!

Yatırım teşvik sistemini düzenleyen 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (BKK) ile 2012/1 sayılı tebliğin yayımlanmasının üzerinden iki yılı aşkın bir süre geçti. Daha sonra birkaç revizyon da yapıldı. Ancak 8-9 Mayıs 2014'te yayımlanan 2014/2 sayılı tebliğ ve 2014/6058 BKK ile de teşvik sistemine yenilikler getirilmiş durumda. İşte bu değişikliklerden en dikkat çekenler...

Emrah Akın,
YMM

Vergi, Direktör

E: eakin@kpmg.com
T: +90 216 681 90 40
M: +90 530 173 08 47

Yatırım teşvik sistemimizin temel düzenlemesi olan 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (BKK) ve 2012/1 sayılı tebliğin yayımlanmasının üzerinden iki yılı aşkın bir süre geçmiş durumda. Geçtiğimiz iki yıl içinde yatırım teşvik sisteminde en önemlisi Şubat 2013'te yapılan ve otomotiv sektörünü ilgilendiren değişiklik olmak üzere birkaç revizyona gidilmişti. 8 ve 9 Mayıs 2014 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 2014/2 sayılı tebliğ ve 2014/6058 BKK ile de teşvik sistemine önemli şekilde makyaj yapılmış durumda. Bu değişikliklerin en dikkat çekici olanlarının altını çizelim...

YATIRIMA BAŞLAMA SÜRESİ UZATILDI

Avantajlı oran ve sürelerle sahip teşviklerden yararlanmak için gerekli olan "yatırıma başlama süresi" bir yıl uzatıldı. Teşvik sistemi, 31/12/2013 tarihine kadar başlanacak yatırımlar için daha yüksek oran ve sürelerde vergi ve SGK prim destekleri öngörüyordu. İlgili BKK'da bir değişikliğe gidilmediği için 2014 başı itibarıyla bu avantajlı süre ve oranlar otomatik olarak azaldı. Türkiye'de yatırım

yapma niyetinde olan ulusal ve uluslararası yatırımcılar tarafından bu durum ciddi şekilde eleştiriliyordu. Mayıs ayında yapılan değişiklikle bu süre 31/12/2014'e kadar uzatılmış oldu. Bu adımın, Türkiye'de yatırım yapma niyeti olan yatırımcıların motivasyonunu artıracaklarını söylemek mümkün.

SAT VE GERİ KİRALA DEVREDE

Teşvikli makine ve teçhizat da artık sat ve geri kiralaya (sale-and-leaseback) konu olabilecek.

Teşvik belgesi kapsamında alınan makine teçhizatın, sat ve geri kiralaya işlemine konu edilip edilemeyeceği oldukça tartışmalı bir konuydu. 8 Mayıs'ta yayımlanan 2014/2 sayılı tebliğ, bu konudaki soru işaretlerini ortadan kaldırmış oldu. Buna göre, teşvik belgesi kapsamında temin edilmiş olan makine ve teçhizatın tamamının veya bir kısmının, finansal kiralama şirketi tarafından bizzat kiracıdan satın alınarak da finansal kiralama işlemine konu edilmesi mümkün. Burada bazı özellikli durumlarda Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nün izninin de gerekeceği göz önünde tutulmalı.

“ÖNCELİKLİ YATIRIMLAR”A YENİLERİ EKLENDİ

2012’de yatırım teşvik sistemine yeni bir teşvik modeli olarak giren “öncelikli yatırım” kavramıyla birlikte “madencilik, kanserojen / biyoteknolojik ilaç, demiryolu ile yük veya yolcu taşımacılığı, otomotiv, uzay veya savunma sanayiine yönelik test merkezleri, rüzgar tüneli” gibi yatırımlar, yapıldıkları yatırımın yerine bakılmaksızın 5. bölge desteklerinden yararlanabilir hale getirildi. Örnek verecek olursak; 1. Bölge’de yer alan İstanbul’da BKK’da belirlenen şartları sağlayan bir otomotiv yatırımını gerçekleştiren bir yatırımcının, 5. Bölge için sağlanan ve özetlediğimiz şu desteklerden yararlanması mümkün:

- KDV istisnası
- Gümrük vergisi muafiyeti
- 7 yıl süreyle sigorta primi işveren hissesi desteği
- Yüzde 40 yatırıma katkı oranıyla yüzde 80 vergi indirimi
- 700 bin TL’ye kadar faiz desteği
- Yatırım yeri tahsis

TEŞVİK SİSTEMİ VE 2023 VİZYONU

- YENİ TEŞVİK SİSTEMİ 2012’de açıklanan yeni teşvik sistemi, Türkiye’nin 2023’te 500 milyar dolar mal ve 150 milyar dolar hizmet ihracatı yapan, kişi başına milli geliri 25 bin dolar olan bir ekonomiye ulaşabilmesinin en önemli anahtarlarından birisi olarak hazırlandı. Geçtiğimiz 2 yıla bakılınca teşvik sisteminden istenen verimin henüz tam olarak alındığını söylemek oldukça güç.
- Geçtiğimiz dönemde teşvik sisteminde yapılan birçok revizyon doğru ve yerinde olmakla birlikte teşvik sisteminin kamu ve özel tüm paydaşlarla birlikte yine de masaya yatırılıp ciddi bir şekilde tekrar gözden geçirilmesi elzem görünüyor. Aksi takdirde, 2023 hedeflerine gidilen yolda teşvik sisteminin katkısı oldukça zayıf kalabilir.

Bunlara ek olarak, bu yatırımları yapan yatırımcının, “yatırıma katkı oranının yüzde 50’sini yatırım döneminde” kullanabileceğini de vurgulamak gerekli. Bu sayede, yatırım henüz tamamlanıp işletmeye geçmese dahi yatırımcı bir kısım vergisel destekten yararlanabilecek ve ek bir finansman olanağına kavuşmuş olacak.

KAPSAMA GİREN YENİ YATIRIMLAR

9 Mayıs 2014’te BKK’da yapılan değişiklikle öncelikli yatırımlar kapsamına yeni yatırım unsurlarının girdiği görülüyor. Bu yatırımları aşağıdaki gibi sıralamak mümkün;

- **Enerji verimliliğine yönelik yatırımlar:** Bu yatırımların, Enerji Bakanlığı’ndan proje onayı alması, yıllık asgari 500 ton eşdeğeri petrol enerji tüketimi olan mevcut imalat sanayi tesislerinde gerçekleştirilmesi, birim ürün başına en az yüzde 20 enerji tasarrufu sağlaması ve yatırım geri dönüşlerinin de 5 yıl olması gerekiyor.
- **Atık ısıdan elektrik üretme yatırımları:** Bu yatırımlar, bir tesisteki atık ısıdan geri kazanım yoluyla elektrik üretimine yönelik yatırımlar. Doğalgaza dayalı yatırımlar bu kapsam dışında tutulmuş durumda.
- **Doğalgaz yatırımları:** Asgari 50 milyon TL tutarındaki sıvılaştırılmış doğalgaz (LNG) yatırımları ile yer altı doğalgaz depolama yatırımları da öncelikli yatırımlar kapsamına dahil edildi.

Atılan bu adımı, olumlu bir adım olarak değerlendirmemiz mümkün. Ancak başka birçok yatırım türü de buraya eklenerek öncelikli yatırım kapsamının biraz daha genişletilmesi daha yararlı olabilir ve önemli bir yatırım motivasyonu yaratılabilirdi. Bu sayede, Türkiye’nin özellikle bazı yatırımlar bağlamında, önemli bir yatırım üssü (hub) haline getirilmesi de sağlanabilirdi.

TERMAL TURİZM DE DESTEKLENECEK

Termal turizm de “öncelikli yatırım” kapsamına alınmış durumda. Değişiklik öncesinde, Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri’nde yapılacak turizm yatırımlarından, bölgesel desteklerden yararlanabilecek nitelikteki, turizm konaklama yatırımları “öncelikli yatırım” sayılarak yapıldıkları her yerde 5. bölge desteklerinden yararlanıyordu. Ancak termal turizm yatırımları, bu kapsamda bulunmuyordu. Yapılan değişiklikle “termal turizm yatırımları” da öncelikli yatırımlar kapsamına alınmış durumda.

Türkiye’nin önemli bir potansiyelinin olduğu termal turizmi ve sağlık turizminin gelişmesi için atılan bu yeni adım oldukça dikkate değer.

Bunun dışında kreş ve gündüz bakımevi yatırımları da 5. bölge desteği alabilecek.

Özel sektör tarafından gerçekleştirilecek olan okul öncesi, ilköğretim, ortaokul ve lise eğitim yatırımları “öncelikli yatırım” olarak destekleniyordu. Bu yatırımlar arasına kreş ve gündüz bakımevleri yatırımları da dahil edilmiş durumda ●

GELECEK 3 AYIN GÜNDEMİ

2014 yılının ilk yarısındaki vergi telaşı önemli ölçüde geride kalmış gibi gözüküyor. Yine de haziran ayının ilk haftası içinde TBMM'ye sunulan kanun teklifi, vergi gündemini hızlıca değiştirmiş durumda. Söz konusu tasarı yine vergi ve sigorta borçlarıyla idari para cezalarına ilişkin af getiriyor. Tasarı kapsamında neler olacak, yeni dönem gelişmeler nasıl bir yol haritası çizmeyi gerektiriyor, bunları inceledik...

Timur Çakmak

Vergi, Şirket Ortağı

E: tcakmak@kpmg.com

T: +90 216 681 90 00

M: +90 530 954 64 09

Yerel seçimler sonrası gelir ve kurumlar vergisi beyannameleri ve arkasından da geçici vergi beyannamesinin verilmesiyle 2014 yılının ilk yarısındaki vergi telaşı önemli ölçüde geride kaldı. Bununla birlikte haziran ayının ilk haftası içinde TBMM'ye sunulan kanun teklifi, vergi gündemini hızlıca değiştirmiş durumda. Söz konusu tasarı yine vergi ve sigorta borçlarıyla idari para cezalarına ilişkin af getiriyor. Bununla birlikte 2013 yılında TBMM'ye sevk edilen ve yeni gelir vergisi tasarısı konusunda önemli bir çalışmanın halen olmadığını da belirtelim.

YENİ VERGİ AFFI

2 Haziran 2014 tarihinde bir grup milletvekili tarafından TBMM Başkanlığına verilen kanun teklifiyle vergi alacakları, idari para cezaları ve Sosyal Güvenlik Kurumunca tahsil edilen prim gibi borçların yeniden yapılandırılması gündeme geldi. Yeni kanun teklifinin, 25.02.2011 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren ve vergi ve sigorta alacaklarıyla idari para cezalarına geniş ölçüde af getiren 6111 sayılı kanunla yapılan düzenlemeye benzer bir düzenlemeyi içerdiğini görüyoruz. Buna göre yeni "vergi affı" kanunu teklifi, vergi ve sigorta başlığı altında özetle şu konuları kapsıyor:

Yapılan bu düzenlemeyle vergi borçları ile idari para cezalarına ilişkin olarak;

- 30 Nisan 2014 tarihinden önceki dönemlere ait veya bu tarihe kadar verilmesi gereken beyannamelere ilişkin vergiler ve bunlara bağlı vergi cezaları, gecikme faiz ve zamları,
- 2014 yılına ilişkin olarak 30 Nisan 2014 tarihinden önce tahakkuk eden vergi ve buna bağlı vergi cezalarıyla gecikme faiz ve zamları, (MTV 2'nci taksit hariç)

- 30 Nisan 2014 tarihinden önce yapılan tespitlere ilişkin vergi aslına bağlı olmayan vergi cezaları,
- 30 Nisan 2014 tarihinden önce vadesi geldiği halde ödenmemiş olan, askerlik, trafik, seçim, karayolları, nüfusla ilgili kanunlara dayalı olarak kesilen idari para cezaları,
- 30 Nisan 2014 tarihinden önce vadesi geldiği halde 6183 sayılı kanun kapsamında takip edilen ödenmemiş olan, yukarıda belirtilenler dışındaki adli ve idari para cezalarıyla Türk Petrol Kanunu uyarınca alınan devlet hakkı ve hissesi, Şeker Kanunu'na göre alınan şeker fiyat farkı, Maden Kanunu uyarınca alınan devlet hakkı ve özel idare payıyla madencilik fonu gibi bazı kamu alacaklarından,

kesinleşmiş olup bu kanunun yayımlandığı tarihe kadar ödenmemiş veya ödeme süresi geçmemiş alacakların ödenmemiş kısımlarının tamamıyla bunlara ilişkin gecikme faiz ve zamları yerine bu kanunun yayımlandığı tarihe kadar TEFİ/ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, kanunla belirlenecek şekilde ödenmesi şartıyla, alacak asıllarına bağlı gecikme faiz/zam ve cezaların tahsilinden vazgeçilmesi öngörülmüyor.

Dolayısıyla 6111 uygulamasında olduğu gibi vergi aslına değil vergiye bağlı ceza ve faizlere af getiriliyor. Yine ihtirazi kayıtlı verilen beyannameler de bu uygulamadan faydalanabilecek. Ayrıca af uygulamasından yararlanmak için mükelleflerin maddede belirtilen şartların yanı sıra dava açmamaları veya açılmış davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmamaları şartı getiriliyor. Ancak 6111 sayılı kanunda kesinleşmemiş veya dava safhasında bulunan amme alacakları için davadan vazgeçilme şartıyla vergi aslında yüzde 50 cezaların ise tamamının silinmesi uygulamasının bu teklifte olmadığını görüyoruz.

36 AYDA ÖDEMEK MÜMKÜN

Yeni teklifte de mükellefler hesaplanacak borçlarını ikişer aylık dönemler halinde 18 eşit taksitte yani 36 ay içinde ödeyebilecek. Ayrıca daha önce borçlarını tecil ettiren mükellefler, ödenmeyen kısımlar için bu kanun hükümlerinden yararlanabiliyor ve 120 TL'nin altındaki idari para cezaları (sigara kullanım cezaları hariç) otomatik olarak siliniyor.

Yeni teklif kasa ve ortaklardan alacak ve borç hesaplarına düzeltme imkanı sağlıyor. Buna göre kurumlar vergisi mükelleflerinin 31.12.2013 tarihi itibarıyla bilançolarında yer almakla birlikte işletmede fiilen bulunmayan kasa mevcutları ve ortaklardan alacak ve borç tutarı arasındaki net alacak tutarı üzerinden ödenecek yüzde 3 oranındaki vergiyle düzeltilmesi mümkün olup düzeltme için bu verginin süresinde ödenme şartı aranmıyor. Ayrıca bu madde kapsamında yapılan düzeltmelerle ilgili ilave bir tarhiyatın yapılamayacağı, ceza ve faiz aranmayacağı da belirtiliyor. Yeni teklif 6111 sayılı kanun kapsamında olan, işletmede mevcut olduğu halde kayıtlarda yer almayan emtia, makine, teçhizat, demirbaşlar ile kayıtlarda yer al-

dığı halde işletmede bulunmayan emtialara ilişkin bir düzenleme içermiyor.

Teklif, SGK alacaklarının yeniden yapılandırılmasıyla ilgili olarak da benzeri düzenlemeleri içeriyor. 5510 Sayılı Kanun kapsamındaki sigortalılık statülerinden kaynaklanan, sigorta primleri, emeklilik keseneği ve kurum karşılıklarıyla işsizlik sigortası primi ve sosyal güvenlik destek primi, yine isteğe bağlı sigorta primi ve topluluk sigortası primi, SGK mevzuatı uyarınca takip edilen damga vergileri, özel işlem vergisi ve eğitime katkı payları, inşaatlarla ilgili eksik işçilik tutarı üzerinden hesaplanan sigorta primleri, genel sağlık sigortalı olanların primler için yapılandırma imkanı sağlanıyor.

YENİ GELİR VERGİSİ TASARISI

Mart ayında yerel seçimlerin ardından yine gelir vergisi tasarısıyla ilgili bir hareketin olmadığını görüyoruz. Halen TBMM komisyonlarında bekleyen tasarının önümüzdeki Cumhurbaşkanlığı seçimi ve TBMM'nin tatile girmesi de düşünüldüğünde yine gündeme gelmeyeceği tahmin ediliyor ●

VERGİ ADALETİ

TAHSİLAT İÇİN YARARLI 6111 Sayılı kanunun yürürlüğe girmesinin üzerinden 39 ay gibi bir süre geçerken yeni bir vergi ve cezalar ile sigorta primlerine ilişkin yapılandırmanın gündeme gelmesi, özellikle ödeme güçlüğüne düşmüş mükellefler açısından yararlı olduğu kadar kamu açısından da alacakların tahsilatına yardımcı olacağı açıktır.

DÜZENLİ ÖDEYENE UYGULAMA Ancak artık bir rutin hale gelen üç yılda bir vergi ve ceza affı, vergilerini zamanında ödeyen mükellefler açısından önemli bir adaletsizliğe yol açıyor. Bu nedenle en azından vergi ve prim borçlarını zamanında ödeyenlere de belirli bir indirim gibi bir imkanın getirilmesinin vergi adaleti açısından gerekli olduğunu düşünüyoruz.

AF KAPSAMI GENİŞLEYEBİLİR Ayrıca yeni düzenlemenin gümrük vergilerini, stok affını ve kesinleşmemiş ve dava safhasındaki vergi ve cezalarıyla inceleme safhasındaki işlemleri, pişmanlığı, matrah ve vergi artırımını kapsamadığı ve 6111 sayılı kanuna göre daha dar kapsamda hazırlandığı görülüyor. Af kapsamının TBMM'deki görüşmelerde genişleyeceğini düşündüğümüz bu teklifin kısa sürede kanunlaşacağı bekleniyor.

YENİ HASILAT STANDARDI NELERİ DEĞİŞTİRECEK?

Birçok işletme için yeni standardın etkileri sadece rakamsal boyutu ve zamanlamasıyla sınırlı kalmayıp finansal bilgileri de üreten sistemleri değiştirecek kadar geniş olacak. 28 Mayıs 2014 tarihinde yayımlanan ve 1 Ocak 2017 tarihinde yürürlüğe girecek standart önemli değişiklikler getiriyor.

Şirin Soysal

Mesleki Uygulama Bölüm Başkanı, Şirket Ortağı

E: ssoysal@kpmg.com

T: +90 216 681 90 19

M: +90 533 581 54 81

Latif Oylan

Mesleki Uygulama Bölümü, Müdür

E: loylan@kpmg.com

T: +90 216 681 90 33

M: +90 533 296 56 50

Yeni hasılat standardı getirdiği değişikliklerle yüksek ihtimal işletmenizin hasılatını nasıl muhasebeleştirtiğinizi etkiliyor. Yeni standart Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS) ve Amerika Birleşik Devletleri Genel Kabul Görmüş Muhasebe Prensipleri'nde yer alan rehberlikleri değiştirip; müşterilerle yapılan sözleşmeler için yeni bir model getiriyor. Yeni standart bazı işletmelerin hasılatı nasıl ve ne zaman muhasebeleştirildiğini önemli ölçüde etkilerken diğer işletmeler için geçiş süreci daha kolay olacak. Örneğin, işletmeniz telekomünikasyon, yazılım, gayrimenkul, havacılık ve savunma sanayi, inşaat ve fason üretim alanında faaliyet gösteriyorsa işletmenizin yeni gerekliliklerin birinden veya daha fazlasından önemli ölçüde etkilenmesi bekleniyor.

BİR MODEL İKİYAKLAŞIM

Yeni standart müşterilerle ilgili olan sözleşmelere uygulanan tek bir model ve iki yaklaşım içeriyor: Zaman içinde bir noktada veya zamanla muhasebeleştirme. Yeni model

hasılatın ne zaman ve ne miktarda muhasebeleştirilmesini belirlemek için müşteriyle yapılan sözleşmeyi temel alan beş adımlık bir analiz gerektiriyor. Bu beş adım yandaki tablodaki gibidir: Bütün şirketlerin standardın iş modelleri üzerindeki geniş etkilerini yönetebilmesi için değişikliklerin kapsamını değerlendirmesi gerekiyor. Buna bağlı olarak etkinin önemli olarak değerlendirilmesi durumunda yeni standarda geçiş için gerekli adımların atılması önem kazanıyor.

HIZLANABİLİR VEYA ERTELENEBİLİR

Hasılat bazı işletmeler için işletmenin performansını yansıtmak şeklinde belli bir süre boyunca muhasebeleştirilebilir. Diğer işletmeler için ise zaman içinde bir noktada, örneğin malın veya hizmetin müşteriye kontrolünün geçtiği zaman muhasebeleştirilebilir.

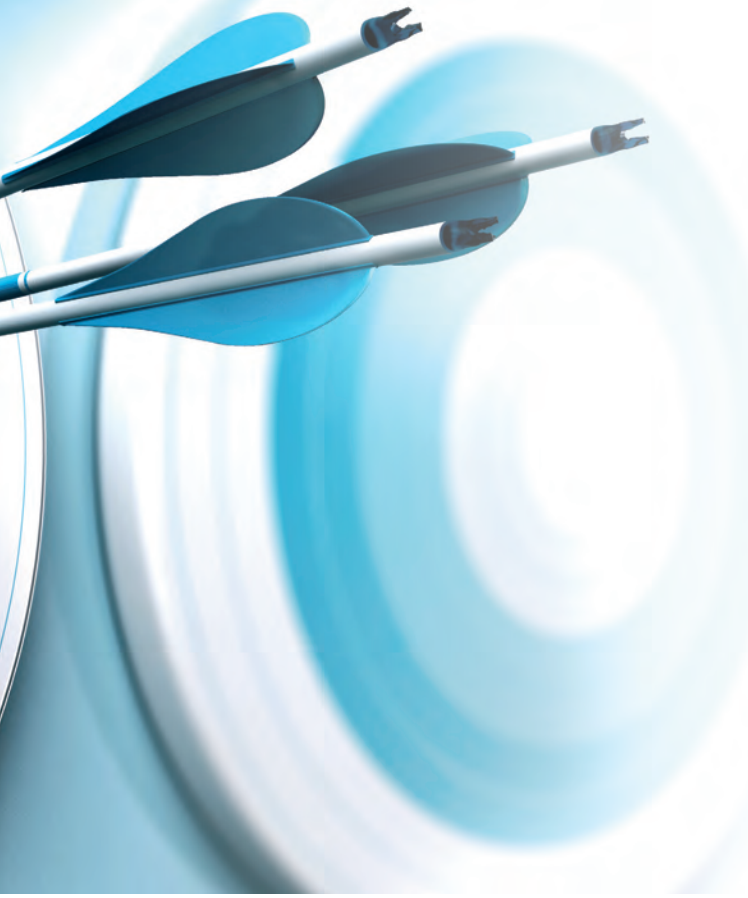
Birden fazla parça ve değişken bedeller içeren karmaşık işlemler için veya sözleşmeye bağlı olarak uzun bir zaman boyunca yürütülen çalışmalar için farklı etkiler beklenebilir. Örneğin yeni standardın uygulanması güncel UFRS gerekliliklerine göre hasılatın daha hızlı muhasebeleştirilmesini veya muhasebeleştirilmesinin ertelenmesini gerektirebilir.

YENİ TAHMİNLERİN GEREKLİLİĞİ

Yeni standart, hasılatın ne zaman muhasebeleştirileceğine dair veya rakamsal tutarını etkileyecek yeni tahminler ve muhakemesel eşikler getiriyor. Bu eşikleri şöyle sıralamak mümkün:

- Değişken bedelin tahmini ve muhasebeleştirilmesi,
- Sözleşmedeki farklı malların ve servislerin belirlenmesi
- Satış fiyatlarının tek başına satılabilir olarak tahmin edilmesi

Bu tahminlerin ve eşiklerin işletmenizde nasıl uygulanacağını belirlemek için önemli muhakemelerin yapılması ise şart. Eğer işletmeniz piyasaya yeni ürünler sürüyorsa veya yeni bir pazara giriyorsa yeni tahminlerin

ZAMAN ÇİZELGESİ

28 Mayıs 2014
Standart yayımlandı

1 Ocak 2017
Yürürlük tarihi (erken
uygulamaya izin veriliyor)

31 Aralık 2017
Standartın uygulandığı ilk
yıllık finansal tablolar

HAZIRLIK İÇİN YAPILMASI GEREKENLER

- Şirketler, yapacakları değerlendirme sonucunda, sistemlerinde, süreçlerinde ya da hasılatlarının muhasebeleştirilmesi zamanlamasına bağlı olarak önemli nakit akışlarında değişiklik yapma kararı alabilir.
- Müşterilerle mevcut sözleşmelerdeki şartların; yeni standardın gereklilikleri göz önünde bulundurularak gözden geçirilmesi ve gerekli durumlarda yeniden değerlendirilmesi gerekebilir. Yeni standardın yürürlüğe geçiş tarihine daha vakit olmakla beraber; ne zaman ve nasıl geçiş yapılacağı gibi konularda kararın yakın zamanda verilmesi gerekiyor.

ve eşiklerin işletmenizde nasıl uygulanacağı önemli muhakemeler gerektirebilir.

YENİ KRİTERLER İÇERİYOR

Yeni standart, inşaat sözleşmeleri ve hizmet sözleşmelerindeki iş modellerini dikkate alarak hasılatın zamanla muhasebeleştirilirken bunun hangi zamanlamayla olması gerektiğine dair yeni kriterler içeriyor. Şu anda tamamlanma aşaması esasına göre muhasebeleştirilen sözleşmelerin yeni düzenlemelere göre sözleşmenin bitiş tarihinde muhasebeleştirilmesi gerekebilir. Yeni standart kapsamında diğer sözleşmeler için tamamlanma aşaması esasının ilk defa uygulanması da söz konusu. Sağlanan kriterler ışığında bu değerlendirmeyi yapabilmek için sözleşme şartlarının ve ilgili yasal mevzuatın detaylı bir şekilde incelenmesi gerekli oluyor.

MALİYETLER ÜZERİNE YÖNLENDİRME

Yeni standart, TMS 11 İnşaat Sözleşmeleri standardında yer alan mevcut maliyete ilişkin rehberlikleri değiştirdiği ve sözleşmeyi elde etme ve yerine getirme maliyetleriyle ilgili kısıtlı yönlendirme içerdiği için yeni muhakemelerin yapılması zorunlu hale geliyor. Bu konunun hasılatın zamanla muhasebeleştirildiği durumlarda doğrudan doğruya etkileri olacak. Buna bağlı olarak yeni düzenlemelerin şirketinizin aktifleştirilebilecek maliyetleri ve söz konusu maliyetlerin itfa edileceği süre üzerindeki etkilerini değerlendirmeniz gerekecek.

YENİ AÇIKLAMA GEREKLİLİKLERİ

Yeni Standart kapsamlı açıklama gereklilikleri getiriyor. Şirket finansal tablolarınızda; yerine getirilmemiş performans yükümlülükleriyle ilgili gerekli açıklamaları yapabilmemiz için gerekli bilgileri gözden geçirmeniz ve birçok durumda önemli ölçüde mevcut dipnotları genişletmeniz gerekebilir. Yeni tahminler, eşikler ve açıklama gereklilikleri gerekli bilgilerin cari dönem ve karşılaştırmalı dönemler için elde etme ihtiyacından dolayı sistemlerde ve

süreçlerde değişikliklere yol açabilir. Bundan dolayı hasılatı temel teşkil eden süreçlerin yeniden şirketler tarafından değerlendirilmesi ve finansal bilgiler hazırlanırken önemli zamanlarda yönetim olarak gerekli muhakemelerin uygulanabilmesi bekleniyor. Yeni standart, geçmişe dönük olarak veya yürürlük tarihi itibarıyla birikmiş kâr/zararları düzenleyerek ve uygulamanın her bir kâr/zarar kalemi üzerindeki etkisini açıklayarak (birikmiş etki yaklaşımı) uygulanabilir. ●

MEVCUT UYGULAMADAN ÖNEMLİ FARKLILIKLAR

- Bütün yönlendirmeler bir standartta toplanmaktadır
- Kontrole dayalı bir model
- Bedelin, gerçeğe uygun değerden ziyade, şirketin hak etmeyi beklediği bedel olarak ölçülmesi
- Sözleşmede yer alan mal ve hizmetleri ayrıştırmak için yeni bir yönlendirme
- Zaman boyunca hasılatı muhasebeleştirmek için yeni bir model

01

Müşteri ile olan sözleşmeyi belirlemek

02

Sözleşmedeki performans yükümlülüğünü belirlemek

03

İşlem fiyatını belirlemek

04

İşlem fiyatını performans yükümlülüklerine paylaştırmak

05

İşletme performans yükümlülüğünü yerine getirince (veya getirdikçe) muhasebeleştirmek

BAĞIMSIZ DENETİME NASIL HAZIRLANMALI?

Bağımsız denetimin kapsamı ülke çapında genişletildi. İlgili değişiklik, 14 Mart 2014'te Resmi Gazete'de yayınlandı. Birçok şirket için zorunlu hale gelen bağımsız denetim yönetmeliği ve bu kapsamda şirketlerin geçireceği bağımsız denetimlere hazırlık süreci ise çok kritik.

Ozan Özankça

Finansal Yönetim ve Raporlama, Müdür

E: oozarikci@kpmg.com

T: +90 216 681 91 74

M: +90 533 599 54 28

Türk muhasebe ve raporlama standartlarına bakış açısında büyük bir değişikliği, birçok şirket için zorunlu hale getiren bağımsız denetim yönetmeliği ve bu kapsamda şirketlerin geçireceği bağımsız denetimlere hazırlık süreci nasıl başlamalı? Birçok şirket için yeni olan bağımsız denetim bakış açısına nasıl ulaşılır? Bu soruları cevaplandıracak olan bu makalede, Kamu Gözetim Kurumu'nun bu zorunluluğu getirmedeki amacı, bağımsız denetimin kapsamı ve genel bakış açısı ve bu bakış açısına hizmet edecek finansal tabloların oluşturulmasında bir şirketin tutum ve faaliyet anlamında dikkat etmesi gereken hususları da değerlendireceğiz.

14 Mart 2014 tarihli Resmi Gazete'de yayınlandığı üzere bağımsız denetime tabi olacak şirketler, aktif toplamı 75 milyon ve üstü Türk Lirası, yıllık satış hasılatı 150 milyon ve üstü Türk Lirası ve çalışan sayısı 250 ve üstü olan şirketler olarak değiştirilerek bu kriterlerden ikisini sağlayan her şirketi içine alarak bağımsız denetim kapsamı ülke genelinde genişletildi. Kamu Gözetim Kurumu'nun vizyonu ve misyonu, yüksek kalitede ve güvenilir bir finansal raporlama ve bağımsız denetim ortamı oluşturmak, etkin bir kamu gözetimi gerçekleştirmek adına finansal raporların uluslararası standartlara uyumlu olarak düzenlenmesini sağlayacak standartlar koymak olarak tanımlanıyor. Bu bakış açısı, aklara bir finansalda yüksek kalitenin ve güvenilirliğin nasıl tanımlanabileceği, uluslararası standartlara uyumun neden önem arz ettiği sorularını getiriyor.

TABLOR NASIL OLMALI?

Gün geçtikçe küresel piyasalarla daha da bütünleşmiş bir şekilde faaliyet göstermeye başlayan Türk şirketlerinin finansal tablolarının, Türkiye muhasebe standartlarına uyumlu, yüksek kalitede ve güvenilir olması, öncelikle finansal tabloların önemli bir yanlışlık içermemesi, saydam-

lık, karşılaştırılabilirlik ve denetlenebilirlik ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olmasını gerektiriyor. Aynı şekilde bağımsız denetime tabii tutulan bu finansal tabloların, Türkiye denetim standartları, kalite kontrol standartlarına göre bir denetim şirketinin amacını daha da önemli kılıyor. Diğer bir deyişle denetim şirketinin ve personelinin, mesleki standartlara ve yürürlükteki mevzuat hükümlerine uygunluk sağladığı, denetim şirketi veya sorumlu denetçi tarafından düzenlenen raporların, içinde bulunulan şartlara uygunluğu çerçevesinde kendisine makul güvence sağlayan bir kalite kontrol sistemi kurulması ve bu sistemin bağımsız denetim aktivitelerini gerçekleştirdiği şirketlerde devamlılığının sağlanmasını gerektiriyor. Buna ek olarak, bir bağımsız denetim şirketinin ve personelinin mesleki standartlara ve mevzuat hükümlerine uygunluk sağlaması ve bir şirketin bağımsız denetimden geçmiş olmasının yönetimin veya üst yönetimden sorumlu olanların sorumluluklarını ortadan kaldırmıyor olması da bu süreçte göz önünde bulundurulması gereken önemli bir husus olmaya devam ediyor.

ÖNEMLİLİK KAVRAMI

Türkiye Denetim Standartları Bağımsız Denetim Standardı 200'e göre, denetçi, denetim riskini (finansal tabloların önemli bir yanlışlık içermesine rağmen denetçinin duruma uygun olmayan bir görüş vermesi riski) kabul edilebilir düşük bir seviyeye indirecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde ettiğinde makul güvence sağlamış oluyor. Önemlilik kavramı, denetçi tarafından denetimin planlanması ve yürütülmesiyle belirlenmiş yanlışlıkların denetim

01

Sürdürülebilir bir uyum ve denetlenebilirlik yakalamak için yeni bir bakış açısının, yeni bir yaklaşım getirdiğinin anlaşılması önemli.

02

Günlük anlamda öncelikli olarak alışlagelmiş pratiklerin revize edilmesi veya yenilerinin oluşturulması gerekiyor.

03

Bu doğrultuda öncelikli hedef belirlenmeli, sonrasında ise bu hedefe ulaşılması için ne tür alışkanlıklar geliştirilmesi gerektiği düşünülmeli.

04

Bağımsız denetimi her şirket için kolaylaştırılacak birincil hedef, saydam, denetlenebilir ve karşılaştırılabilir tabloların oluşturulmasına katkıda bulunacak verinin üretimidir.

05

Muhasebe çıktılarında bağımsız denetime elverişli verilerin hazırlanmasının ilk ve en önemli adımı, bağımsız denetçinin öncelikle istediği verileri neden istediğinin anlaşılmasından geçiyor.

üzerindeki ve düzeltilmemiş yanlışlıkların finansal tablolar üzerindeki etkisinin değerlendirilmesinde uygulanıyor.

Genel olarak eksiklikler de dahil olmak üzere yanlışlıkların tek başına veya topluca finansal tablo kullanıcılarının bu tablolara dayanarak alacakları ekonomik kararları etkilemesi, makul ölçüde bekleniyorsa söz konusu yanlışlıklar önemli olarak değerlendirilebiliyor. Önemlilikle ilgili yargılara, içinde bulunulan şartlar ışığında ulaşıyor ve bu yargılar, finansal tablo kullanıcılarının finansal bilgi ihtiyaçlarına ilişkin denetçi algısından, yanlışlığın büyüklüğünden veya niteliğinden ya da bu ikisinin birleşiminden etkileniyor.

YENİ YAKLAŞIM

Bir mali yıl boyunca Vergi Usul Kanunu'na göre tutulmuş defterler, Türkiye muhasebe standartlarına uyum arz eden, saydam, denetlenebilir ve karşılaştırılabilir mali tablolar şekline nasıl dönüştürülüyor?

Sürdürülebilir bir uyum ve denetlenebilirlik yakalamak için yeni bir bakış açısının, yeni bir yaklaşım getirdiğinin anlaşılmasını, bu ise günlük anlamda öncelikli olarak alışlagelmiş pratiklerin revize edilmesini veya yenilerinin oluşturulmasını gerektiriyor. Bu doğrultuda öncelikli hedefin belirlenmesi, sonrasında ise bu hedefe ulaşılması için ne tür alışkanlıklar geliştirilmesi gerektiğinin düşünülmesi gerekiyor.

Bağımsız denetimi her şirket için kolaylaştırılacak birincil hedef, saydam, denetlenebilir ve karşılaştırılabilir tabloların oluşturulmasına katkıda bulunacak verinin üretimidir. Şirketinizde her türlü muhasebe işleminin usulüne, ilgili

mevzuat ve kanuna uygun yapılıyor olması, bu muhasebe çıktılarının bağımsız denetime elverişli veriler haline getirilemediği sürece bağımsız denetim açısından destekleyici olmayabiliyor. Bu verilerin hazırlanmasının ilk ve en önemli adımı, bağımsız denetçinin öncelikle istediği verileri neden istediğinin anlaşılmasından geçiyor.

TEK BAKIŞ AÇISI

Bağımsız denetçilerin çalışmalarına elverişli verilere istinaden, incelediği finansal tablo unsurlarının tamlığı ve bütünlüğü, mevzubahis rakamları oluşturan varlık veya yükümlülüklerin gerçekte var olduğu, değerlemelerinin uygunluğu, dayandığı sözleşmeleri ve tabi olduğu kanun veya yaptırımları, finansal tablolardaki sunumu ve açıklayıcı notların doğruluğu ve uygunluğu varsayımlarına hizmet edecek yönde denetim kanıtlarıyla desteklenmesini bekleyeceği de bağımsız denetime hazırlık kapsamında göz önünde bulundurulmasını gerektiriyor.

Kendine özgü her bir şirketin mali yapısı ve kurgusu farklı olabileceken Türk muhasebe standartları kapsamında, bağımsız denetime tabi finansal tabloların hazırlanması sürecinde tek bir doğru bakış açısı bulunuyor. Öncelikli olarak sahip olunması gereken saydamlık, denetlenebilirlik ve karşılaştırılabilirlik bakış açısının, bağımsız denetim ilkeleri doğrultusunda başarılı bir şekilde kazanılması sonrasında unutulmamalıdır ki her şirket için bu tabloların hazırlanmasında kendine özgü metodların oluşturulması zaman içerisinde ulaşılması zor olmayan bir hedef olacaktır ●

iletişim

İş Geliştirme ve Pazarlama

Ergün Kış

Denetim, şirket Ortağı
İş Geliştirme
+90 0216 681 90 00
ergunkis@kpmg.com

Kurumsal İletişim

Figen Tahiroğlu Würsching

Kurumsal İletişim ve Pazarlama
Kıdemli Müdür
+90 216 681 90 00
ftahiroglu@kpmg.com

Ferruh Tunç

KPMG Türkiye Başkanı,
Kıdemli Ortak
ftunc@kpmg.com

Murat Alsan

Denetim Bölüm Başkanı,
şirket Ortağı
malsan@kpmg.com

Abdulkadir Kahraman

Vergi Bölüm Başkanı,
şirket Ortağı
akahraman@kpmg.com

Keith Durward

Danişmanlık Bölüm Başkanı,
şirket Ortağı
keithdurward@kpmg.com

SEKTÖRLER

Endüstriyel Üretim

Hakan Ölekli

Denetim, şirket Ortağı
holekli@kpmg.com

Enerji ve Madencilik

Sami şener

Vergi, şirket Ortağı
ssener@kpmg.com

Finansal Hizmetler

Murat Alsan

Denetim Bölüm Başkanı,
şirket Ortağı
malsan@kpmg.com

Gayrimenkul ve Altyapı

İsmail Önder Ünal

Denetim, şirket Ortağı
iunal@kpmg.com

İlaç

Nesrin Tuncer

Denetim, şirket Ortağı
ntuncer@kpmg.com

Kamu

Ferruh Tunç

Kıdemli Ortak, Türkiye Başkanı
ftunc@kpmg.com

Otomotiv

Ergün Kış

Denetim, şirket Ortağı
ergunkis@kpmg.com

Tüketici Ürünleri ve

Perakende

Fikret Selamet

Denetim, şirket Ortağı
fselamet@kpmg.com

ÜLKE MASALARI

ALMANYA

Ergün Kış

Denetim, şirket Ortağı
Almanya Masası Lideri
ergunkis@kpmg.com

AMERİKA

Hakan Aytekin

Danişmanlık, şirket Ortağı
Amerika Masası Lideri
hakanaytekin@kpmg.com

ÇİN

Orhan Akova

Denetim, şirket Ortağı
Çin Masası Lideri
oakova@kpmg.com

FRANSA

Jean-Andre Bonnardel

Danişmanlık, Kıdemli Müdür
Fransa Masası Lideri
jeanbonnardel@kpmg.com

HOLLANDA

Raymond Timmer

Danişmanlık, şirket Ortağı
Hollanda Masası Lideri
raymondtimmer@kpmg.com

İNGİLTERE

Keith Durward

Danişmanlık Bölüm Başkanı,
şirket Ortağı
İngiltere Masası Lideri
keithdurward@kpmg.com

İTALYA

Tayfun Pişirir

Danişmanlık, şirket Ortağı
İtalya Masası Lideri
tayfunpisirir@kpmg.com

JAPONYA

Nesrin Tuncer

Denetim, şirket Ortağı
Japonya Masası Lideri
ntuncer@kpmg.com

RUSYA

Sami şener

Vergi, şirket Ortağı
Rusya Masası Lideri
ssener@kpmg.com

KPMG OFİSLER

İSTANBUL (Merkez Ofis)

Rüzgarlıbahçe Mh. Kavak Sk.
No:29, 34805
Kavacık-Beykoz, İstanbul Türkiye

İZMİR

Heris Tower, Akdeniz Mah.
Şehit Fethi Bey Cad.
No:55 Kat 21, 35210
Alsancak, İzmir Türkiye

Halil Bağdınli

Vergi, şirket Ortağı
+90 232 464 20 45
hbagdinli@kpmg.com

İsmail Önder Ünal

Denetim, şirket Ortağı
+90 232 464 20 45
iunal@kpmg.com

ANKARA

The Paragon İş Merkezi
Kızılırmak Mah.
Ufuk Üniversitesi Cad.
1445 Sok. No: 2 Kat: 13
Çukurambar, Ankara
06550 Türkiye
+90 (312) 491 72 31

Timur Çakmak

Vergi, şirket Ortağı
+90 216 681 90 00
tcakmak@kpmg.com

Engin Ölmez

Denetim, Kıdemli Müdür
+90 312 491 72 31
eolmez@kpmg.com

YAZIN TADINI ÇIKARIRKEN VERGİ GÜNDEMİNDEN UZAK KALMAYIN!

Vergi ve gümrük alanındaki son değişiklikler, güncel konulara ilişkin hatırlatma, duyuru ve bültenler

www.kpmgvergi.com'dan
tek tıkla size ulaşmaya devam ediyor...

KPMG Türkiye Vergi Profesyonelleri,
gündemdeki gelişmeleri

Vergi BLOG'ta yorumluyor.

Günceli yakalamak için bizi
[@KPMG_Turkiye](https://twitter.com/KPMG_Turkiye) hesabımızdan
takip etmeye devam edin...

KPMG Gündem’in
diğer sayılarını
okudunuz mu?

Bu dökümanda yer alan bilgiler genel içeriklidir ve herhangi bir gerçek veya tüzel kişinin özel durumuna hitap etmemektedir. Sürekli güncel ve doğru bilgi sunumuna özen gösterilmesine karşın bu bilgiler her zaman her durumda doğru olmayabilir. Hiç kimse özel durumuna uygun bir uzman görüşü almaksızın, bu dökümanda yer alan bilgilere dayanarak hareket etmemelidir. KPMG International Cooperative bir İsviçre kuruluşudur. KPMG bağımsız şirketler ağıının üye firmaları KPMG International Cooperative’e bağlıdır. KPMG International Cooperative müşterilerine herhangi bir hizmet sunmamaktadır. Hiç bir üye firmanın KPMG International Cooperative’e veya bir başka üye firmayı üçüncü şahıslar ile karşı karşıya getirecek zorlayıcı yada bağlayıcı hiçbir yetkisi yoktur.

© 2014 Akis Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş., KPMG International Cooperative’in üyesi bir Türk şirkettir. KPMG adı ve KPMG logosu KPMG International Cooperative’in tescilli ticari markalarıdır. Türkiye’de basılmıştır.